

Міністерство освіти і науки України

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права

Кафедра економіки, підприємництва та маркетингу

Кваліфікаційна робота бакалавра

на тему:

**«Калькулювання собівартості продукції на підприємстві
(на матеріалах ДП «Підприємство ДКВС №65»)»**

Виконала: здобувач першого рівня вищої
освіти, групи 401-ЕП

Спеціальності 076 «Підприємництво,
торгівля та біржова діяльність»

Жатікова Анна Сергіївна

Керівник: : к. е. н., доцент
Чичуліна Ксенія Вікторівна

Рецензент: _____

_____

Полтава – 2024 рік

Консультанти:

з кафедри економіки, підприємництва та маркетингу (охорона праці)

_____.2024 р. Чичуліна Ксенія Вікторівна

Здобувач _____ .2024 р. Жатікова Анна Сргіївна

Керівник роботи _____ .2024 р. Чичуліна Ксенія Вікторівна

Нормоконтроль _____ .2024 р. Чичуліна Ксенія Вікторівна

Допустити до захисту

Завідувачка кафедри _____ .2024 р. _____ М. Б. Чижевська

РЕФЕРАТ

Жатікова А. С. Калькулювання собівартості продукції на підприємстві (на матеріалах ДП "Підприємство ДКВС України (№ 65)»). Машинопис. Кваліфікаційна робота бакалавра на здобуття першого рівня вищої освіти зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». – Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024.

Робота містить 125 сторінок, 19 таблиць, 21 рисунок, 66 найменувань використаних джерел, 4 додатки.

Об'єктом дослідження є процес формування собівартості продукції на ДП "Підприємство ДКВС України (№ 65)"

Метою роботи є дослідження процесу калькулювання собівартості продукції на ДП "Підприємство ДКВС України (№ 65)", виявлення існуючих проблем і недоліків, а також розробка науково-обґрунтованих рекомендацій щодо вдосконалення методики калькулювання з метою підвищення ефективності управління витратами та зниження собівартості продукції підприємства

Інформаційною базою слугували законодавчі та нормативні акти, наукові праці, фінансова звітність підприємства, первинні документи з обліку витрат.

Отримані результати допоможуть удосконалити процес калькулювання собівартості на підприємстві, оптимізувати витрати та підвищити прибутковість виробництва. Висновки та пропозиції можуть бути використані керівництвом для прийняття ефективних управлінських рішень.

Ключові слова: калькулювання собівартості, облік витрат, державне підприємство, методи калькулювання, калькуляція, собівартість, витрати.

ABSTRACT

Zhatikova A. S. Calculation of the cost of production at the enterprise (based on the materials of the SE "Enterprise of the DKVS of Ukraine (No. 65)"). Typescript. Bachelor's qualification work for obtaining the first level of higher education in the specialty 076 "Entrepreneurship, trade and stock exchange activity". - Poltava : Yury Kondratyuk Poltava Polytechnic National University, 2024.

The work contains 125 pages, 19 tables, 21 figures, 66 names of used sources, 4 appendices.

The object of the study is the process of formation of the cost of production at the SE "Enterprise of the DKVS of Ukraine (No. 65)"

The purpose of the work is to study the process of calculating the cost of production at the SE "Enterprise of the State-owned Enterprise of the DKVS of Ukraine (No. 65)", to identify existing problems and shortcomings, as well as to develop scientifically based recommendations for improving the costing method in order to increase the efficiency of cost management and reduce the cost of the company's products.

Legislative and regulatory acts, scientific works, financial statements of the enterprise, primary documents on cost accounting served as an information base.

The obtained results will help to improve the costing process at the enterprise, optimize costs and increase production profitability. Conclusions and proposals can be used by management to make effective management decisions.

Keywords: costing, cost accounting, state enterprise, costing methods, costing, costing, costs.

ЗМІСТ

ВСТУП	9
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	12
1.1. Економічна сутність собівартості продукції, класифікація та види собівартості.....	12
1.2. Витрати підприємства, їх економічний зміст та класифікація.....	19
1.3. Сучасні та традиційні методи калькулювання собівартості продукції на підприємстві.....	26
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ ДП «ПІДПРИЄМСТВО ДКВС УКРАЇНИ (№ 65)».....	35
2.1. Проблеми та перспективи розвитку легкої промисловості в Україні..	35
2.2. Організаційно-правові засади діяльності ДП «підприємство ДКВС України (№ 65)».....	42
2.3. Дослідження основних економічних та фінансових показників функціонування державного підприємства.....	48
РОЗДІЛ 3. КАЛЬКУЛЮВАННЯ ВАРТОСТІ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ДП «ПІДПРИЄМСТВО ДКВС УКРАЇНИ (№ 65)» ТА РОЗРОБЛЕННЯ НАПРЯМКІВ ЇЇ ОПТИМІЗАЦІЇ.....	62
3.1. Аналіз методів калькулювання собівартості продукції на ДП «підприємство ДКВС України (№ 65)».....	62
3.2. Розробка рекомендацій щодо оптимізації витрат на виробництво продукції ДП «підприємство ДКВС України (№ 65)».....	75
ВИСНОВКИ.....	82
ГЛОСАРІЙ.....	84
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	88
Додаток А Фінансова та статистична звітність ДП «підприємство ДКВС України (№ 65)» за 2020 рік.....	93

Додаток Б Фінансова та статистична звітність ДП «підприємство ДКВС України (№ 65)» за 2021 рік	98
Додаток В Фінансова та статистична звітність ДП «підприємство ДКВС України (№ 65)» за 2022 рік.....	103
Додаток Г Ілюстраційний матеріал.....	108

ВСТУП

В умовах ринкової економіки та посилення конкуренції на внутрішньому і зовнішньому ринках, підприємства стикаються з необхідністю постійного вдосконалення управління витратами та калькулювання собівартості продукції.

Це особливо важливо для державних підприємств, які, з одного боку, мають виконувати свої соціальні функції, а з іншого - забезпечувати ефективне використання державних ресурсів. Державне підприємство "Підприємство Державної кримінально-виконавчої служби України № 65" (ДП "Підприємство ДКВС № 65") не є винятком. Як суб'єкт господарювання, воно повинно адаптуватися до ринкових умов, оптимізувати витрати та забезпечувати конкурентоспроможність своєї продукції.

Калькулювання собівартості продукції є ключовим елементом управління витратами, оскільки воно дозволяє визначити реальну вартість виробництва кожної одиниці продукції. Це, в свою чергу, є основою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо ціноутворення, асортиментної політики, інвестицій у виробництво та розвиток підприємства. Для ДП "Підприємство ДКВС № 65", яке виконує важливу соціальну функцію - забезпечення зайнятості та реінтеграції засуджених, ефективне калькулювання собівартості є не лише економічним питанням, але й інструментом досягнення соціальних цілей.

У контексті реформування пенітенціарної системи України та адаптації її до європейських стандартів, роль таких підприємств, як ДП "Підприємство ДКВС № 65", зростає. Вони мають демонструвати не лише соціальну ефективність, але й економічну.

Це вимагає впровадження сучасних методів калькулювання собівартості, які враховують специфіку діяльності підприємства, особливості його організаційної структури та характер виробничих процесів.

Незважаючи на значний науковий доробок у сфері обліку витрат та калькулювання собівартості, специфіка цих процесів у контексті діяльності

підприємств Державної кримінально-виконавчої служби України залишається на периферії наукових досліджень. Провідні вітчизняні науковці, зокрема Андрущенко І.С., Білоусова І.А., Гнилицька Л.В., Дерій В.А., Задорожний З.-М.В., Нападовська Л.В., Олійник О.В., Хомин П.Я., здебільшого концентруються на загальнотеоретичних аспектах калькулювання собівартості або розглядають цю проблематику крізь призму комерційних структур.

Таким чином, дослідження особливостей калькулювання собівартості на ДП "Підприємство ДКВС № 65" набуває не лише теоретичної, а й практичної ваги, заповнюючи існуючу прогалину в науковому пізнанні.

Метою цієї дипломної роботи є комплексне дослідження теоретико-методологічних та прикладних аспектів калькулювання собівартості продукції на ДП "Підприємство ДКВС № 65", ідентифікація проблемних питань та розробка науково обґрунтованих рекомендацій щодо оптимізації цього процесу. Досягнення поставленої мети передбачає вирішення наступних завдань:

1. Провести ґрунтовний аналіз теоретичних засад калькулювання собівартості продукції, уточнити його сутність, значення та методологічний інструментарій.
2. Здійснити комплексне дослідження специфіки діяльності ДП "Підприємство ДКВС № 65" та її впливу на процес калькулювання собівартості.
3. Провести критичну оцінку ефективності системи обліку витрат та калькулювання собівартості на підприємстві.
4. Сформулювати науково-практичні рекомендації щодо вдосконалення процесу калькулювання собівартості на підприємстві з урахуванням його специфічних характеристик.

Об'єктом дослідження визначено процес калькулювання собівартості продукції на ДП "Підприємство ДКВС № 65".

Предметом дослідження є теоретико-методологічні та практичні аспекти калькулювання собівартості продукції на ДП "Підприємство ДКВС № 65".

У процесі дослідження застосовано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів: метод аналізу і синтезу - для деконструкції та реконструкції складових собівартості; компаративний метод - для зіставлення ефективності

різних методів калькулювання; системний підхід - для концептуалізації калькулювання собівартості як інтегральної частини системи управління підприємством; методи статистичного аналізу - для обробки та інтерпретації фінансових даних підприємства; метод експертних оцінок.

Інформаційною базою дослідження слугували: нормативно-правові акти України, наукові публікації вітчизняних та зарубіжних дослідників, матеріали наукових конференцій та симпозіумів, фінансова звітність та внутрішня документація ДП "Підприємство ДКВС № 65".

Теоретична та практична значущість роботи полягає в тому, що її результати можуть бути екстрапольовані не лише на ДП "Підприємство ДКВС № 65", але й на інші підприємства Державної кримінально-виконавчої служби України, сприяючи вдосконаленню системи калькулювання собівартості.

Запропоновані науково-практичні рекомендації сприятимуть підвищенню ефективності управління витратами, що, в свою чергу, дозволить підприємствам більш ефективно реалізовувати свої соціальні функції та посилювати конкурентоспроможність продукції на ринку.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1. Економічна сутність собівартості продукції, класифікація та види собівартості.

У сучасних економічних умовах, для досягнення збільшення ефективності виробництва та дальнішого розвитку суб'єктів господарювання, необхідно знизити собівартість продукції та ефективно управляти витратами підприємства.

Собівартість відображає всі аспекти роботи підприємства, такі як організація виробничого процесу, наявність технічного обладнання, постачання матеріалів і технічних ресурсів, та інші фактори. [16]

Тому, для досягнення успішних результатів, промислові підприємства мають постійно вивчати та аналізувати питання визначення собівартості окремих видів продукції, з метою зниження витрат. Це має велике значення для діяльності підприємства, його економічного та соціального розвитку, а також рівня конкурентоспроможності.

У контексті розвитку економічної науки, поняття собівартості довгий час розглядалося з обмеженого функціонального підходу, переважно в рамках тріади "планування-облік-аналіз".

Традиційна парадигма, яка акцентує увагу на кількісному вимірюванні витрат, не враховує якісні аспекти собівартості, її стратегічне значення та роль у формуванні конкурентних переваг. Це обмеження призводить до недооцінки потенціалу собівартості як інструменту управління, ігноруючи її вплив на такі ключові параметри, як ціноутворення, маржинальність та інвестиційна привабливість. [18]

Сучасний етап розвитку економічної теорії та практики вимагає перегляду концепції собівартості не лише як статичного показника, але як динамічної величини, що інтегрується в систему стратегічного менеджменту. Це передбачає розширення горизонтів аналізу, включаючи не тільки минулі та поточні аспекти, але й майбутні перспективи, де собівартість виступає як основа для прогнозування та моделювання економічних процесів. [23]

Багато вчених визначають собівартість як суму грошей, яку підприємство витрачає на виробництво продукції. У таблиці 1.1 наведено різні визначення поняття "собівартість" в працях науковців з економічної теорії та бухгалтерського обліку.

Таблиця 1.1- Підходи до визначення економічної сутності витрат

Автор	Трактування
А. В. Череп	«Всі види ресурсів, такі як основні фонди, природна і промислова сировина, матеріали, паливо і енергія, праця, яка використовується безпосередньо в процесі виробництва, виражені у грошовій формі витрат для збереження і поліпшення умов виробництва та його вдосконалення» [43]
Ю. С. Цал-Цалко	«Собівартість - це грошова вартість, яка включає всі витрати на виробництво продукції». [21]
Г. І. Філіна	«Собівартість це грошовий вираз поточних витрат виробника на виготовлення продукції, що включаються в ціну товару і які повертаються підприємству після продажу продукції». [58]
В. П. Завгородній	«Собівартість продукції формують всі витрати підприємства на виробництво і реалізацію продукції, виражені в грошовій формі».
Ф. Ф. Бутинець	«Грошове вираження витрат підприємства, пов'язане з виробництвом та збутом продукції, виконанням робіт, наданням послуг» [45]
С. В. Мочерний	«Вартісне вираження спожитих у процесі виробництва засобів виробництва за винятком додаткового продукту»

В. М. Пархоменка	«Сукупність витрат підприємства, виражена у грошовій формі. Вона охоплює всі ресурси, використані у виробничому процесі: від природних (як-от сировина, паливо, енергія) до створених людиною (основні фонди, нематеріальні активи, спеціальне обладнання). Сюди також входять витрати на людський капітал (оплата праці) та фінансові ресурси.» [35]
С. Ф. Покропивний	«Собівартість це грошова форма витрат на підготовку виробництва, виготовлення та збут продукції».
В. П. Ярмоленко	«... це категорія, яка виражає не тільки продуктивні, а й непродуктивні витрати, викликані умовами виробництва»

Після проведеного аналізу можна встановити, що "собівартість продукції" – це сукупні витрати на підготовку і випуск продукції (робіт, послуг), виражені у грошовій формі. Чим найбільш ефективно підприємство буде використовувати виробничі ресурси і працювати, тим нижчою буде собівартість продукції.

Собівартість не є сталою величиною, вона може змінюватися в залежності від різних обставин. Ці фактори поділяються на зовнішні, незалежні від підприємства, та внутрішніми.

Зовнішніми факторами є:

Інфляція. Її високий рівень призводить до знецінення результатів підприємницької діяльності. Це пояснюється тим, що закупівля товарів і матеріалів для подальшого перепродажу або виробництва завжди відбувається за вищою ціною, ніж можна отримати за них в подальшому. [9]

Також через інфляцію знижується вартість майна (і, відповідно, нараховується амортизація) і виробничих запасів. Це призводить до того, що собівартість випущеної продукції не відображає її дійсну вартість, а купівельна спроможність грошей, отриманих за продукцію, знижується.

Постачальник. Є одним з ключових аспектів у формуванні собівартості продукції. Важливо закуповувати якісні та доступні матеріали для виробництва або товарів для подальшого перепродажу. Тому необхідно створити базу надійних постачальників, з якими співпраця буде стабільною. [44]

У зв'язку з різними обставинами, це не завжди можливо: постачальник може підвищити ціни на товари, відмовитися продовжувати контракт, змінити місце свого розташування та інше. Часто підприємство не має можливості вплинути на рішення постачальника, але саме воно обирає, з ким укласти договори, кого вважати своїми партнерами для зручної та вигідної співпраці. [61]

Вплив держави. Щорічно збільшується мінімальний розмір оплати праці, це призводить до зростання обов'язкових страхових внесків на співробітників, що впливає збільшення собівартості продукції, і є негативним фактором впливу на прибуток підприємства. Але з іншого боку, державна програма фінансової підтримки малого бізнесу дозволяє отримати вигідний кредит, що може стимулювати розвиток підприємства. [60]

Місце розташування. Може мати велике значення. Наприклад, для місцевих магазинів, які торгують продуктами харчування, важливо враховувати витрати на доставку, що може збільшувати вартість товарів у віддалених районах.

Ставки за кредитами. Якщо підприємство бере кредит і виплата відсотків по ньому включається у собівартість разом з іншими витратами, то зростання ставки може стати неприємним сюрпризом для підприємця. [55]

Бухгалтерський облік структури і складу витрат регламентується П(С)БО 16 «Витрати». Цей стандарт передбачає визначення двох видів собівартості.

- 1) собівартість реалізованої продукції;
- 2) собівартість виробництва продукції.

В структурі собівартості реалізованої продукції за звітний період можна виокремити три ключові компоненти: виробничу собівартість, нерозподілені постійні загальновиробничі витрати та наднормативні виробничі витрати. Кожен з цих елементів відіграє специфічну роль у формуванні кінцевого показника.

Виробнича собівартість, як найбільш вагома складова, являє собою агрегований показник, що інтегрує в собі п'ять основних категорій витрат. [65]

До них належать: прямі матеріальні витрати, які безпосередньо пов'язані з виготовленням продукції; прямі витрати на оплату праці, що відображають вартість людського капіталу, залученого у виробничий процес; інші прямі

витрати, які не підпадають під перші дві категорії, але мають пряме відношення до виробництва.

Окрім того, сюди входять змінні загальновиробничі витрати, що варіюються залежно від обсягу виробництва, та постійні розподілені загальновиробничі витрати, які розподіляються на кожну одиницю продукції згідно з встановленими нормативами.

Щоб краще зрозуміти сутність досліджуваної категорії, розглянемо її класифікаційні ознаки на рисунку 1.1.

Рисунок 1.1 – Види собівартості

За складом витрат:

Технологічна вартість - являє собою агреговану величину витрат, безпосередньо пов'язаних з реалізацією технологічного процесу виготовлення. Вона охоплює всі ресурси, що трансформуються або споживаються в ході виробничого циклу, за винятком вартості придбаних деталей та вузлів. [8]

Фабрично-заводська - включає всі витрати, пов'язані з прямим виробництвом продукції в цеху, такі як технологічна собівартість, вартість напівфабрикатів та послуг інших підрозділів, витрати на закупівлю комплектуючих виробів, а також витрати на управління та обслуговування виробництва в межах цеху.

Виробнича - збільшується на витрати, пов'язані з управлінням виробничими підрозділами, що виробляють продукцію. Це вказує на рівень витрат на виготовлення продукції. [56]

Повна. Включає в себе суму виробничої собівартості виготовленої продукції, витрати на збут та адміністративних витрат.

За часом формування затрат:

Планова. Відображає індивідуальні витрати певного підприємства, що плануються на основі норм, тарифів, цін та ставок поточного періоду.

Нормативна. Вартість визначається на основі норм витрат матеріальних та трудових ресурсів і може змінюватися в залежності від змін у діючих нормах та нормативах на підприємстві. [59]

Фактична. Витрати підприємства за звітний період, які виражені у грошовій формі згідно з даними умов.

За ступенем узагальнення:

Індивідуальна. Витрати, які понесені окремим підприємством на виробництво продукції.

Фірмові витрати. Включають в себе витрати на виробництво та реалізацію продукції за групою підприємств, які входять в об'єднання, фірму, трест або холдинг.

Середньогалузева. Середні витрати на виробництво одиниці продукції в галузі і розраховуються на основі індивідуальних показників собівартості підприємств галузі.

За складом продукції:

Товарної продукції - це комплексний фінансовий індикатор, що включає в себе весь спектр витрат, пов'язаних з виготовленням готових виробів, напівфабрикатів, а також з наданням послуг виробничого характеру.

Валової продукції - включає три ключові елементи: виробничу собівартість реалізованої протягом звітного періоду продукції, нерозподілені постійні загальновиробничі витрати, а також понаднормові виробничі витрати. Калькуляція валової продукції базується на аналізі динаміки залишків нереалізованої продукції на початку та в кінці аналітичного періоду. [34]

Незавершеного виробництва - це категорія, що відображає монетарну вартість продукції, яка перебуває на різних стадіях технологічного циклу і не досягла стану повної готовності на момент звітної дати.

Залежно від обраного часового проміжку собівартість продукції може обчислюватися за місяць, квартал або рік. Ці періоди визначають загальні витрати компанії на виробництво товарів протягом відповідного часу.

Собівартість є важливим економічним показником, який відображає ефективність виробництва. Вона впливає не тільки на ціноутворення, але й на конкурентоздатність фірм на ринку. [40]

Цей показник також є основою для аналізу діяльності підрозділів компанії, що робить його важливим для управлінських рішень. У бухгалтерії собівартість використовується для оцінки окремих елементів у фінансових звітах, що забезпечує достовірність і прозорість інформації.

Тому розуміння та ефективне застосування собівартості як інструменту аналізу може значно зміцнити ринкові позиції та успіх компанії, особливо в умовах економічної нестабільності. [28]

1.2. Витрати підприємства, їх економічний зміст та класифікація.

Витрати є необхідною складовою діяльності будь-якого підприємства, незалежно від його форми власності та способу фінансування. Вони мають велике значення для визначення ефективності підприємства, оскільки впливають на його кінцевий результат - прибуток.

Вивчення витрат є необхідним, оскільки вони є основою для формування цінової політики, відображають рівень технологій та організації виробництва, а також впливають на конкурентоспроможність та результативність господарювання.

Витрати є надзвичайно важливим елементом для формування цінової політики підприємства, оскільки вони безпосередньо відображають рівень технологій та ефективність організації виробничих процесів, а також якість управлінських рішень, яка оцінюється через порівняння понесених витрат і отриманих результатів діяльності. Розмір витрат має визначальний вплив на фінансові результати діяльності підприємства та є одним з ключових показників його загальної ефективності та конкурентоспроможності. [66]

Згідно з загальноприйнятими принципами бухгалтерського обліку, витрати визначаються як зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком випадків вилучення або розподілу капіталу власниками). [1] Витрати визнаються як витрати звітного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони були понесені, відповідно до принципу відповідності доходів і витрат.

Ретельний контроль та управління витратами є одним з головних завдань менеджменту будь-якого підприємства. Чим нижчими є витрати при заданому рівні виробництва, тим вищою буде рентабельність та конкурентоспроможність підприємства на ринку.

Таким чином, витрати є виразом грошової вартості ресурсів, які витрачають підприємства, підприємці та інші суб'єкти господарювання на виробництво та продаж продукції.

Коли ресурси, які підприємство придбало для виробництва, не використовуються для створення продукції та не включаються до її собівартості, вони не зникають безслідно. Натомість, ці ресурси накопичуються в коморах та на складах у вигляді запасів сировини, матеріалів, а також готових виробів. З цього погляду, витрати на придбання таких ресурсів можна розглядати як своєрідні "заощадження" або "інвестиції" підприємства в його майбутній потенціал. [37]

Однак, коли настає момент використання цих ресурсів, процес перетворення їх на витрати розпочинається. Це може відбуватися різними шляхами: через списання матеріалів на виготовлення продукції, нарахування амортизації на обладнання, сплату штрафів чи пені за порушення контрактних зобов'язань.

Альтернативно, витрати можуть виникати без фактичного вибуття активів, а через збільшення боргових зобов'язань - наприклад, коли підприємство нараховує заробітну плату працівникам, орендну плату за приміщення або платежі за комунальні послуги. Усі ці процеси, в кінцевому підсумку, призводять до зменшення власного капіталу підприємства, відображаючи реальне економічне "зношення" або "витрачання" його ресурсів. [17]

На підприємстві витрати формуються за допомогою виробничих ресурсів, які використовуються у самому виробничому процесі.

Наприклад, природні ресурси призводять до витрат у вигляді ренти або плати за землю і орендної плати, трудові ресурси пов'язані з заробітною платою, а капітал породжує витрати, такі як амортизація, проценти на капітал та проценти за позикою тощо.

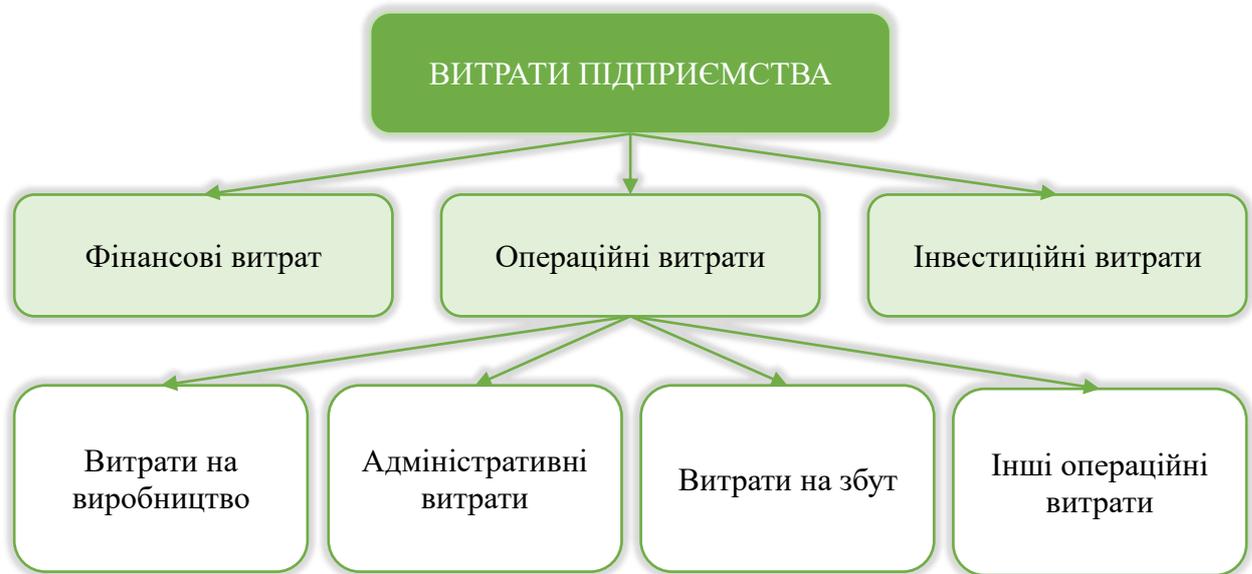

Рисунок 1.2 - Структура витрат підприємства

Виробничі витрати включають в себе:

Витрати на сировину та матеріали. Вважаються ключовим компонентом, який має прямий вплив на вартість одиниці продукції. Ці витрати включають не лише вартість матеріалів кінцевого продукту, але й вартість придбаних напівфабрикатів і комплектуючих виробів, які використовуються у виробництві.

Крім того, також включають в себе вартість допоміжних та інших матеріалів, які, хоча не становлять основну частину продукту, але мають значний вплив на процес виробництва. Ці матеріали можуть варіюватися від мастильних речовин для виробничого обладнання до пакувальних матеріалів для готової продукції. [65]

Витрати на оплату праці, які включають в себе вартість оплати праці робочого персоналу, що безпосередньо беруть участь у процесі створення продукції, виконанні робіт або наданні послуг. Ці витрати не обмежуються лише базовою заробітною платою, а також включають різноманітні компенсаційні виплати, відповідно до законодавства та внутрішніх документів підприємства.

Характерним для цих витрат є їх можливість однозначного та перевіреного розподілу цих витрат на конкретний об'єкт розрахунку. В цьому контексті об'єктом розрахунку може бути окремий виріб, або більш загальні категорії, такі як виробнича партія, замовлення клієнта, проект або окремий технологічний процес. [63]

Інші прямі витрати. Включають різноманітні виробничі витрати, які можуть бути однозначно ідентифіковані з конкретним об'єктом калькулювання, хоча не відносяться до прямих матеріальних витрат або витрат на оплату праці.

До цієї категорії входять такі елементи, як відрахування на соціальне страхування, орендні платежі за користування майновими комплексами, амортизаційні відрахування на основні засоби та нематеріальні активи, а також вартісна оцінка технологічно неминучого браку.

Для віднесення цих витрат до категорії "інші прямі витрати" необхідно мати документально підтверджений зв'язок між витратами та об'єктом калькулювання. Це може бути забезпечено за допомогою відомостей нарахування соціального внеску, договорів оренди, відомостей нарахування амортизації та актів про брак. [15]

Точне визначення інших прямих витрат допомагає підвищити достовірність розрахунків собівартості, ефективно управляти виробничими процесами, оптимізувати використання ресурсів та розробляти обґрунтовані стратегії ціноутворення.

Загальновиробничі витрати. Включають витрати на управління виробничими підрозділами, утримання та використання основних засобів загальновиробничого призначення, вдосконалення технології та організації виробництва, утримання виробничої інфраструктури, обслуговування виробничого процесу та інші загальновиробничі витрати. [54]

Згідно з Положенням бухгалтерського обліку 16 "Витрати", ці витрати пропорційно розподіляються між калькульованим об'єктом відповідно до обраної бази розподілу. Ретельний облік та обґрунтований розподіл цих витрат є важливими для точного визначення собівартості продукції та прийняття обґрунтованих рішень щодо ціноутворення та стратегічного планування діяльності підприємства.

Адміністративні витрати охоплюють загальновиробничі витрати, які призначені для обслуговування та управління підприємством.

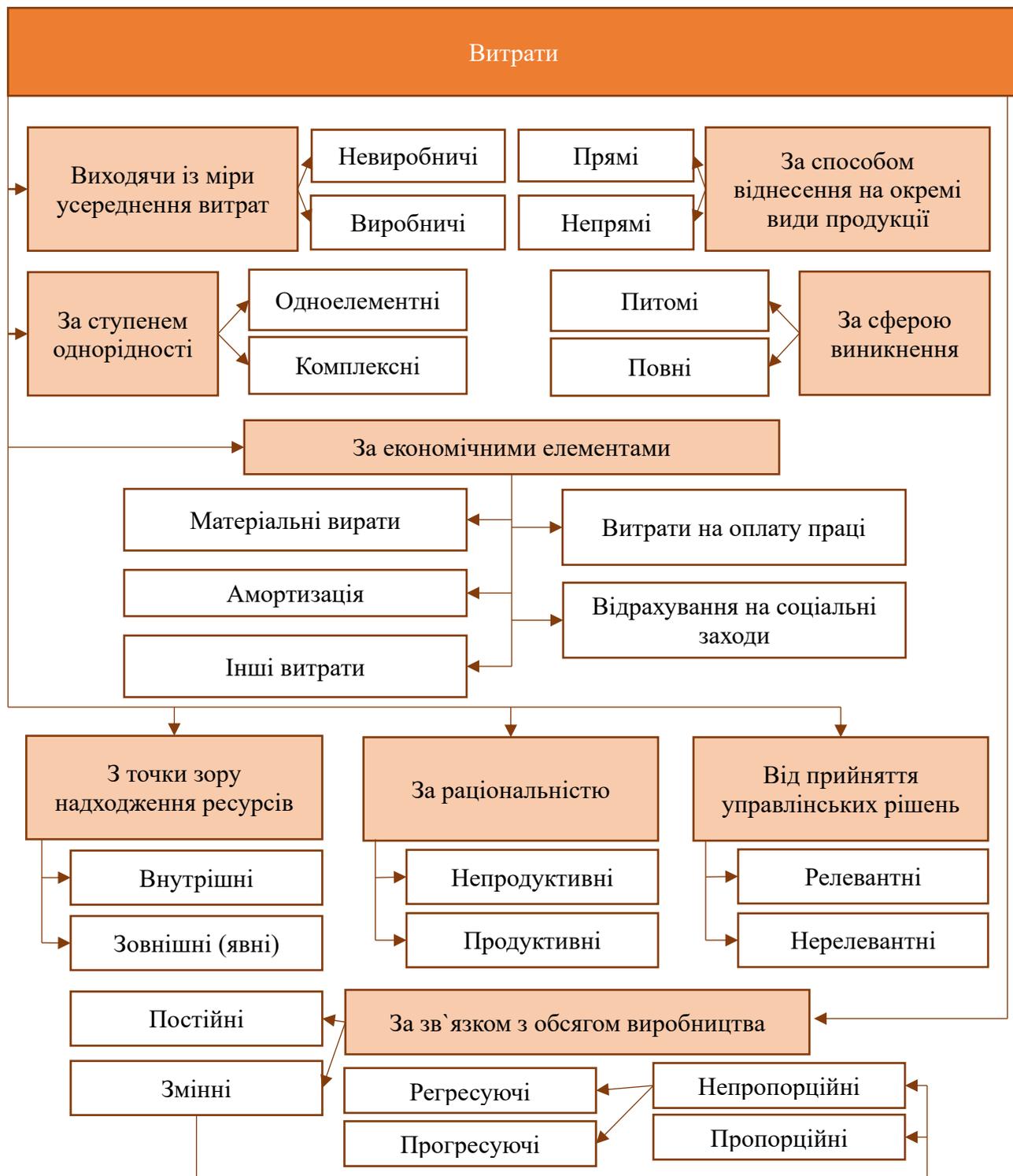

Рисунок 1.3 - Класифікація витрат підприємства

1. За ступенем однорідності усі витрати поділяються на:

Одноелементні (прості) витрати. Це витрати, що характеризуються єдиним, неподільним економічним змістом. Такі витрати не підлягають подальшій деталізації в межах даного підприємства, тобто є первинними.

Комплексні витрати. Це витрати, що є неоднорідними за своїм складом та охоплюють декілька елементів витрат. Такі витрати можуть бути розподілені на

складові елементи. В контексті віднесення на об'єкти витрат, їх часто називають непрямими, оскільки вони не можуть бути безпосередньо віднесені на конкретний вид продукції.

2. Виходячи з міри усереднення витрат:

Повні витрати. Це сукупність усіх витрат, понесених підприємством для виробництва та реалізації загального обсягу продукції за певний період, зазвичай місяць, квартал або рік.

Повні витрати охоплюють усі види витрат, включаючи прямі виробничі витрати (сировина, матеріали, заробітна плата основних робітників), непрямі виробничі витрати (амортизація обладнання, освітлення цехів), а також адміністративні витрати, витрати на збут та інші операційні витрати.

Питомі витрати. Це витрати в розрахунку на одиницю продукції. Дозволяють встановити мінімальну ціну, яка покриє витрати на виробництво одиниці продукції. [3]

3. За способом віднесення на окремі види продукції витрати поділяються на:

Прямі витрати. Це витрати, які мають безпосередній причинно-наслідковий зв'язок з виготовленням конкретного виду продукції, і, відповідно, можуть бути прямо віднесені на її одиницю. Прямі витрати легко ідентифікуються та точно вимірюються щодо конкретного об'єкта витрат (продукту, процесу, підрозділу). [50]

Непрямі витрати. Це витрати, які пов'язані з виготовленням різних видів продукції і не можуть бути безпосередньо і однозначно віднесені на конкретний вид продукції. Ці витрати є спільними для різних видів продукції або процесів і розподіляються між об'єктами витрат на основі певної бази розподілу. [46]

4. За зв'язком з обсягом виробництва витрати поділяються на:

Постійні витрати, що не змінюються в залежності з обсягом виробництва, такі як орендна плата за виробничі приміщення та заробітна плата управлінського персоналу.

При кардинальних змінах масштабів діяльності, постійні витрати можуть зазнавати дискретних змін, але потім знову стають сталими. У межах постійних

витрат виділяють "умовно-постійні" витрати, які можуть зазнавати незначних коливань при зміні обсягів виробництва, наприклад, витрати на комунальні послуги офісу.

Змінні витрати, величина яких залежить від обсягів виробництва. Лінійні індикатори, які змінюються у прямій пропорції до зміни обсягів виробництва, включають витрати на сировину та відрядну заробітну плату виробничого персоналу. [53]

Нелінійні індикатори включають прогресуючі витрати, які зростають швидше за обсяги виробництва, та регресуючі витрати, які зростають повільніше за обсяги виробництва.

За джерелом надходження ресурсів, виділяють зовнішні (експліцитні) витрати, які є грошовими транзакціями за залучені зовнішні ресурси, та внутрішні (імпліцитні) витрати, які представляють "тіньову" вартість використання власних ресурсів підприємця.

6. Витрати за сферою виникнення:

Виробничі витрати включаються до виробничої собівартості продукції, тоді як невиробничі - ні. Ті самі витрати можуть розглядатися з різних точок зору, наприклад, матеріальні витрати можуть бути виробничими, прямими, змінними тощо. [19]

7. Витрати поділяються на релевантні та нерелевантні залежно від того, чи вони враховуються при управлінських рішеннях.

Релевантні витрати залежать від альтернативних варіантів управлінських рішень і враховуються у порівняльних обчисленнях ефективності, тоді як нерелевантні - ні.

8. Витрати можна також класифікувати за раціональністю на продуктивні та непродуктивні. Продуктивні витрати - це ті, що витрачаються на виробництво продукції встановленої якості за раціональної технології та організації виробництва. Непродуктивні витрати виникають внаслідок недоліків у технології та організації виробництва, наприклад, втрати від простоїв або браку.

1.3. Сучасні та традиційні методи калькулювання собівартості продукції на підприємстві.

У ринковій економіці облік витрат набуває критичної важливості. Адже рівень витрат безпосередньо визначає низку ключових показників діяльності підприємства. По-перше, витрати впливають на собівартість виробленої продукції. По-друге, від величини витрат залежить сума отриманого підприємством доходу. По-третє, розмір витрат має вплив на обсяг податкових платежів, що сплачуються до державного бюджету. [14]

Крім того, співвідношення витрат і доходів визначає рентабельність підприємства та його спроможність забезпечувати самоокупність. Таким чином, собівартість виробництва є одним з основних показників ефективності господарської діяльності підприємства в умовах ринку.

Враховуючи вагому роль собівартості продукції в організації виробничого процесу та системі управління підприємством, необхідно постійно вдосконалювати методики обліку витрат, калькулювання собівартості та розрахунку витрат на одиницю виробленої продукції..

Точний облік собівартості дозволяє забезпечити стійкий попит на продукцію підприємства шляхом встановлення обґрунтованих цін. Крім того, контроль собівартості допомагає підвищити конкурентоспроможність на ринку за рахунок оптимізації витрат та ефективного використання ресурсів. [30]

Це також ключовий показник роботи підприємства, який відображає досягнення й недоліки у його діяльності як організаційної одиниці загалом, так і кожного структурного підрозділу зокрема.

Собівартість продукції відображає сукупні поточні витрати підприємства, понесені у грошовому еквіваленті на виготовлення та реалізацію одиниці продукції. Формування собівартості регламентується на різних рівнях: договірному (між контрагентами), корпоративному (внутрішніми нормативними

документами компанії) та законодавчому (нормативно-правовими актами, що регулюють відповідну сферу діяльності).

Регулювання питань, пов'язаних із формуванням собівартості продукції (робіт, послуг), здійснюється на основі низки нормативно-правових актів, які встановлюють загальні принципи обліку та розподілу витрат, а також визначають види витрат, що включаються до собівартості. Серед ключових документів у цій сфері слід виділити:

— Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", який закладає основи ведення бухгалтерського обліку підприємствами.

— Податковий кодекс України, норми якого регламентують порядок обчислення податкових зобов'язань, зокрема, з урахуванням собівартості продукції.

— Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати", де викладені методологічні засади формування інформації про витрати у бухгалтерському обліку. [1]

А вже відповідно до вимог національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та нормативно-законодавчої бази України розроблені методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості.

При організації обліку витрат на виробництво продукції вітчизняні підприємства можуть застосовувати різні методи, обираючи найбільш прийнятний варіант виходячи з особливостей своєї діяльності та об'єкта обліку.

Основними методами обліку витрат, які використовуються на підприємствах України, є:

- простий — виробництво невеликого обсягу однорідного за асортиментом продукту, технологічний процес — одноетапний та нетривалий;

- позамовний — доцільно використовувати на виробництвах, основна діяльність яких пов'язана з виконанням окремих замовлень або проєктів. При цьому методі витрати групуються та обліковуються за кожним конкретним замовленням на виготовлення одиничного виробу, партії однотипних виробів

або на виконання певного обсягу робіт чи послуг. Таким чином, об'єктом обліку витрат виступає окреме замовлення. [2]

Калькулювання собівартості отриманої продукції чи виконаної роботи за конкретним замовленням здійснюється лише після його повного завершення та закриття, незалежно від тривалості виконання замовлення. Це дозволяє акумулювати всі пов'язані з ним витрати протягом усього циклу виробництва.

- попередільний — застосовується на підприємствах з масовим типом виробництва. Він передбачає групування витрат за переділами - окремими стадіями технологічного процесу, які завершуються випуском певного напівфабрикату або проміжного продукту. [39]

Головна особливість попередільного методу полягає в тому, що вартість сировини та матеріалів інтегрується у вартість напівфабрикатів на кожному переділі, а згодом - у вартість готової продукції. Облік витрат ведеться окремо за цехами або переділами. Бажано також враховувати витрати на експлуатацію обладнання в розрізі переділів. [33]

Після завершення кожного переділу отриманий напівфабрикат може або передаватись на наступну стадію виробництва, або реалізовуватись на сторону як готовий продукт.

- попроцесний — застосовується на підприємствах, що спеціалізуються на масовому випуску великих обсягів однорідної продукції за незмінної технології виробництва. При цьому методі прямі витрати на виробництво обліковуються не за видами готової продукції, а за окремими процесами або стадіями виробничого циклу. [48]

Сутність попроцесного методу полягає в тому, що всі прямі витрати групуються за встановленими статтями калькуляції в розрізі технологічних процесів, за місцями їх виникнення та об'єктами калькулювання. Це дозволяє контролювати рівень витрат на кожній стадії виготовлення продукції.

Попроцесне калькулювання собівартості доцільно застосовувати на підприємствах неперервного типу виробництва, що випускають масові партії ідентичних виробів зі схожими матеріальними характеристиками та рівнем виробничих витрат за незмінної технології.

- нормативний — передбачає попереднє складання нормативних калькуляцій собівартості продукції на основі встановлених норм витрат сировини, матеріалів, трудових і інших ресурсів. Після завершення виробничого циклу фактична собівартість порівнюється з нормативною.

Поточний облік витрат на виробництво ведеться роздільно - за нормами витрат та за відхиленнями від цих норм. Це дозволяє виявляти причини переважань і економії ресурсів. Норми витрат можуть переглядатися та коригуватися в міру освоєння виробництва і вдосконалення використання матеріальних і трудових ресурсів.

Як правило, нормативний метод доцільно застосовувати на підприємствах переробної галузі з великосерійним і масовим типом виробництва, де випускається складна та різноманітна продукція. Він забезпечує деталізований контроль витрат за кожним видом ресурсів і сприяє виявленню резервів економії.

В зарубіжній практиці використовують такі методи обліку витрат зображено на рисунку 1.4.

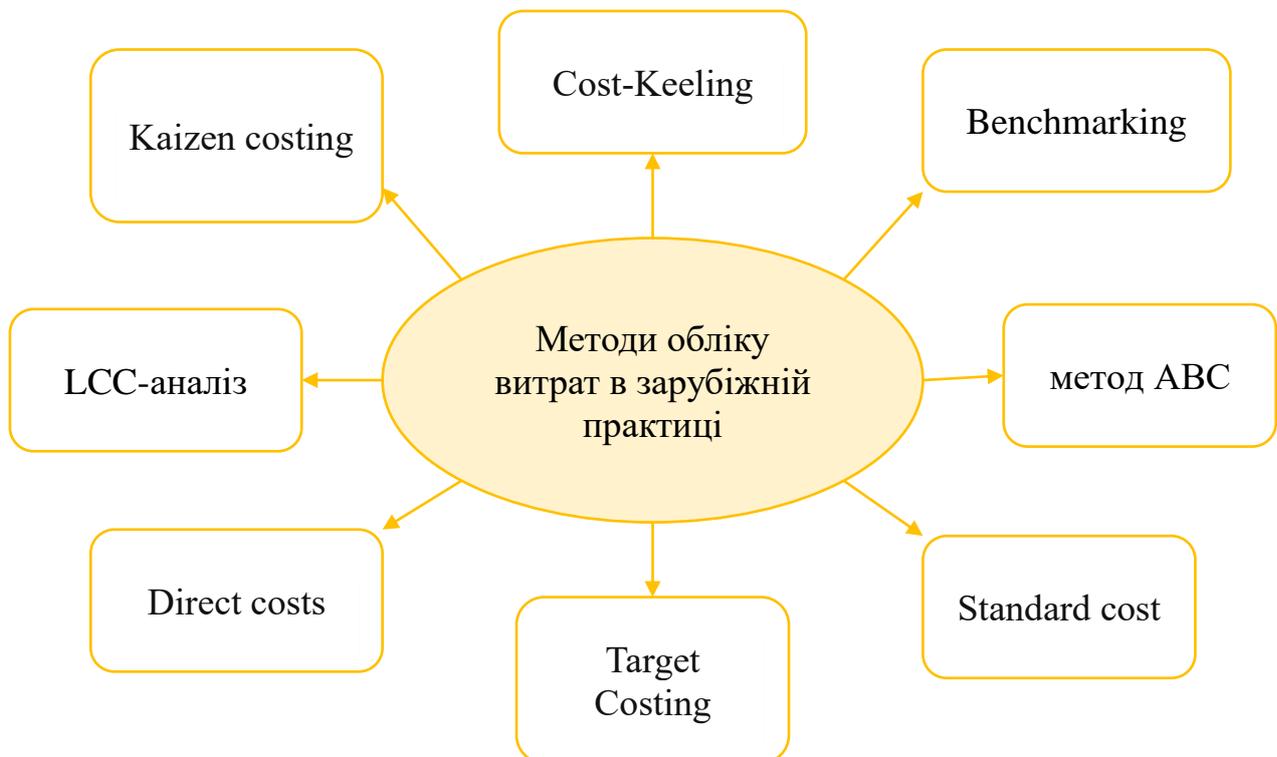

Рисунок 1.4 - Методи обліку витрат в зарубіжній практиці

Таблиця 1.2 - Характеристика зарубіжних методів калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг)

Метод	Характеристика
Direct Costing	<p>Широко застосовується в країнах з ринковою економікою. Його суть полягає у розподілі всіх виробничих витрат на змінні та постійні. Згідно з цим методом, постійні виробничі витрати (амортизація, орендна плата, адміністративні витрати тощо) вважаються витратами поточного періоду. Їх не відносять на собівартість конкретних виробів, а списують прямо на фінансовий результат підприємства.</p> <p>Натомість, при калькулюванні собівартості готової продукції враховуються лише змінні виробничі витрати (сировина, матеріали, оплата праці працівників тощо). Також за змінними витратами оцінюються залишки незавершеного виробництва та готової продукції на складі.[26]</p>
Standard Costing	<p>Це система нормативного обліку витрат і калькулювання собівартості, заснована на використанні наперед визначених норм ресурсів витрат на одиницю продукції. Основні етапи застосування цього методу:</p> <p>Розробка стандартів (норм) витрат сировини, матеріалів, праці, накладних витрат тощо на виробництво одиниці продукції за умов нормальної потужності.</p> <p>Складання стандартних калькуляцій собівартості продукції на основі розроблених стандартів витрат. Стандартна калькуляція є базою для визначення нормативної (стандартної) собівартості.</p> <p>Облік фактичних витрат на виробництво у розрізі статей калькуляції та визначення відхилень від встановлених стандартів. Відхилення аналізуються для виявлення їх причин.</p> <p>Оцінка залишків незавершеного виробництва та готової продукції за стандартними (нормативними) ставками витрат.</p> <p>Калькулювання фактичної собівартості продукції шляхом коригування стандартної собівартості на суму виявлених відхилень. [42]</p>

Метод ABC	<p>Метод ABC, також відомий як облік витрат за видами діяльності, розглядає підприємство як сукупність процесів. Витрати за певний період або на виготовлення продукції визначаються додаванням витрат на кожен процес та господарську операцію. Цей метод виник у США в 1960-х роках як альтернатива стандарт-костинг, який не завжди точно розподіляє накладні витрати на продукцію [48]</p>
Kaizen Costing	<p>Метод, який зародився в Японії, стрімко поширюється на підприємствах США та Європи. Його використовують як потужний інструмент для зниження та управління витратами. Цей метод пропонує систему безперервного вдосконалення, в якій задіяні всі без винятку працівники – від менеджерів до робітників. Завдяки такому підходу кожен член команди, пов'язаний з виробничим процесом, може зробити свій внесок у скорочення витрат.</p>
Cost-Keeling	<p>Метод має на меті ефективно скорочення всіх витрат підприємства без впливу на його діяльність та майбутні перспективи. Цей підхід акцентується на областях, де витрати виникають як у внутрішньому, так і у зовнішньому середовищі.</p> <p>Основним плюсом кост-кілінгу є можливість швидкого скорочення витрат, але недоліками можуть бути його жорсткість, оскільки він передбачає зменшення витрат на зарплату та скорочення персоналу. Використання цього підходу час від часу або у відношенні до окремих відділів підприємства може не дати очікуваних результатів.</p>
Target Costing	<p>Передбачає обчислення цільової собівартості продукції на основі ціни реалізації, встановленої на основі маркетингових досліджень, без урахування прибутку, який планує отримати компанія. Зазначена величина є основою для розробки нової продукції і визначає конкретне завдання для її собівартості. Під час виробництва облік повинен забезпечити менеджерів інформацією про відповідність цільовій собівартості. [38]</p>
LCC-аналіз	<p>Фокусується на оцінці сукупної вартості володіння активом протягом усього його життєвого циклу. LCC-аналіз є особливо цінним інструментом для підприємств, що оперують в ринкових нішах з високим ступенем волатильності попиту, і чий продуктивний портфель характеризується значною диверсифікацією та кастомізацією.</p>

Benchmarking	<p>Цей підхід представляє собою методикку аналізу стратегій та цілей діяльності організації у порівнянні з успішними компаніями в галузі, що дозволяє визначити власну позицію на ринку.</p> <p>Основні переваги бенчмаркінгу витрат полягають у можливості уникнути необхідності розробки власних методик зниження витрат та оптимізації процесів, адже можна використовувати вже перевірені підходи лідера ринку чи інших успішних компаній; також існує можливість інтегрувати різні методи, які довели свою ефективність у зменшенні витрат на інших підприємствах. [5]</p>
--------------	---

Аналіз практичної реалізації методик обліку витрат показує, що підприємства рідко використовують ці методи в їхній ортодоксальній формі. Різноманітність цільових орієнтирів підприємств і їхня специфіка виробничо-господарської діяльності призвели до появи багатьох гібридних форм базових методів обліку витрат.

У контексті гармонізації з міжнародними стандартами, методичні рекомендації бухгалтерського обліку рекомендують використання системи "директ-костинг", яка відкриває нові можливості для оптимізації процесів обліку та аналізу витрат. У країнах з розвинутою ринковою економікою ця система широко поширена. Проте в Україні процес інтеграції "директ-костингу" відбувається повільно. [13]

Основні виклики, які потребують вирішення для впровадження цієї системи, включають: трансформацію бухгалтерського обліку на основі міжнародних стандартів для всіх вітчизняних підприємств; модернізацію управлінського обліку; перегляд облікової політики, зокрема, чітке розмежування витрат на постійні та змінні.

Для подолання цих труднощів, кожному підприємству доцільно проводити калькуляцію собівартості продукції за повними витратами, визначати фактичну вартість одиниці продукції за всією номенклатурою, та порівнювати фактичну собівартість виробів з плановою, нормативною та відпускними цінами.

У сучасних умовах, система "директ-костинг" перетворилася на "верибл-костинг", де до витрат на продукцію включаються не лише прямі змінні, а й

змінні накладні витрати. В українських умовах переважає нормативний метод обліку витрат. Важливо зауважити, що максимальна ефективність цього методу досягається лише при повній відповідності системі "стандарт-кост". [41] Це передбачає оперативне планування та облік витрат на бухгалтерських рахунках

У нашій країні для широкого застосування цієї методики потрібно враховувати два аспекти:

- 1) бажання керівників отримувати таку інформацію;
- 2) зацікавленість працівників бухгалтерії у виконанні цієї роботи як морально, так і матеріально.

Проте, бажання керівників та зацікавленість працівників бухгалтерії не є достатніми. Також потрібна активна участь власників підприємства, які повинні змінити організацію виробничого процесу, розуміти необхідність та важливість функціонування нормативного методу (аналогу стандарт-косту) на підприємстві з боку всіх працівників (або більшості з них). [49]

Перша з них відповідає методам обліку витрат за замовленням, а друга – методу обліку затрат на виробництво. Обидві системи обліку затрат на виробництво, що використовуються в промислових фірмах США, мають більш широкий функціонал, ніж методи обліку витрат в Україні. Вони включають не лише облік витрат і розрахунок собівартості одиниці продукції, але й контрольні та аналітичні функції для статей затрат виробництва.

У сучасних умовах, коли ринки постійно змінюються, технології розвиваються, а попит на продукцію коливається, на вітчизняних підприємствах важливо використовувати систему таргет-костингу. Ця система відповідає вимогам стратегічного управління витратами та враховує зовнішні фактори, що впливають на параметри виробничої діяльності.

Практика сучасних японських компаній показує, що використання системи таргет-костингу разом з кайзен-костингом дозволяє значно зменшити витрати підприємств. Обидві системи спрямовані на зниження витрат, але на різних етапах виробництва: таргет-костинг – на етапі проектування і розробки, кайзен-костинг – на етапі виробництва.

У традиційних галузях, де продукція має довгий життєвий цикл, основна увага приділяється кайзен-костингу. У інноваційних галузях з коротким життєвим циклом продуктів, на перше місце ставиться таргет-костинг. Головна умова для зниження витрат - спрямування зусиль всіх учасників виробничого процесу на досягнення цієї мети. Це можливо лише за належної мотивації до скорочення витрат.

Українські підприємства стикаються з проблемою відсутності заохочення працівників, що призводить до низького рівня ефективного використання ресурсів.

Власники прагнуть зменшити собівартість продукції, але менеджери не виконують свої функціональні обов'язки щодо мотивації працівників. Низька заробітна плата та соціальна незахищеність не стимулюють працівників до ефективної роботи, а навпаки спонукають до зловживань. Тому, успішне використання інструментів зниження витрат вимагає належної мотивації з боку управління. [39]

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ ДП «ПІДПРИЄМСТВО ДКВС УКРАЇНИ (№65)»

2.1. Проблеми та перспективи розвитку легкої промисловості в Україні.

Українська легка промисловість постає як розгалужений конгломерат виробничих сфер, що забезпечують населення товарами першочергового вжитку. Цей сектор економіки охоплює майже два десятки підгалузей, з-поміж яких найвагоміші позиції посідають текстильна, швейна, взуттєва, трикотажна та хутрова індустрії.

У сучасних реаліях галузь охоплює близько двох десятків різновидів економічної активності, які можна систематизувати у три ключові напрями:

1. Виготовлення одягу: від спеціалізованого робочого до повсякденного дитячого, від інтимного спіднього до в'язаного трикотажу, а також продукції зі шкіри, хутра та альтернативних матеріалів.

2. Текстильне виробництво: різноманітні вироби, зокрема килимарство, виготовлення мотузок, полотна, канатів, а також ткацьке виробництво та інші супутні напрями.

3. Шкіряне виробництво та суміжні вироби: від процесу дублення шкіри до виготовлення взуття, сумок, аксесуарів для подорожей та інших предметів зі шкіри.

У поточний період спостерігається негативна динаміка щодо кількості суб'єктів господарювання та зайнятості населення в легкій промисловості. Станом на 2022 рік, за офіційними даними, в Україні функціонувало 13085 підприємств цього профілю.

Аналіз ретроспективних даних вказує на поступове скорочення цього сегмента виробництва. Для порівняння, у 2013 році налічувалось 14332 підприємства, серед яких 2843 спеціалізувались на текстильному виробництві, 9958 - на виготовленні одягу, а 1721 - на обробці шкіри та виробництві шкіряних і суміжних виробів. У 2014 році відбувся аномальний приріст до 16735 одиниць. Період 2014-2019 років характеризувався відносною стабільністю, проте з 2019 до 2022 року зафіксовано різкий спад - до 13058 підприємств.

Важливо відзначити, що 2017 рік ознаменувався значним підйомом у цій галузі: загальний обсяг текстильного виробництва зріс на 12% порівняно з попереднім роком, а сукупна вартість реалізованої продукції сягнула 32,5 млрд. гривень.

У структурі реалізації продукції легкої промисловості виробництво одягу займає домінуючу позицію з часткою 44%, текстильний сектор генерує 34% обсягу, тоді як на виробництво шкіри та взуття припадає 22%. У регіональному розрізі лідерство за обсягами виробництва утримує Львівська область з показником 14,4%, за нею слідують Житомирська (8,7%), Харківська (8,5%), Дніпропетровська (7%) області та місто Київ (6,9%). [7]

Динаміка розвитку галузі в період 2013-2018 років характеризується неоднорідністю. До 2015 року спостерігалася контракція виробничих обсягів, однак з 2016 року відбулося суттєве пожвавлення, що засвідчило подолання затяжної рецесії та початок відновлення вітчизняної легкої промисловості. Детальну візуалізацію динаміки індексів виробництва продукції легкої промисловості представлено на рисунку 2.1.

У минулому звітному році Україна експортувала готову продукцію легкої промисловості до 92 країн світу на загальну суму 665,8 млн доларів США. Превалююча частина експорту, представлена одягом та взуттям, була спрямована до країн-членів Європейського Союзу (ЄС). Товари з маркуванням "Made in Ukraine" демонструють високий рівень затребуваності не лише на ринку ЄС, а й у глобальному масштабі. Найбільші експортні потоки до ЄС сягають 594,2 млн доларів США, що є вагомим індикатором конкурентоспроможності вітчизняної легкої промисловості на міжнародній арені.

Динаміка індексів виробництва продукції легкої промисловості

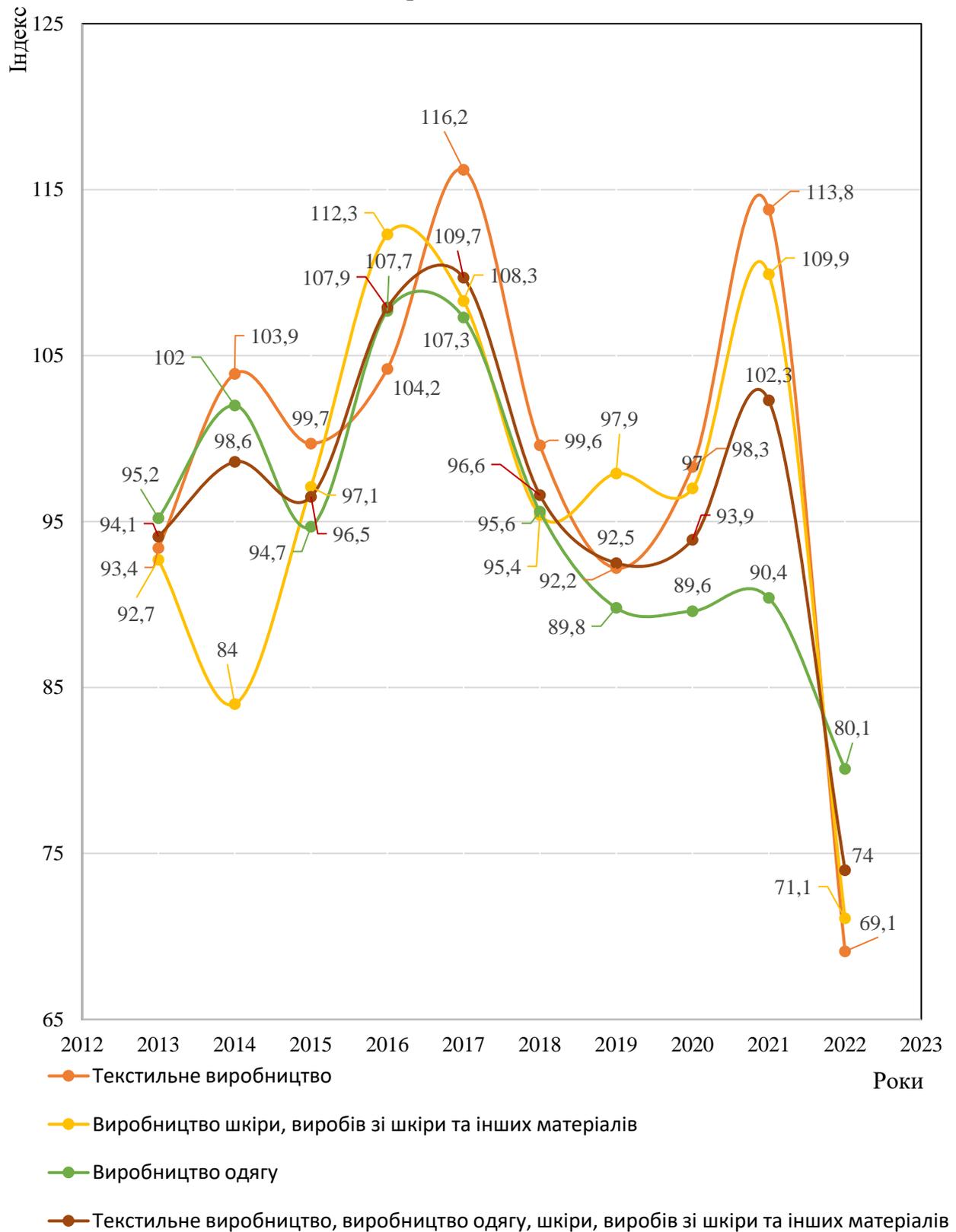

Рисунок 2.1 - Динаміка індексів виробництва продукції легкої промисловості у відсотках до попереднього року за період 2013–2022 років

Не обмежуючись лише ринком ЄС, вітчизняна легка промисловість успішно реалізує свою продукцію в Молдові, Сполучених Штатах Америки, Норвегії та Канаді. Однак на внутрішньому ринку України спостерігається жорстка конкуренція, зумовлена значним обсягом імпорту товарів низького цінового сегменту, переважно з Китаю та Туреччини.

Варто зазначити специфічну кореляцію між логістичними маршрутами імпорту сировини й матеріалів та експортом готової продукції. Суттєва частка виробів легкої промисловості виготовляється вітчизняними підприємствами з імпортованої сировини, а доведення до товарного вигляду здійснюється в країнах-постачальниках цієї сировини. Фактично, Україна виступає в ролі провайдера послуг з первинної обробки матеріалів.

Незважаючи на тенденцію до скорочення кількості суб'єктів господарювання, що візуалізовано на рисунку 2.2, спостерігається щорічне зростання обсягів реалізації продукції легкої промисловості. Це свідчить про оптимізацію виробничих процесів та підвищення ефективності функціонуючих підприємств галузі.

Незважаючи на певні позитивні зрушення, легка промисловість України має низку системних проблем, вирішення яких потребує комплексного підходу та значних ресурсів. Ключові виклики, що стоять перед галуззю, представлені на рисунку 2.3.

У сучасних умовах вітчизняна легка промисловість працює в умовах підвищеної турбулентності та невизначеності. Це зумовлено, насамперед, збройною агресією Російської Федерації на південно-східних теренах України, що призвело до дестабілізації виробничих ланцюгів та логістичних маршрутів. Крім того, галузь зіткнулася з низкою внутрішніх та зовнішніх факторів, які гальмують її розвиток.

Однією з ключових перешкод для успішного функціонування підприємств легкої промисловості є неадекватно висока собівартість їхньої продукції. Це, своєю чергою, суттєво знижує конкурентоспроможність вітчизняних товарів як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках

Рисунок 2.2 - Динаміка зміни кількості підприємств легкої промисловості за 2013 – 2022 роки

У даний часовий проміжок спостерігається критичний рівень зношеності основних фондів виробництва. Значна частина обладнання не лише морально застаріла, але й фізично вичерпала свій ресурс.

Експлуатація такого устаткування призводить до аномально високих енергетичних витрат, які безпосередньо інкорпуються у собівартість кінцевого продукту.

Додатковим фактором, що негативно впливає на конкурентоспроможність вітчизняної продукції, є глобальна цінова політика на устаткування та сировину. Українські підприємства змушені придбавати ці компоненти за світовими цінами, що становлять близько 65-80% у структурі собівартості виробів.

Водночас, частка витрат на оплату праці залишається непропорційно низькою - лише 10-20% від собівартості. Така диспропорція унеможливорює ефективне конкурування українських товарів з імпортними аналогами, що призводить до мінімізації обсягів реалізації на внутрішньому ринку.

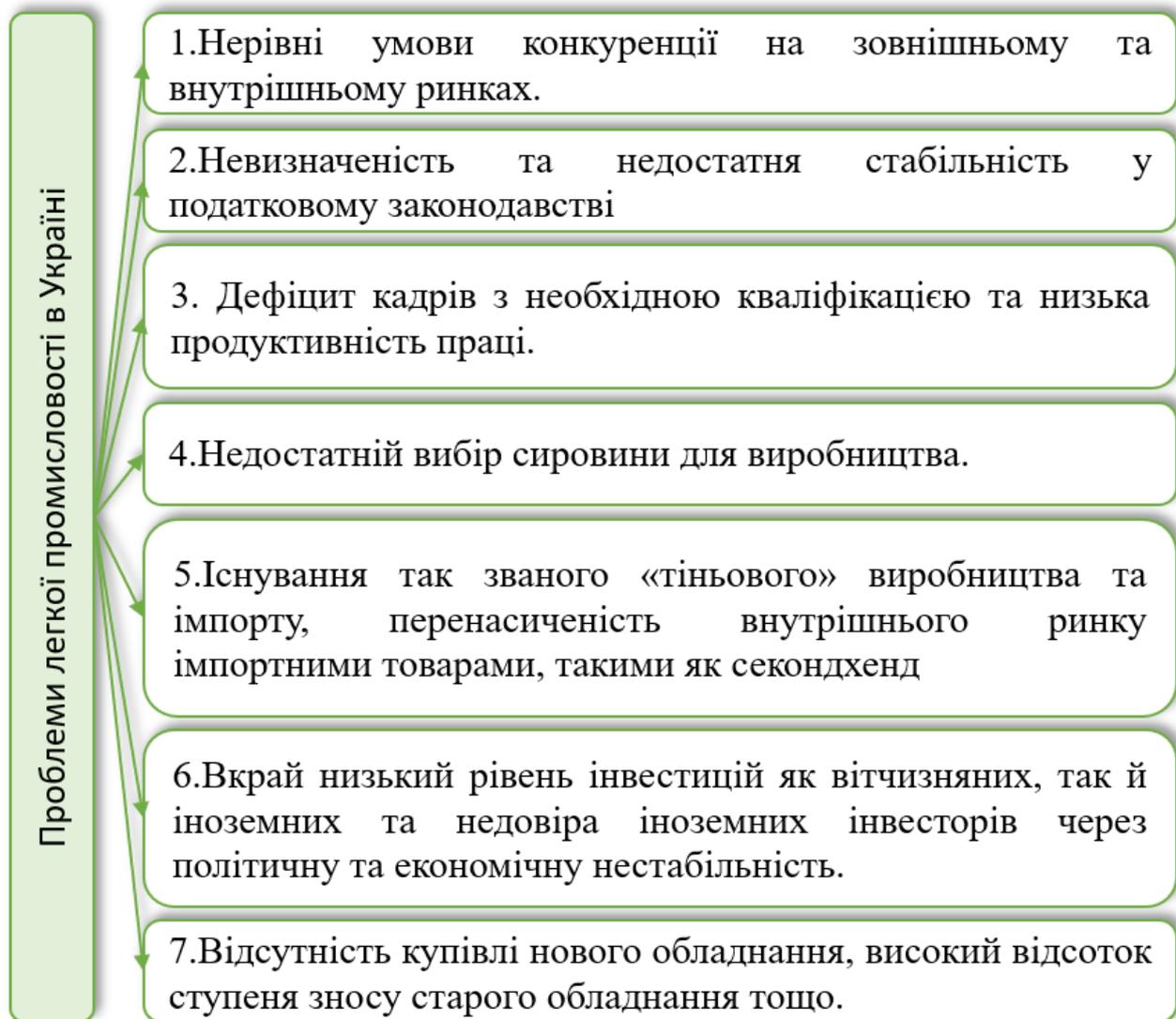

Рисунок 2.3 - Основні проблеми легкої промисловості в Україні

Для реалізації потенціалу розвитку вітчизняного ринку легкої промисловості необхідно впровадити комплекс заходів, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності української продукції. Це включає такі стратегічні вектори:

1. Підвищення якості імпортованої сировини шляхом впровадження жорстких стандартів та співпраці з надійними зарубіжними постачальниками.

2. Реструктуризація виробничих процесів з урахуванням інноваційного потенціалу галузі та перспектив розширення ринку. Це передбачає впровадження передових технологій, автоматизацію та цифровізацію виробництва.

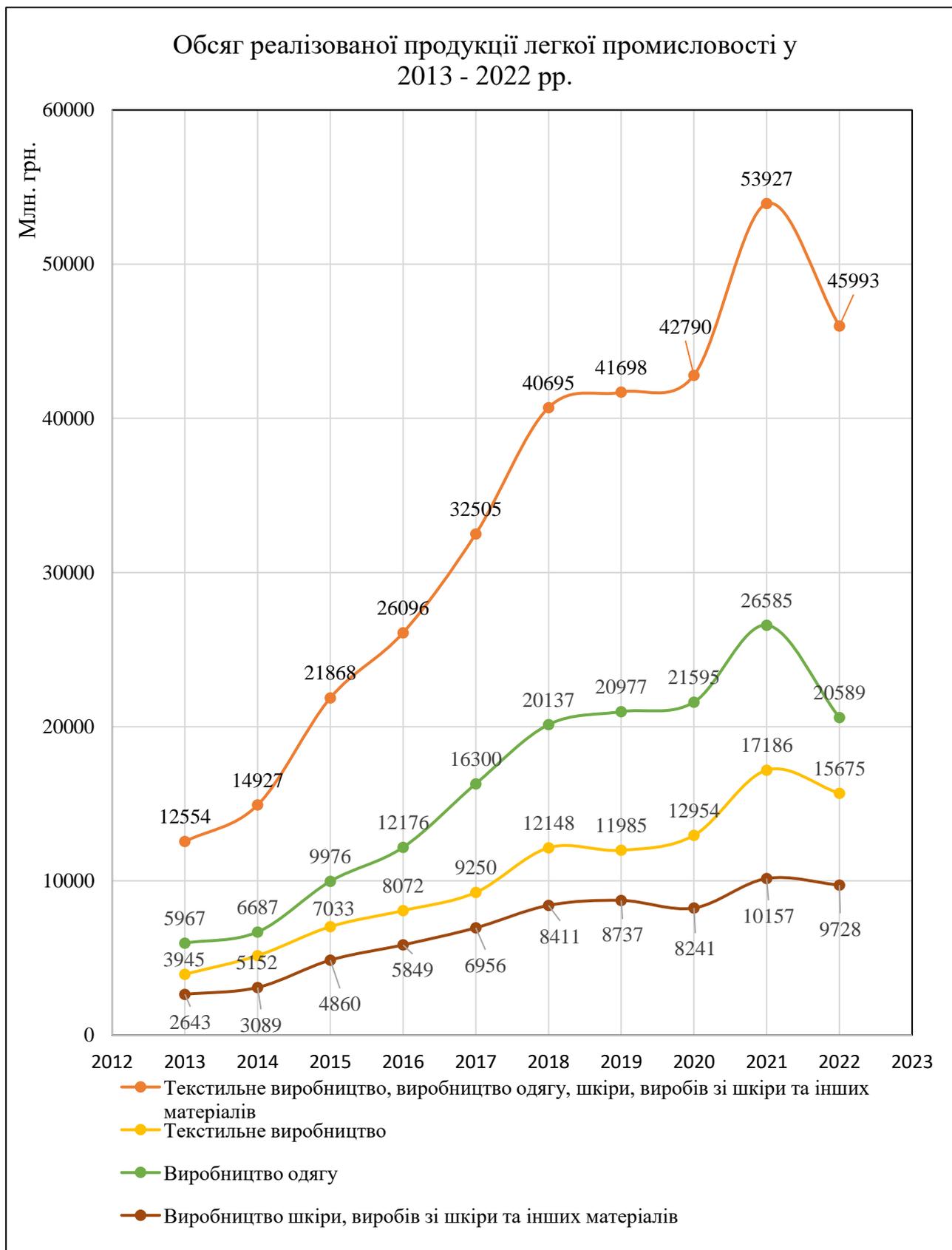

Рисунок 2.4 - Динаміка обсягу реалізованої продукції легкої промисловості у 2013–2022 роки

3. Створення промислово-технологічних зон та кластерів, які об'єднують підприємства малого та середнього бізнесу. Це дозволить оптимізувати ресурси, підвищити адаптивність до ринкових змін та створити синергетичний ефект.

4. Розвиток вертикально інтегрованих структур, що охоплюватимуть весь виробничий цикл - від сировини до готової продукції. Це допоможе зменшити транзакційні витрати та підвищить рентабельність.

5. Вдосконалення ланцюгів доданої вартості через впровадження інноваційних компонентів, розвиток оптових та брендкових мереж, посилення маркетингових та логістичних функцій. Це сприятиме підвищенню впізнаваності та лояльності до українських брендів.

Реалізація цих стратегій дозволить якісно трансформувати вітчизняну легку промисловість, зміцнити її позиції на внутрішніх та зовнішніх ринках.

2.2. Організаційно-правові засади діяльності ДП «підприємство ДКВС України (№ 65)».

Юридичний статус та організаційна структура:

1. Підприємство, яке належить до державної власності та підпорядковується Міністерству юстиції України (далі - Уповноважений орган управління), має правовий статус.

2. Управління здійснюється безпосередньо Міністерством юстиції України або через його територіальні органи - міжрегіональні управління з питань виконання кримінальних покарань та пробації. Підприємство є неодмінною частиною Державної кримінально-виконавчої служби України.

3. Офіційна назва:

- Повна: ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ПІДПРИЄМСТВО ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ (№65)».

- Скорочена: ДП «Підприємство ДКВС України (№65)».

4. Юридична адреса: Україна, 38734, Полтавська область, Полтавський район, село Божківське, вулиця Паркова, 14.

5. Нормативно-правова база діяльності включає в себе Конституцію України, законодавчі акти, нормативно-правові акти Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, накази Уповноваженого органу управління, нормативні документи міністерств та інших центральних органів виконавчої влади.

6. Цільове призначення полягає в залученні засуджених, які відбувають покарання в установах Державної кримінально-виконавчої служби України, до суспільно корисної праці, забезпеченні їх професійно-технічної освіти та отриманні прибутку від господарської діяльності.

Господарські напрями:

13.92: Виготовлення готових текстильних виробів, за винятком одягу;

10.71: Випуск хлібобулочних та борошняних кондитерських виробів з коротким терміном зберігання;

14.12, 14.13, 14.19: Виробництво робочого, верхнього та іншого одягу та аксесуарів;

16.23, 16.29: Виготовлення дерев'яних будівельних конструкцій, столярних виробів та іншого;

25.99: Виробництво інших готових металевих виробів;

43.29, 43.39, 43.99: Спеціалізовані будівельно-монтажні та оздоблювальні роботи;

85.32: Надання послуг у сфері професійно-технічної освіти. [64]

Правовий статус:

- Підприємство набуває статусу юридичної особи з моменту внесення відомостей до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.

- Діяльність підпорядковується законодавству та статуту, зміни до якого здійснюються за рішенням Уповноваженого органу управління та підлягають державній реєстрації.

- Підприємство не може бути засновником інших юридичних осіб.

- Фінансова та господарська автономія:

- Наявність власного балансу, рахунків, печатки, можливість реєстрації товарного знаку.
- Відповідальність за зобов'язання обмежується наявним майном відповідно до законодавства.
- Держава та Уповноважений орган управління не несуть відповідальності за зобов'язання підприємства, за винятком випадків, передбачених законом.
- Правова здатність:
  - Право на укладання угод, набуття майнових та особистих прав, відповідальність за зобов'язання.
  - Право виступати як позивач та відповідач у суді.
- Майновий комплекс:
  - Складається з виробничих та невиробничих засобів та інших цінностей.
  - Знаходиться у державній власності, але використовується підприємством на правах господарського відання.
- Амортизаційний фонд: формується шляхом амортизаційних відрахувань для відновлення основних фондів, які зазнають фізичного та морального зносу.
- Фонд розвитку виробництва: накопичує кошти з чистого прибутку для модернізації матеріально-технічної бази. Напрями використання визначаються фінансовим планом.
- Фонд споживання (оплати праці): обсяг регламентується чинним законодавством.
- Резервний фонд: встановлюється у розмірі 10% від фонду споживання; призначений для компенсації збитків та непередбачених витрат.
- Інші цільові фонди.

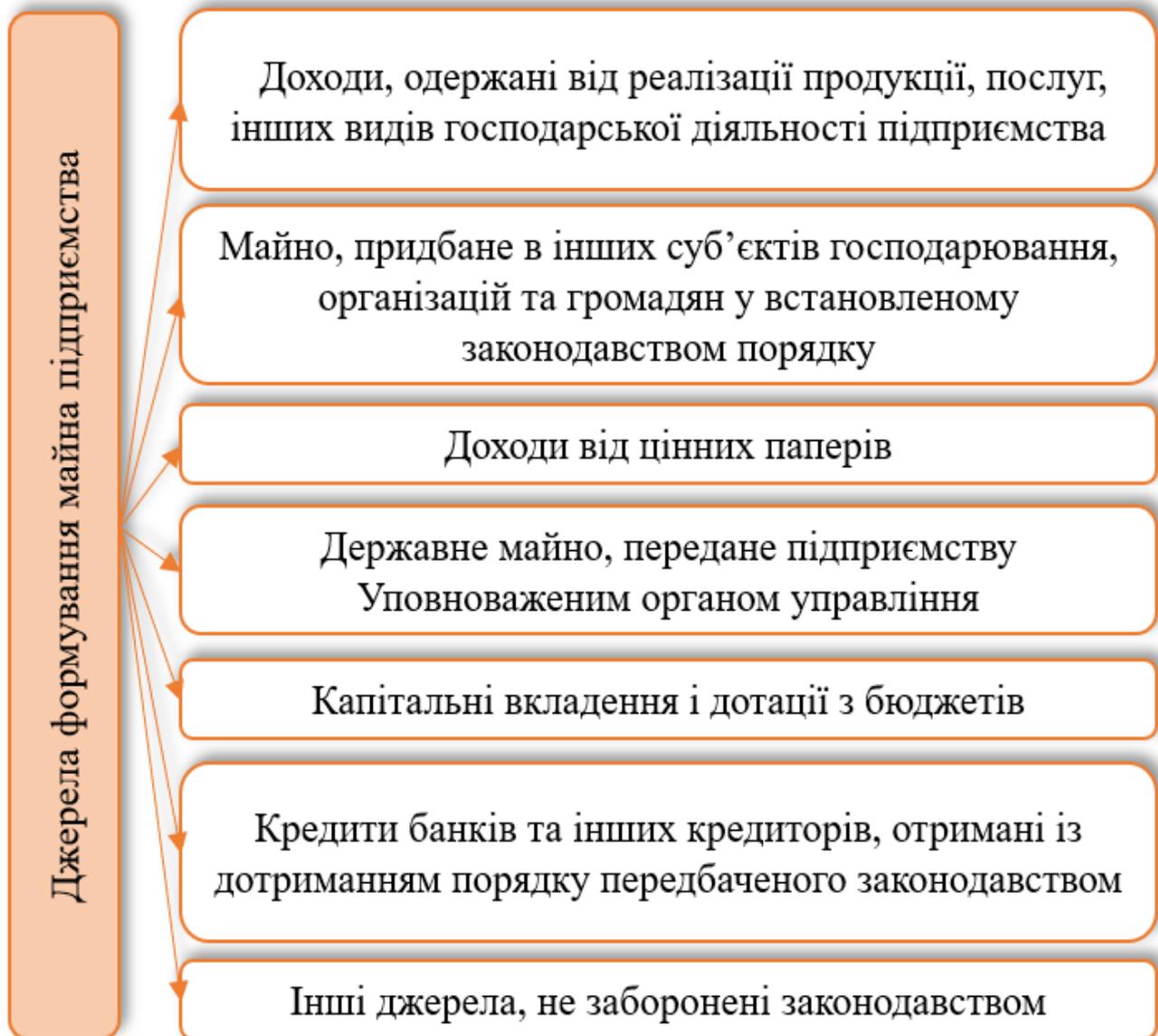

Рисунок 2.5 - Джерела формування майна ДП «Підприємство ДКВС України (№65)»

Джерела фінансових ресурсів:

- Прибуток (дохід) від господарської діяльності.
- Амортизаційні відрахування.
- Надходження від реалізації цінних паперів.
- Безоплатні та благодійні внески від трудового колективу, підприємств, організацій, громадян.
- Централізовані капітальні вкладення.
- Кредитні ресурси.
- Інші законні надходження.

Права та обов'язки Підприємства:

Права:

- Автономне планування діяльності та визначення стратегічних напрямів відповідно до затвердженого Уповноваженим органом управління плану розвитку;
- Реалізація продукції, послуг та виробничих залишків за ринковими або фіксованими державними цінами (згідно з законодавством);
- Емісія, придбання та реалізація цінних паперів у рамках законодавства;
- Створення філій, представництв та інших відокремлених підрозділів з правом відкриття банківських рахунків та затвердження положень про них;
- Вільне обрання контрагентів та умов господарських договорів, що не суперечать законодавству;
- Інтеграція з іншими суб'єктами господарювання у форматі корпорацій, концернів, асоціацій та консорціумів відповідно до законодавчих норм.

Обов'язки:

- Своєчасна сплата податків та інших обов'язкових платежів;
- Забезпечення виробництва та постачання продукції згідно з державними контрактами, замовленнями та укладеними договорами;
- Дотримання екологічних норм, раціональне використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки;
- Ведення бухгалтерського, оперативного обліку та подання фінансової і статистичної звітності;
- Дотримання фінансової дисципліни;
- Створення належних умов праці, дотримання трудового законодавства, норм охорони праці та соціального страхування;
- Проведення інвентаризації майна для достовірності облікових даних;
- Дотримання режиму державної таємниці;
- Надання інформації про діяльність Підприємства Уповноваженому органу управління та Північно-Східному міжрегіональному управлінню з питань виконання покарань та пробації Міністерства юстиції України.

Управління:

- Здійснюється директором, підзвітним Уповноваженому органу управління.

- Директор та головний бухгалтер несуть персональну відповідальність за ведення та достовірність обліку й звітності.

Функції та повноваження керівного складу Підприємства:

Директор:

- Відповідає за виконання статутних завдань.

- Зобов'язаний діяти виключно в інтересах Підприємства під час виконання службових обов'язків.

- Має повноваження представляти Підприємство в органах державної влади, місцевого самоврядування, інших організаціях та у відносинах з юридичними й фізичними особами без довіреності. [12]

- Формує адміністративний апарат, видавати накази та доручення в межах своєї компетенції, організує виробничо-господарську та соціально-побутову діяльність.

- Затверджує структуру і штат Підприємства за погодженням з Уповноваженим органом управління.

- Відповідає за кадрову політику, зокрема призначення та звільнення працівників.

- Встановлює систему оплати праці, тарифні ставки, посадові оклади, винагороди і доплати в межах законодавства.

- Застосовує заходи заохочення та дисциплінарного впливу.

- Розпоряджається фінансами та майном Підприємства відповідно до Статуту та законів.

- Забезпечує ефективне використання та збереження майна.

- Виконує умови трудового контракту з Уповноваженим органом управління.

- Укладає договори, видає довіреності, відкриває банківські рахунки.

- Особисто несе відповідальність за фінансове планування, дотримання трудової та фінансової дисципліни.

Головний бухгалтер:

- Організує та веде бухгалтерський облік відповідно до законодавства України, ПСБО та інших нормативних актів. [12]
- Складає та подає бухгалтерську звітність до відповідних органів.
- Контролює збереження матеріальних цінностей та коштів.
- Організує та проводить інвентаризації.

2.3 Аналіз основних економічних та фінансових показників діяльності державного підприємства.

Розрахуємо основні економічні та фінансові показники діяльності державного підприємства використавши фінансову та статистичну звітність ДП "ДКВС №65".

Аналіз продуктивності праці підприємства за три роки наведемо у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Аналіз продуктивності праці підприємства за 2020-2022 роки

Показники	Роки			Відхилення			
	2020	2021	2022	2022 до 2020		2022 до 2021	
				Абсолютне	Темп приросту,	Абсолютне	Темп приросту,
Обсяг виробництва продукції, робіт, послуг	10 024	9 010	17 373	7 349	73,31	8363	92,82
Середньооблікова чисельність працівників	23	20	21	-2	-8,70	1,00	5,00
Середньооблікова чисельність робітників	19	17	18	-1	-5,26	1,00	5,88
Питома вага у складі персоналу підприємства	82,61	85,00	85,71	3	3,76	0,71	0,84
Фонд оплати праці усіх працівників	1994	1641	1897	-97	-4,86	256	15,60
- одного працівника	435,83	450,50	827,29	391,46	89,82	391,46	83,64
- одного робітника	527,58	530,00	965,17	437,59	82,94	437,59	82,11
Середньомісячна заробітна плата одного працівника	7,22	6,84	7,53	0,30	4,20	0,30	10,10

Проведемо аналіз динаміки та джерел формування майна державного підприємства в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 – Динаміка джерел формування майна підприємства на кінець 2020 - 2022 роки

Показники	Відхилення			Показники			
	2021	2021	2020	2022 до 2020		2022 до 2021	
				Абсолютне	Темп приросту, %	Абсолютне	Темп приросту, %
1. Джерела формування майна	3 513	3 287	4 164	651	18,53	877	26,68
1.1. Власний капітал	3 245	3 246	3 262	17	0,52	16	0,49
1.1.1. Пайовий капітал	144	144	144	0	0	0	0
1.1.2. Додатковий капітал	864	864	864	0	0	0	0
1.2.2. Нерозподілений прибуток	2 200	2 227	2 244	44	2	17	0,76
1.2. Позиковий капітал	268	41	902	634	236,57	861	22
1.2.1. Довгострокові позики	186	0	824	638	343,01	824	-
1.2.2. Кредиторська заборгованість за товари	12	0	0	-12	-100	0	9
1.2.3. Кредиторська заборгованість за розрахунками	54	20	68	14	25,93	48	240

Проведемо аналіз динаміки стану майна державного підприємства за 2020 - 2021 роки в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 - Динаміка стану майна підприємства на 2020-2022 роки

Показники	Роки			Відхилення			
	2020	2021	2022	2022 до 2020		2022 до 2021	
				Абсолютне	Темп приросту, %	Абсолютне	Темп приросту, %
1. Усього майна	3 513	3 287	4 164	651	18,53	877	26,68
1.1. Основні засоби і нематеріальні активи	1 673	1 755	3 167	1 494	89,30	1 412	80,46

1.2. Оборотні активи	1 840	1532	997	-843	-45,82	-535	-34,92
1.2.1. Запаси	791	547	417	-374	-47,28	-130	-23,77
1.2.2. Дебіторська заборгованість	639	679	103	-536	-83,88	-576	-84,83
1.2.3. Грошові кошти та їх еквіваленти	410	306	477	67	16,34	171	55,88

Проведемо аналіз стану та руху основних засобів підприємства за три роки в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 – Аналіз стану та руху основних засобів державного підприємства за 2020- 2022 роки

Показники	Роки			Відхилення			
	2020	2021	2022	2022 до 2020		2022 до 2021	
				Абсолютне	Темп приросту, %	Абсолютне	Темп приросту, %
1. Вартість основних засобів на кінець року	2 142	2 134	3 659	1 517	70,82	1 525	71,46
2. Знос основних засобів	1 818	1 778	1 854	36	1,98	76	4,27
3. Залишкова вартість основних засобів	324	356	1 805	1 481	457,10	1 449	407,02
4. Коефіцієнт зносу	0,849	0,833	0,507	-0,342	-40,30	-0,326	-39,19
5. Коефіцієнт придатності	0,151	0,167	0,493	0,342	226,13	0,326	195,71

У сучасних умовах економіки, головним завданням для державних підприємств є оптимізація використання матеріально-технічної бази. Особливу увагу потребує підвищення ефективності використання основних засобів виробництва.

Оцінка успішності цього стратегічного напрямку здійснюється шляхом комплексного аналізу динаміки ключових показників продуктивності та рентабельності основних фондів.

Таблиця 2.5 - Аналіз показників ефективності використання основних засобів підприємства за 2020-2022 роки

Показники	Роки			Відхилення			
	2020	2021	2022	2022 до 2020		2022 до 2021	
				Абсолютне	Темп приросту, %	Абсолютне	Темп приросту, %
1. Чистий дохід від реалізації	10 024	9 010	17 373	7 349	73,31	8 363	92,82
2. Прибуток від операційної діяльності	76	134	105	29	38,16	-29	-21,64
3. Середньорічна вартість основних засобів	2130,5	2138	2896,5	766	35,95	759	35,48
4. Середньоспискова чисельність працівників	23	20	21	-2	-8,70	1	5,00
5. Фондовіддача	4,71	4,21	5,99	1	27,48	2	42,33
6. Фондомісткість	0,21	0,24	0,17	0	-21,56	0	-29,74
7. Фондоозброєність праці	92,63	106,90	137,93	45	48,90	31	29,03
8. Рентабельність основних засобів	3,57	6,27	3,63	0	1,62	-3	-42,16

Розрахуємо показники ефективності використання оборотних активів підприємства в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6 - Показники ефективності використання оборотних активів державного підприємства за 2020-2022 роки

Показники	Роки			Відхилення			
	2020	2021	2022	2022 до 2020		2022 до 2021	
				Абсолютне	Темп приросту, %	Абсолютне	Темп приросту, %
1. Середні залишки оборотних активів	2081	1686	1264,5	-816,50	-39,24	-421,50	-25,00
1.1. Грошових коштів та їх еквівалентів	410	306	677	267	65,12	371	121,24

Пррдовження таблиці 2.6

1.2. Коштів у розрахунках	762,5	659	391	-371,5	-48,72	-268	-40,67
1.3. Запасів	950,5	669	482	-468,5	-49,29	-187	-27,95
2. Чистий дохід від реалізації продукції, робіт, послуг,	10024	9010	17373	7349	73,31	8363	92,82
2.1. Одноденна виручка від реалізації,	27,84	25,03	48,26	20,41	73,31	23,23	92,82
3. Оборотність оборотних активів,	75	67	26	-48,53	-64,94	-41,16	-61,10
4. Коефіцієнт оборотності оборотних активів	4,82	5,34	13,74	8,92	185,22	8,40	157,09
5. Прибуток від операційної діяльності	76	134	105	29	38,16	-29	-21,64
6. Рентабельність оборотних активів	3,65	7,95	8,30	4,65	127,37	0,36	4,48

За результатами проведеного фінансово-економічного аналізу, можна констатувати наступне: протягом досліджуваного періоду 2020-2022 років спостерігається позитивна динаміка власного капіталу підприємства, а саме - його інкремент склав 651 тис. грн. та 877 тис. грн. відповідно.

Діаграма на рисунку 2.6 ілюструє зміну вартісних показників основних засобів. Станом на завершення 2020 фінансового року, первісна вартість основних фондів склала 2 142 тис. грн. У подальшому, до кінця 2022 року, цей показник зазнав суттєвого приросту на 1 517 тис. грн., досягнувши рівня 3 659 тис. грн. Варто зазначити, що лише за 2021-2022 роки первісна вартість основних засобів на кінець звітного періоду збільшилась на 1 525 тис. грн.

Коефіцієнт приросту первісної вартості основних засобів сягнув 70,82%, що свідчить про значне оновлення матеріально-технічної бази. Паралельно, амортизаційні відрахування (знос) основних засобів на кінець 2020 року становили 1 818 тис. грн. У часовому проміжку 2020-2022 років спостерігалось

незначне зростання зносу на 36 тис. грн., що у відносному вираженні склало 1,98%.

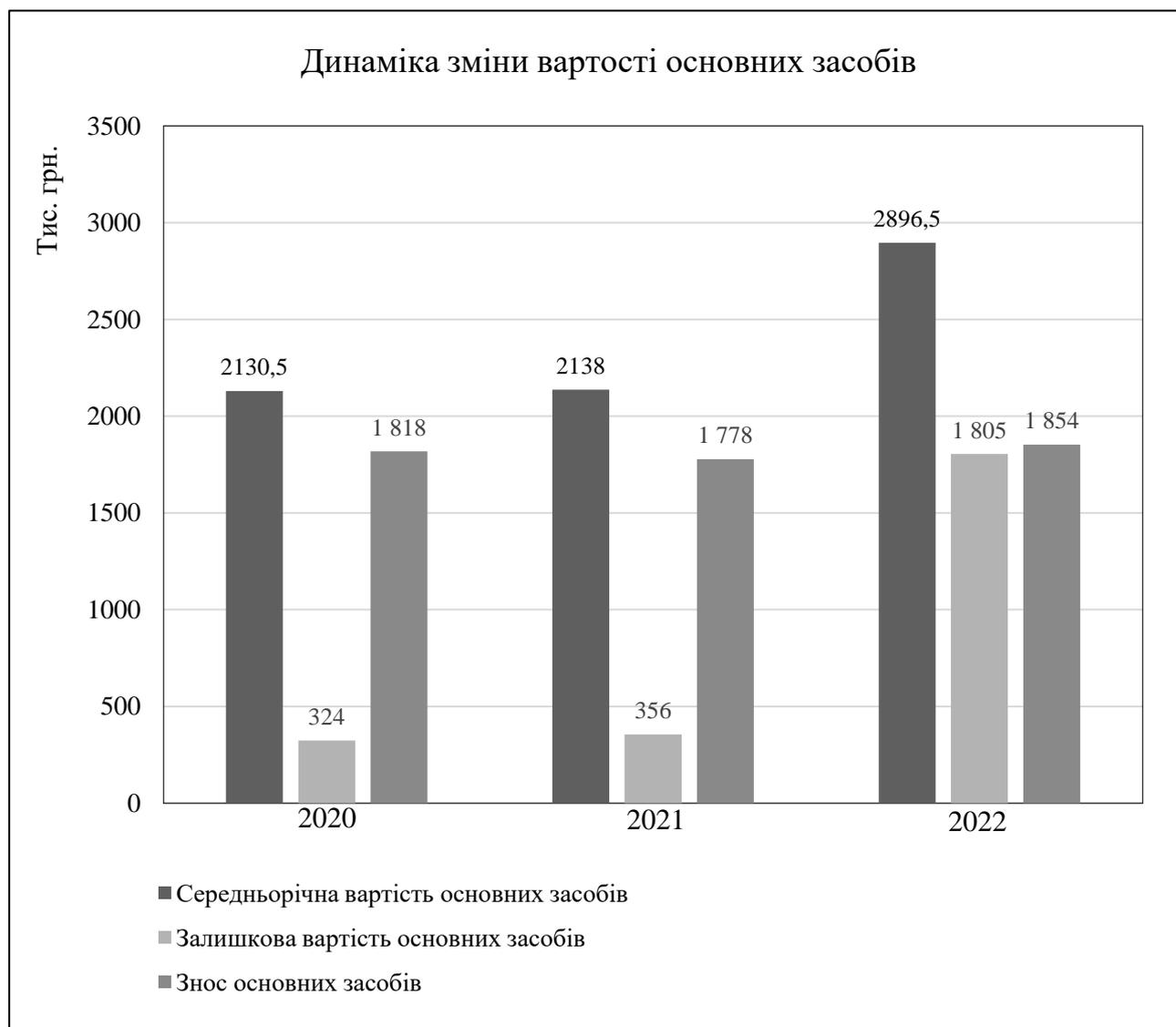

Рисунок 2.6 - Динаміка зміни вартості основних засобів на ДП «ДКВС № 65» за 2020 - 2022 роки

Аналіз середньорічної вартості основних засобів демонструє стабільну висхідну тенденцію протягом 2020-2022 років. У 2020 році цей показник становив 2 130,5 тис. грн., у 2021 році відбулося його збільшення до 2 138 тис. грн., а у 2022 році він досяг 2 896,5 тис. грн. Темп приросту середньорічної вартості за період 2020-2022 років становить 35,95%.

У 2020 році обсяг виробництва продукції склав 10024 тис. грн, у 2021 році зменшився до 9010 тис. грн, а в 2022 році різко збільшився до 17373 тис. грн.

Обсяг реалізованої продукції також зростає протягом цих років. Графічне зображення обсягів виробництва та реалізації продукції можна зображено на рисунку 2.7.

У контексті аналізу трудових ресурсів, особливої уваги заслуговує показник продуктивності праці. Станом на 2020 рік, продуктивність праці одного співробітника підприємства сягнула рівня 435,83 тис. грн. на особу. Варто зазначити, що в наступному звітному періоді - 2021 році - спостерігалось зростання цього індикатора до 450,50 тис. грн. на особу. Найбільш показовим стало підвищення продуктивності праці у 2022 році, коли цей параметр досяг 827,29 тис. грн. на особу. Таким чином, приріст продуктивності у порівнянні з 2020 роком склав 391,46 тис. грн. на особу, що свідчить про суттєве підвищення ефективності використання трудового потенціалу.

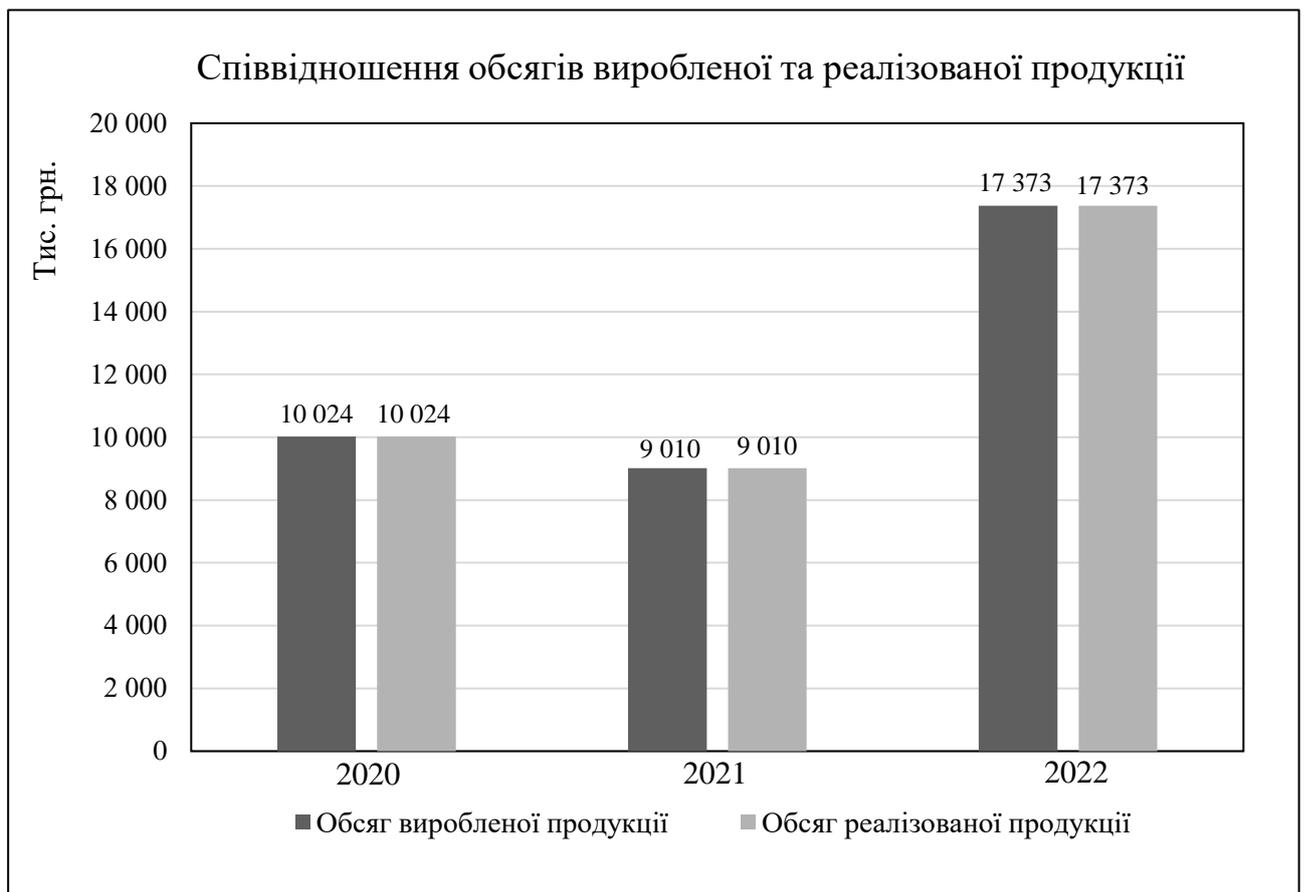

Рисунок 2.7 - Співвідношення обсягів виробленої та реалізованої продукції ДП «ДКВС № 65» за 2020 - 2022 роки

Аналогічна тенденція простежується і при розгляді продуктивності праці робітників основного виробництва. У 2020 році цей показник становив 527,58 тис. грн. на особу. У зіставленні з 2022 роком, коли продуктивність праці одного робітника досягла 965,17 тис. грн. на особу, можна констатувати значний приріст у розмірі 437,59 тис. грн. на особу. У відносному вираженні це становить 82,94%, що є вагомим індикатором підвищення виробничої ефективності та оптимізації робочих процесів.

Візуалізація динаміки змін продуктивності праці, як одного співробітника, так і одного робітника основного виробництва, представлена на рисунку 2.8. Діаграма наочно демонструє позитивний тренд, який є свідченням успішної реалізації заходів з удосконалення організації праці та підвищення кваліфікації персоналу.

Рисунок 2.8 - Динаміка зміни продуктивності праці 1-го працівника та 1-го робітника за 2020 - 2022 роки

Коефіцієнт зносу основних засобів у 2020 році становив 0,849. Протягом 2021 – 2022 років цей показник зменшився до 0,326, що вказує на зниження частки зношеності основних засобів. Це позитивно впливає на підприємство, оскільки знижуються витрати на ремонт, нове обладнання тощо.

Коефіцієнт оновлення основних засобів за 2021 – 2022 роки збільшився на 0,326, що свідчить про зростання частоти введення нових основних засобів у загальну вартість.

У 2020 році на підприємстві працювало 23 працівники та 19 робітників. На 2021 рік їх кількість зменшилась до 20 працівників і 17 робітників. Протягом 2021 – 2022 років чисельність працівників становила 21 особу, а робітників – 18.

Фондовіддача, або сума виробленої продукції на одну гривню основних фондів, збільшувалася протягом 2020 – 2022 років. У 2020 році вона становила 4,71 грн/грн, у 2021 році – 4,21 грн/грн, а у 2022 році – 5,99 грн/грн.

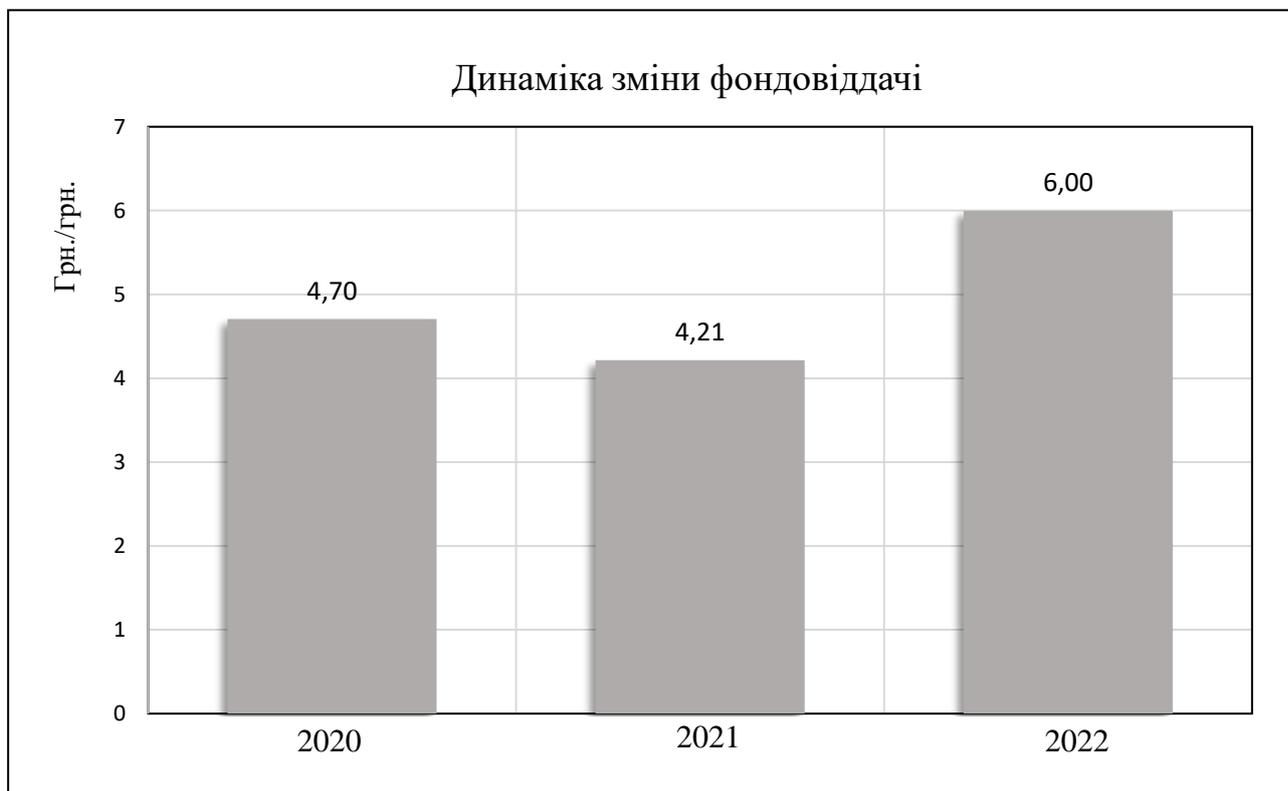

Рисунок 2.9 - Зміна рівня фондовіддачі за 2020 - 2022 роки

Фондоозброєність праці працівників також зросла. У 2020 році цей показник становив 92,63 тис. грн на одну особу, у 2021 році – 106,90 тис. грн на особу, а у 2022 році зріс до 137,93 тис. грн на особу порівняно з 2021 роком

Проаналізуємо динаміку формування чистого прибутку державного підприємства за даними таблиці 2.7.

Таблиця 2.7 - Динаміка формування чистого прибутку підприємства за 2020-2022 роки

Показники	Роки			Відхилення			
	2020	2021	2022	2022 до 2020		2022 до 2021	
				Абсолютне	Темп приросту, %	Абсолютне	Темп приросту, %
1. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції	10024	9010	17373	7349	73,31	8363	92,82
2. Собівартість реалізованої продукції	7171	6359	1427	-5744	-80,10	-4932	-77,56
3. Валовий прибуток	2853	2651	3096	243	8,52	445	16,79
4. Операційні доходи	87	28	51	-36	-41,38	23	82,14
5. Операційні витрати	2864	2545	3042	178	6,22	497	19,53
6. Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	76	134	105	29	38,16	-29	-21,64
7. Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування: прибуток	73	33	105	32	43,84	72	218,18
8. Податок на прибуток	13	6	19	6	46,15	13	216,67
9. Чистий прибуток	60	27	86	26	43,33	59	218,52

Наведемо аналітичну таблицю 2.8, яка характеризує показники рентабельності діяльності підприємства за три роки.

Чистий прибуток у 2020 році становив 60 тис. грн, у 2021 році зменшився до 27 тис. грн, а у 2022 році збільшився до 86 тис. грн. Динаміку змін чистого прибутку за аналізований період відображено на рисунку 2.10.

У 2020 році рентабельність продажів дорівнювала 2,66 %, у 2021 році значно знизилася до 0,30 %, але у 2022 році зросла до 0,50 %. Зниження цього показника може бути зумовлене зростанням витрат на виробництво та реалізацію продукції або зменшенням загального обсягу продажів. Динаміку змін рентабельності продажів наведено на рисунку 2.12.

Таблиця 2.8 - показники рентабельності діяльності підприємства за 2020-2022 роки

Показники, джерело інформації / порядок розрахунку	Роки			Відхилення			
	2020	2021	2022	2022 до 2020		2022 до 2021	
				Абсолютне	Темп приросту, %	Абсолютне	Темп приросту, %
1. Середньорічна вартість сукупного капіталу	3722	3400	3725,5	4	0,09	325,5	9,57
2. у тому числі власного капіталу	3241	3245,5	3254	13	0,40	8,5	0,26
3. Валовий прибуток	2853	2651	3096	243	8,52	445	16,79
4. Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування	73	33	105	32	43,84	72	218,18
5. у тому числі чистий прибуток	60	27	86	26	43,33	59	218,52
6. Прибуток від операційної діяльності	76	134	105	29	38,16	-29	-21,64
7. Собівартість реалізованої продукції	7171	6369	14277	7106	99,09	7908	124,16
8. Чистий дохід від реалізації продукції, робіт, послуг	10024	9010	17373	7349	73,31	8363	92,82
9. Рентабельність власного капіталу,	1,85	0,83	2,64	0,79	42,76	1,81	217,69
10. Рентабельність продажу	2,66	0,30	0,50	-2,17	-81,42	0,20	65,19
11. Рентабельність активів	1,61	0,79	2,31	0,70	43,20	1,51	190,69

Рентабельність власного капіталу є ключовим фінансовим індикатором, що відображає ефективність використання інвестованих власниками коштів. Цей коефіцієнт вимірює здатність підприємства генерувати прибуток на одиницю власного капіталу, демонструючи, яку суму чистого прибутку генерує кожна гривня, вкладена акціонерами чи засновниками.

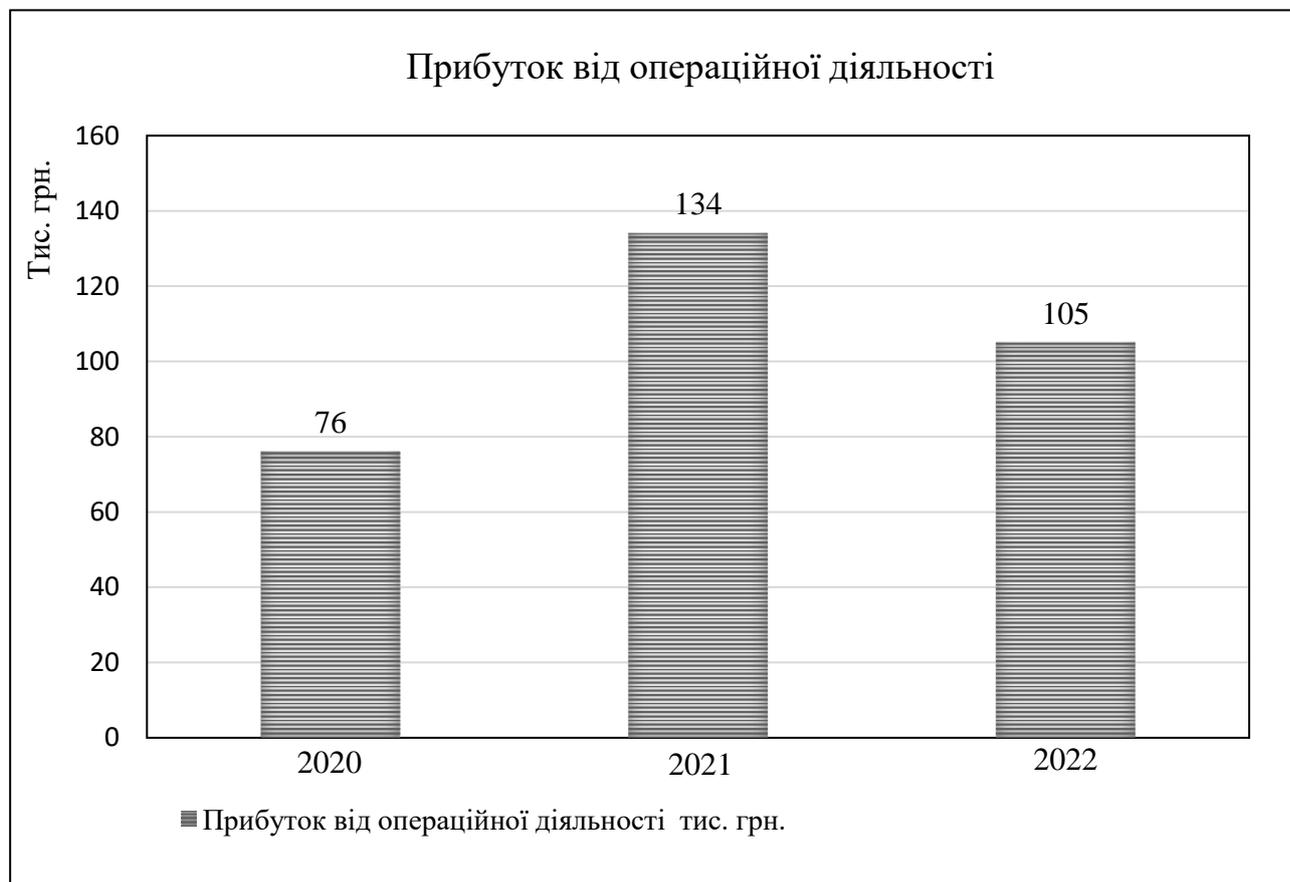

Рисунок 2.10 - Динаміка показників прибутку ДП «ДКВС №65» за 2020 - 2022 роки

У 2020 фінансовому році, рентабельність власного капіталу склала 1,85%, що означає: кожна гривня власного капіталу принесла підприємству 1,85 копійок чистого прибутку. У наступному, 2021 році, спостерігалось певне зниження цього показника до 0,83%, що могло бути спричинено рядом факторів, включаючи макроекономічні виклики чи внутрішні операційні зміни.

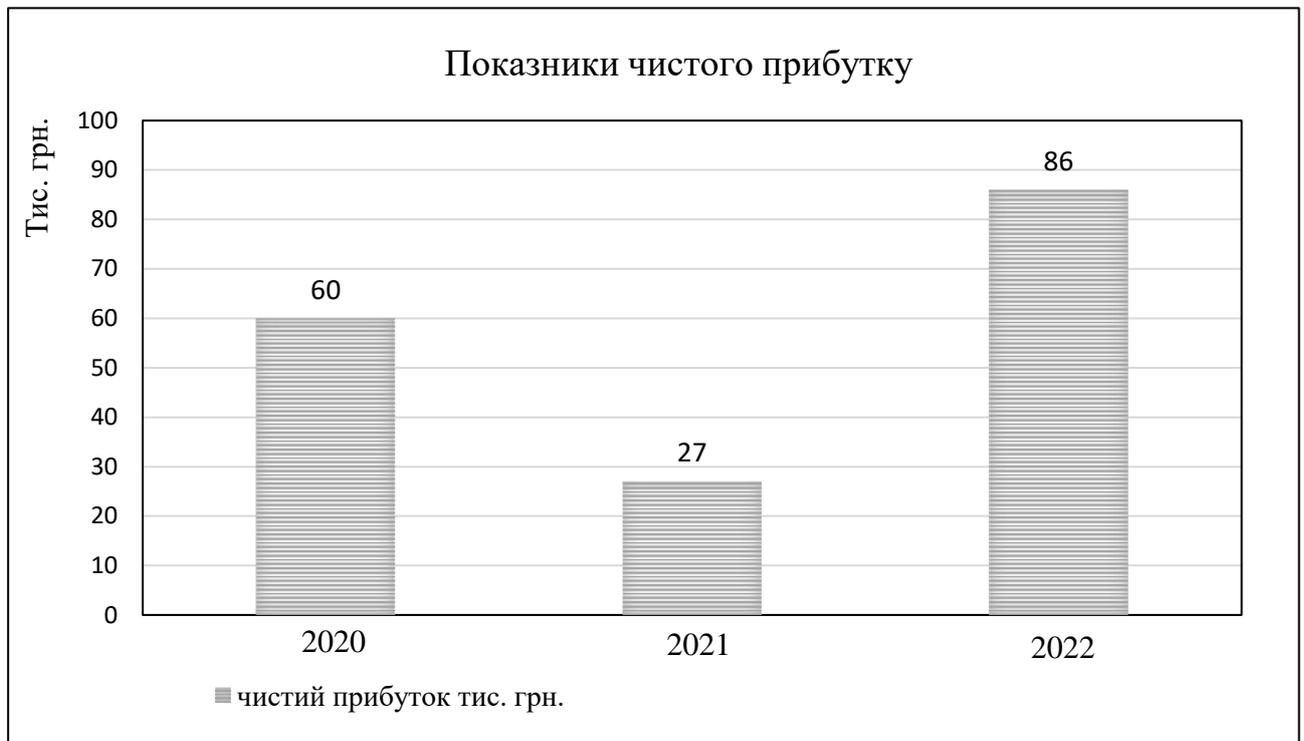

Рисунок 2.11 - Динаміка показників прибуткової діяльності ДП «ДКВС №65» за 2020 - 2022 роки

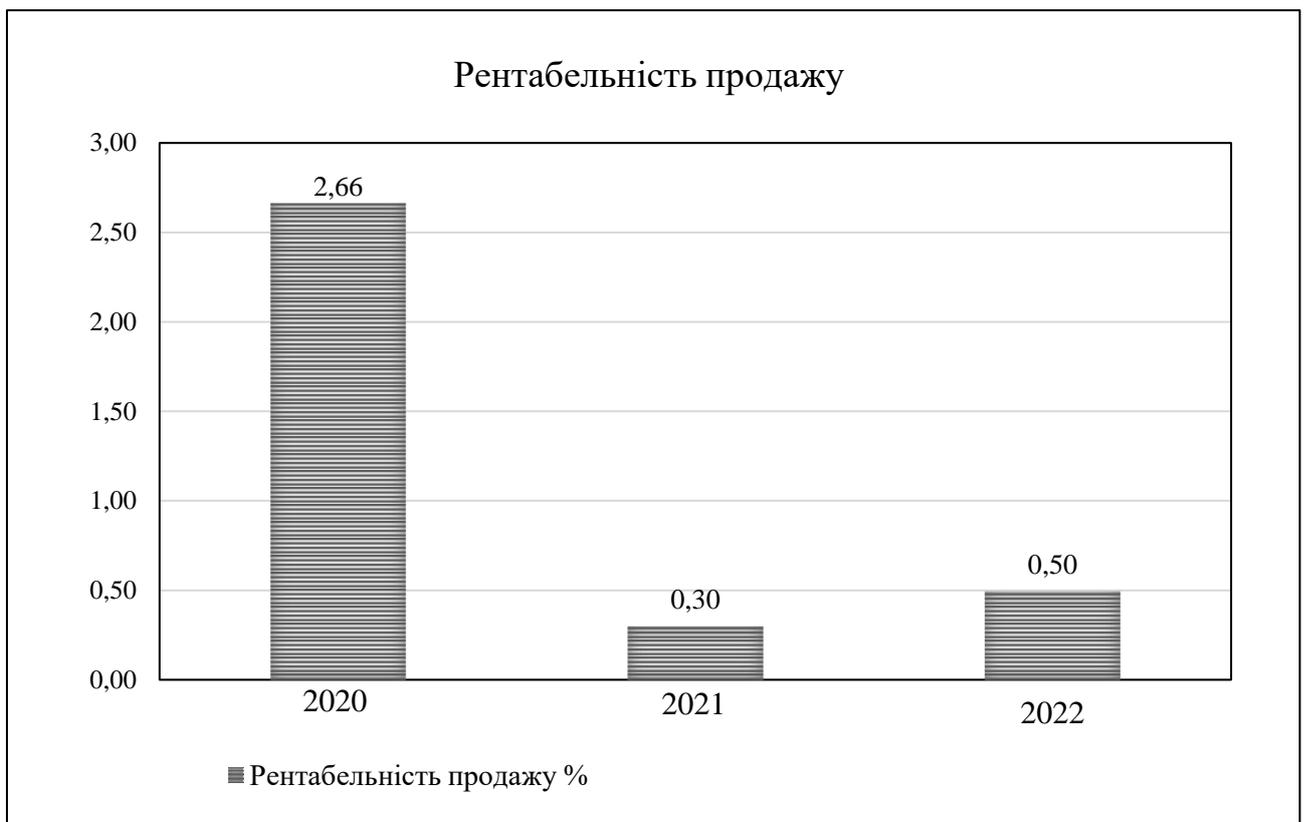

Рисунок 2.12 - Динаміка рентабельності продажу ДП «ДКВС №65» за 2020 - 2022 роки

Однак, у 2022 році відбулося суттєве покращення ситуації: рентабельність власного капіталу зросла до 2,64%. Це свідчить про те, що кожна гривня, інвестована власниками, принесла 2,64 копійок чистого прибутку. Таке зростання є індикатором підвищення ефективності управління власним капіталом та оптимізації фінансових процесів.

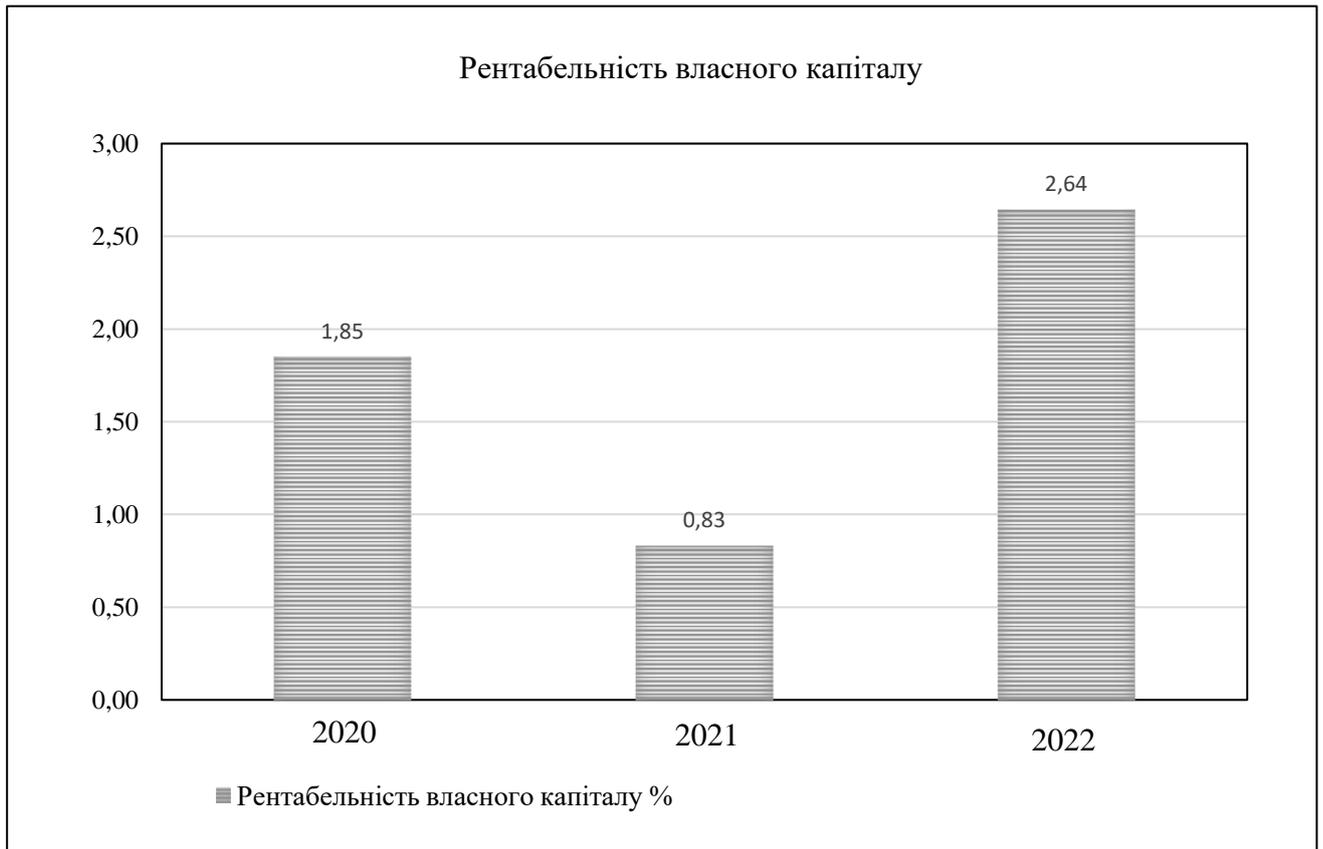

Рисунок 2.13 - Динаміка рентабельності власного капіталу ДП «ДКВС №65» за 2020 - 2022 роки

Динаміку рентабельності власного капіталу за досліджуваний період візуально представлено на рисунку 2.13. Графік наочно демонструє позитивний тренд, особливо виражений у 2022 році, що відображає успішність стратегічних рішень менеджменту щодо максимізації цього критично важливого показника.

РОЗДІЛ 3

КАЛЬКУЛЮВАННЯ ВАРТОСТІ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ДП «ПІДПРИЄМСТВО ДКВС УКРАЇНИ (№ 65)» ТА РОЗРОБЛЕННЯ НАПРЯМКІВ ЇЇ ОПТИМІЗАЦІЇ.

3.1. Аналіз методів калькулювання собівартості продукції на ДП «підприємство ДКВС України (№ 65)».

Державне підприємство "Підприємство ДКВС України (№ 65)" спеціалізується на масовому та великосерійному виробництві складної та різноманітної продукції, яка складається з великої кількості деталей і вузлів. Згідно з чинною системою калькулювання, виробнича собівартість та повна собівартість продукції розраховуються. Виробнича собівартість включає витрати на сировину й матеріали, зворотні відходи, основну та додаткову зарплату виробничих робітників, невідшкодовані втрати від браку, змінні та розподілені загальновиробничі витрати. [57]

Для визначення виробничої собівартості встановлено перелік змінних і постійних загальновиробничих витрат. Змінні витрати включають витрати на енергопостачання та водопостачання процесу, витрати на матеріали, оплату послуг сторонніх організацій з обслуговування виробництва, витрати на технологічний контроль, оплату простоїв та інші витрати, пов'язані з виробничим процесом та обсягами виробництва.

Постійні загальновиробничі витрати включають зарплату управлінського персоналу цехів, витрати на опалення, освітлення, водопостачання та інші комунальні послуги для виробничих приміщень, амортизацію основних засобів загальновиробничого призначення, витрати на ремонт цехового обладнання, витрати на охорону праці, техніку безпеки та навколишнє середовище, витрати на утримання та експлуатацію основних засобів. [52]

До загальновиробничих витрат також включаються витрати на управління виробництвом, відрахування на соціальні заходи та відрядження, амортизацію основних засобів загальновиробничого призначення, витрати на вдосконалення технологій та організацію виробництва, підвищення якості продукції, витрати на матеріали та оплату послуг сторонніх організацій для цих цілей, витрати на утримання виробничих приміщень, витрати на обслуговування виробничого процесу. [6]

Аналіз системи калькулювання на ДП "Підприємство ДКВС України (№ 65)" вказує на застосування нормативного методу калькулювання за повною собівартістю. Підприємство складає планові калькуляції для окремих видів продукції, використовуючи нормативи витрат різних ресурсів та норми їх використання. Оцінити ефективність існуючої системи калькулювання собівартості можна шляхом аналізу показників формування собівартості та ефективності понесених витрат.

Операційні витрати виробництва безпосередньо пов'язані із забезпеченням основної господарської діяльності підприємства. Вони відображають сукупність витрат, що формують собівартість вироблених товарів, робіт і послуг. Рациональне нормування та облік операційних витрат є критично важливим для точного калькулювання собівартості продукції. [51]

Застосування нормативного методу калькулювання дозволяє встановлювати планові (нормативні) величини витрат на виробництво, порівнювати їх з фактичними показниками та виявляти відхилення. Це сприяє посиленню контролю за ефективністю використання ресурсів і витратами на підприємстві. Калькулювання за повною собівартістю забезпечує врахування всіх витрат, пов'язаних з виробництвом продукції.

Розглянемо динаміку витрат собівартості реалізованої продукції на "Підприємство ДКВС України (№ 65)" за три роки у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Аналіз динаміки операційних витрат з реалізованої продукції за 2020-2022 роки

Показники	Роки			Відхилення			
	2020	2021	2022	Третій до першого		Третій до другого	
				Абсолютне	Темп приросту, %	Абсолютне	Темп приросту, %
Операційні витрати реалізованої продукції	9503	8742	17068	7565	79,61	8326	95,24
Матеріальні витрати	992	1189	2048	1056	106,45	859	72,25
Витрати на оплату праці	5161	5016	7795	2634	51,04	2779	55,40
Відрахування на соціальні заходи	1047	1080	1710	663	63,32	630	58,33
Амортизація	48	45	92	44	91,67	47	104,44
Інші операційні витрати	2255	1412	5423	3168	140,49	4011	284,07

У контексті аналізу структури витрат підприємства, особливої уваги заслуговує динаміка матеріальних витрат. Ця стаття, яка охоплює вартість сировини, матеріалів, напівфабрикатів і комплектуючих від сторонніх постачальників, а також витрати на паливо, енергію та тару, у 2022 фінансовому році продемонструвала суттєве зростання.

У порівнянні з 2020 роком, приріст склав 1056 тис. грн., або 106,45%. Зіставлення з 2021 роком також виявило позитивну тенденцію: збільшення на 859 тис. грн., що еквівалентно 72,25%. Ці флуктуації можуть бути зумовлені розширенням виробничих потужностей, диверсифікацією асортименту продукції або інфляційними процесами на ринку матеріальних ресурсів.

Амортизаційні відрахування, які є віддзеркаленням зносу основних засобів, також зазнали змін. У 2022 році, порівняно з 2020, вони зросли на 44 тис. грн. (91,67%). Зіставлення з 2021 роком виявило ще більш виразну динаміку: збільшення на 47 тис. грн. (104,44%). Такі тенденції можуть сигналізувати про недостатність інвестицій у модернізацію та оновлення матеріально-технічної бази, що в довгостроковій перспективі може негативно вплинути на конкурентоспроможність підприємства.

Витрати на оплату праці, які включають основну та додаткову заробітну плату, у 2022 році перевищили показник 2020 року на 2634 тис. грн. (51,04%). Паралельно, відрахування на соціальні заходи у 2022 році зросли на 663 тис. грн. (63,32%) порівняно з 2020 роком. Ці показники можуть свідчити про збільшення штату, підвищення кваліфікації персоналу або індексацію заробітних плат відповідно до інфляційних процесів.

Стаття інших операційних витрат, яка включає оплату послуг сторонніх організацій (охорона, зв'язок, розрахунково-касове обслуговування тощо), у 2022 році зросла на 3168 тис. грн. у порівнянні з 2020 роком. Такий приріст може бути результатом розширення співпраці з аутсорсинговими компаніями, підвищення тарифів на послуги або впровадження нових сервісів для оптимізації бізнес-процесів. [25]

З метою встановлення чинників, що впливають на зміну рівня собівартості продукції, необхідно ретельно вивчити склад і структуру виробничих витрат. Для цього слід розрахувати питому вагу (частку) кожної статті витрат у їхній сукупній сумі, виражену у відсотковому співвідношенні. Такий аналіз дасть змогу визначити пріоритетні напрямки подальшого дослідження витрат та виявити резерви зниження собівартості.

Зокрема, порівняння питомої ваги матеріальних витрат дозволить оцінити можливості скорочення матеріаломісткості виробництва. Висока частка витрат на оплату праці вказуватиме на потенціал оптимізації трудомісткості та відповідних витрат. Значна питома вага витрат на енергоресурси виявить резерви підвищення енергоефективності. Нарешті, зростаюча частка амортизаційних відрахувань може свідчити про необхідність оновлення основних фондів для зниження фондомісткості продукції. [22]

Розглянемо аналіз структури витрат собівартості продукції за три роки в таблиці 3.2.

Проаналізувавши дані таблиці, можемо звернути увагу на те, що найбільшу частку мають витрати на оплату праці що є характерним для досліджуваного підприємства.

Таблиця 3.2 - Аналіз структури операційних витрат за 2020-2022 роки.

Показники	Значення по роках						Відхилення в питомій вазі	
	2020		2021		2022		Третій до першого	Третій до другого
	Всього, тис.грн.	Питома вага, %	Всього, тис.грн.	Питома вага, %	Всього, тис.грн.	Питома вага, %		
Операційні витрати реалізованої продукції	9503	100	8742	100	17068	100	-	-
Матеріальні витрати	992	10,44	1189	13,60	2048	12,00	1,56	-1,60
Витрати на оплату праці	5161	54,31	5016	57,38	7795	45,67	-8,64	-11,71
Відрахування на соціальні заходи	1047	11,02	1080	12,35	1710	10,02	-1,00	-2,34
Амортизація	48	0,51	45	0,51	92	0,54	0,03	0,02

Варто звернути увагу на те що частка витрат на оплату праці в 2022 році порівняно з 2020 зменшилися на 8,64 %, а матеріальні витрати збільшилися на 1,56 % порівняно з 2020 роком.

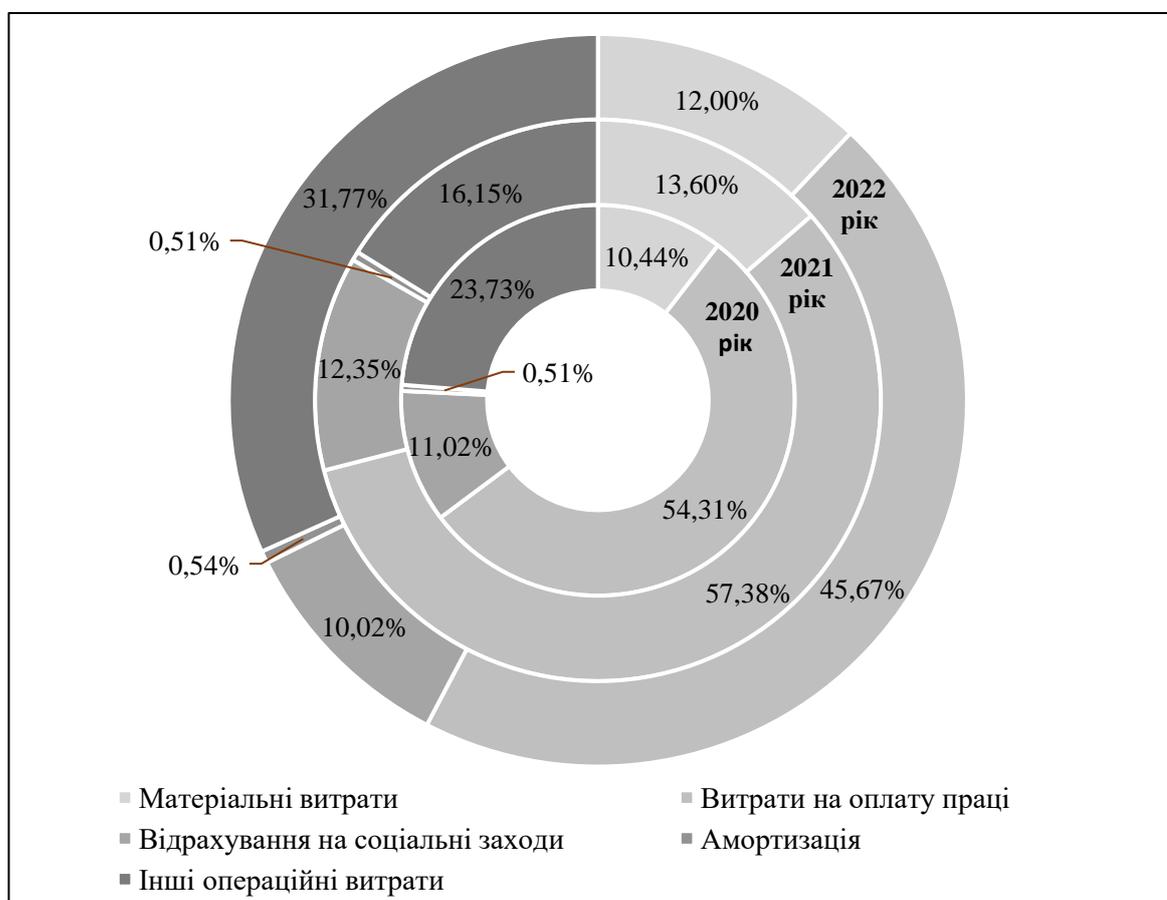

Рисунок 3.3 - Склад та структура операційних витрат, тис.грн.

Групування витрат за економічними елементами дає змогу визначити загальну суму витрат на виробництво для всього підприємства та проаналізувати їхню структуру. Однак такий підхід не забезпечує можливості розрахунку собівартості окремих видів продукції та розподілу витрат за цільовим призначенням. Для вирішення цього завдання необхідно проводити аналіз витрат за статтями калькуляції. [24]

Іншими словами, угрупування витрат лише за економічними елементами (матеріальні витрати, оплата праці, відрахування, амортизація тощо) дозволяє оцінити сукупні виробничі витрати підприємства в цілому. Проте такий аналіз не дає інформації про те, які саме види продукції та в якій пропорції споживають ці ресурси.

Натомість, аналіз витрат за калькуляційними статтями (сировина, допоміжні матеріали, зарплата основних робітників тощо) уможливорює визначення собівартості конкретних видів продукції та розподіл витрат за цільовим призначенням - виробництво певного продукту, обслуговування певного підрозділу чи процесу. [36]

У таблицях 3.3-3.5 наведемо калькуляції собівартості окремих виробів ДП «підприємство ДКВС України (№ 65)» станом на 2023 рік. Та проведемо аналіз динаміки зміни собівартості по трьом видам продукції за 2021-2023 роки.

Таблиця 3.3 - Калькуляція собівартості одиниці продукції «Костюм робочий» на ДП «підприємство ДКВС України (№ 65)» на 2023 рік.

Шифр рядка	Найменування статті калькуляції	На од прод. (грн. та коп.)
1	Матеріальні витрати, всього в тому числі:	265,38
1,1	Сировина та основні матеріали	265,38
1,2	Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби, роботи і послуги виробничого характеру сторонніх підприємств та організацій	-
1,3	Паливо та енергія	-
1,4	Зворотні відходи (враховуються)	-
2	Основна заробітна плата виробничих працівників	49,75
3	Додаткова заробітна плата	-
4	Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування вільнонайманих виробничих робітників	-
5	50% нарахування на заробітну плату засуджених	12,44

6	Загальновиробничі витрати	109,35
7	Виробнича собівартість	436,92
8	Адміністративні витрати	31,74
9	Витрати на збут	-
10	Повна собівартість	468,66
11	Прибуток	93,84
12	Відпускна ціна	562,5
13	Податок на додану вартість	112,5
14	Повна ціна	675

Таблиця 3.4 - Калькуляція собівартості одиниці продукції «Матрац 190*70*10» на ДП «підприємство ДКВС України (№ 65)» на 2023 рік.

Шифр рядка	Найменування статті калькуляції	На од прод. (грн. та коп.)
1	Матеріальні витрати, всього в тому числі:	138,18
1,1	Сировина та основні матеріали	138,18
1,2	Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби, роботи і послуги виробничого характеру сторонніх підприємств та організацій	-
1,3	Паливо та енергія	-
1,4	Зворотні відходи (враховуються)	-
2	Основна заробітна плата виробничих працівників	28,4
3	Додаткова заробітна плата	-
4	Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування вільнонайманих виробничих робітників	-
5	50% нарахування на заробітну плату засуджених	7,1
6	Загальновиробничі витрати	67,59
7	Виробнича собівартість	241,27
8	Адміністративні витрати	23,91
9	Витрати на збут	-
10	Повна собівартість	265,19
11	Прибуток	9,81
12	Відпускна ціна	275
13	Податок на додану вартість	55
14	Повна ціна	330

Таблиця 3.5 - Калькуляція собівартості одиниці продукції «Куртка утеплена» на ДП «підприємство ДКВС України (№ 65)» на 2023 рік.

Шифр рядка	Найменування статті калькуляції	На од прод. (грн. та коп.)
1	Матеріальні витрати, всього в тому числі:	224,09
1,1	Сировина та основні матеріали	224,09
1,2	Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби, роботи і послуги виробничого характеру сторонніх підприємств та організацій	-
1,3	Паливо та енергія	-

Продовження таблиці 3.5

1,4	Зворотні відходи (враховуються)	-
2	Основна заробітна плата виробничих працівників	35
3	Додаткова заробітна плата	-
4	Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування вільнонайманих виробничих робітників	-
5	50% нарахування на заробітну плату засуджених	8,75
6	Загальновиробничі витрати	83,3
7	Виробнича собівартість	351,14
8	Адміністративні витрати	29,47
9	Витрати на збут	-
10	Повна собівартість	380,61
11	Прибуток	94,38
12	Відпускна ціна	475
13	Податок на додану вартість	95
14	Повна ціна	570

Таблиця 3.6 – Аналіз динаміки зміни собівартості одиниці продукції «Куртка утеплена» на ДП «підприємство ДКВС України (№ 65)» за 2021-2023рр.

№	Статті собівартості	"Куртка утеплена"						Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
		2021		2022		2023		Третій до першого	Третій до другого	Третій до першого	Третій до другого
		Сума, грн	Частка, %	Сума, грн	Частка, %	Сума, грн	Частка, %				
1	Матеріальні витрати, всього	210,2	57,99	219,54	58,67	224,09	58,88	13,89	4,55	6,61	2,07
2	Основна заробітна плата виробничих працівників	34	9,38	34	9,09	35	9,20	1	1	2,94	2,94
3	50% нарахування на заробітну плату засуджених	8,12	2,24	8,45	2,26	8,75	2,30	0,63	0,3	7,76	3,55
4	Загальновиробничі витрати	81,6	22,51	82,9	22,15	83,3	21,89	1,7	0,4	2,08	0,48
5	Виробнича собівартість	333,92	92,12	344,89	92,16	351,14	92,26	17,22	6,25	5,16	1,81
6	Адміністративні витрати	28,57	7,88	29,32	7,84	29,47	7,74	0,9	0,15	3,15	0,51
7	Витрати на збут	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Повна собівартість	362,49	100	374,21	100	380,61	100	18,12	6,4	5,00	1,71

Таблиця 3.7 – Аналіз динаміки зміни собівартості одиниці продукції «Костюм робочий» на ДП «підприємство ДКВС України (№ 65)» за 2021-2023рр.

№	Статті собівартості	"Костюм робочий"						Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
		2021		2022		2023		Третій до першого	Третій до другого	Третій до першого	Третій до другого
		Сума, грн	Частка, %	Сума, грн	Частка, %	Сума, грн	Частка, %				
1	Матеріальні витрати, всього	254	56,84	258,3	56,59	265,38	56,63	11,38	7,08	4,48	2,74
2	Основна заробітна плата виробничих працівників	46,2	10,34	47,9	10,49	49,75	10,62	3,55	1,85	7,68	3,86
3	50% нарахування на заробітну плату засуджених	11,9	2,66	12,1	2,65	12,44	2,65	0,54	0,34	4,54	2,81
4	Загальновиробничі витрати	105,15	23,53	107,24	23,50	109,35	23,33	4,2	2,11	3,99	1,97
5	Виробнича собівартість	417,25	93,38	425,54	93,24	436,92	93,23	19,67	11,38	4,71	2,67
6	Адміністративні витрати	29,6	6,62	30,87	6,76	31,74	6,77	2,14	0,87	7,23	2,82
7	Витрати на збут	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Повна собівартість	446,85	100	456,41	100	468,66	100	21,81	12,25	4,88	2,68

Таблиця 3.8– Аналіз динаміки зміни собівартості одиниці продукції «Матрац 190*70*10» на ДП «підприємство ДКВС України (№ 65)» за 2021-2023рр.

№	Статті собівартості	" Матрац 190*70*10"						Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
		2021		2022		2023		Третій до першого	Третій до другого	Третій до першого	Третій до другого
		Сума, грн	Частка, %	Сума, грн	Частка, %	Сума, грн	Частка, %				
1	Матеріальні витрати, всього	132,12	53,16	136,38	52,85	138,18	52,11	6,06	1,8	4,59	1,32
2	Основна заробітна плата виробничих працівників	26,15	10,52	27,1	10,50	28,4	10,71	2,25	1,3	8,60	4,80
3	50% нарахування на заробітну плату засуджених	6,3	2,53	6,76	2,62	7,1	2,68	0,8	0,34	12,70	5,03
4	Загальновиробничі витрати	63,46	25,53	65,76	25,48	67,59	25,49	4,13	1,83	6,51	2,78
5	Виробнича собівартість	228,03	91,75	236	91,46	241,27	90,98	13,24	5,27	5,81	2,23
6	Адміністративні витрати	20,5	8,25	22,05	8,54	23,91	9,02	3,41	1,86	16,63	8,44
7	Витрати на збут	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Повна собівартість	248,53	100	258,05	100	265,19	100	16,66	7,14	6,70	2,77

Проаналізувавши дані з таблиць 3.3 – 3.8 зробимо висновки:

- Найбільшу частку витрат по кожній калькуляції має стаття калькуляції «Матеріальні витрати» від 52,11 % до 58,88 %

- Спостерігаємо збільшення повної собівартості по кожному виду продукції: собівартість одиниці продукції «Куртка утеплена» з 2021 по 2023 рік збільшилася на 18,12 грн. та на 5 % відповідно; повна собівартість по одиниці «Костюм робочий» з 2021 по 2023 рік збільшилася на 21,81 грн. та на 12,25 % відповідно та по одиниці продукції "Матрац 190*70*10" собівартість збільшилася на 16,66 грн. та на 7,14 % відповідно.

- Основними причинами збільшення собівартості стало підвищення витрат на матеріали (на 6,61 %, 4,48% та 1,8%) та витрат на основну заробітну плату виробничих працівників (на 2,94%, 7,68 % та 8,60 %).

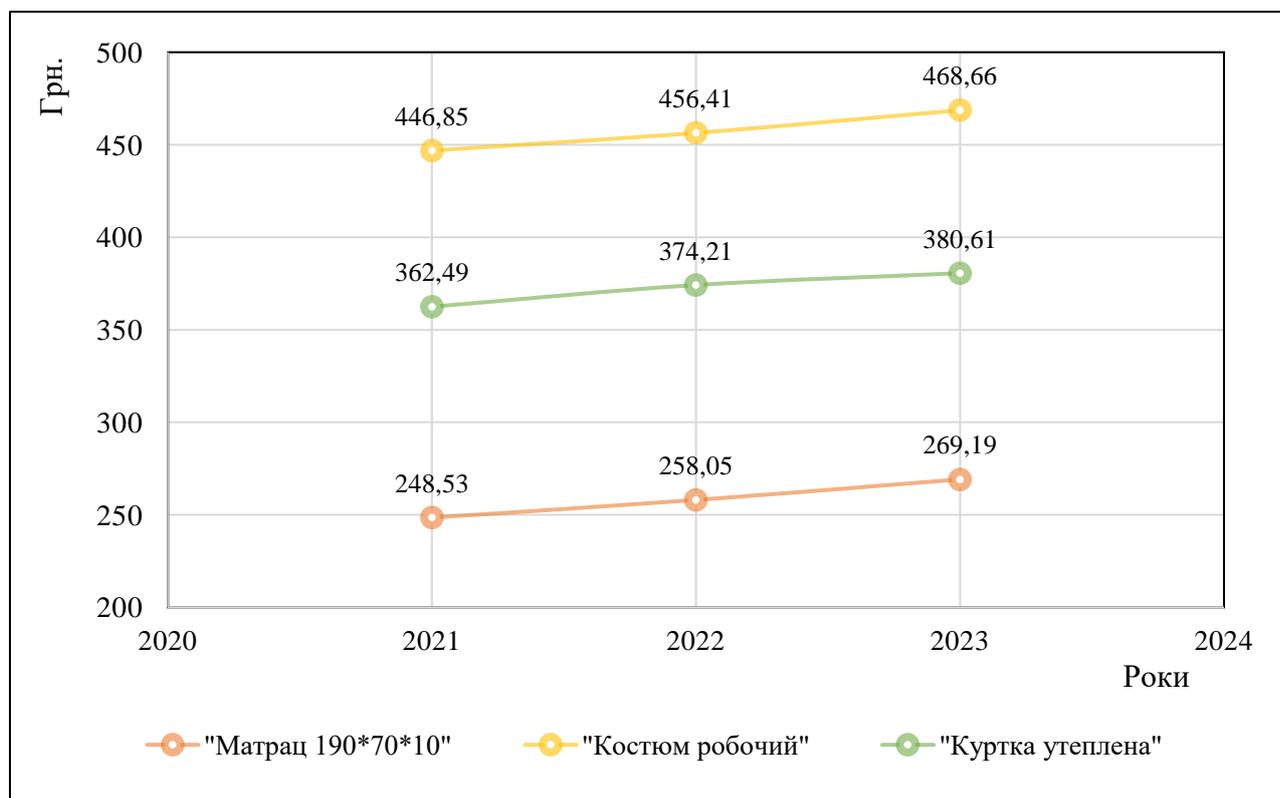

Рисунок 3.4 - Динаміка зміни повної собівартості одиниці продукції на ДП «підприємство ДКВС України (№ 65)» по видах продукції за 2021-2023 роки.

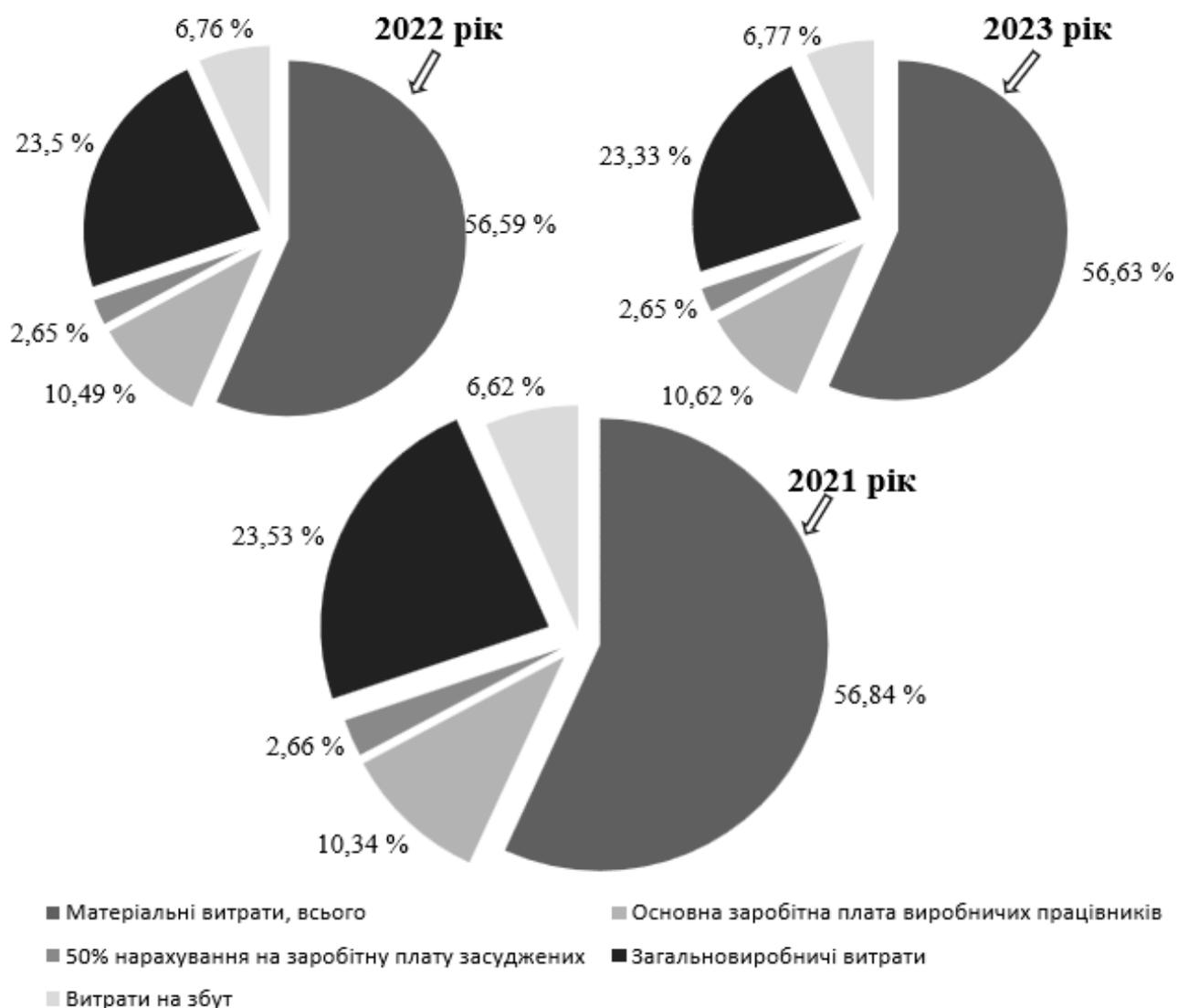

Рисунок 3.5 - Динаміка зміни за статтями калькуляції собівартості одиниці продукції по видах продукції за 2021-2023 роки.

Виходячи з наведених кругових діаграм, які відображають структуру витрат за 2021-2023 роки, можна зробити такі висновки:

Матеріальні витрати є найбільшою статтею витрат, складаючи близько 56-57% від загальної структури витрат у всі три роки. Це вказує на значну роль сировини та матеріалів у виробничому процесі.

Другою за величиною статтею витрат є витрати на оплату праці, які займають від 23.33% до 23.5% структури. Це свідчить про те, що це підприємство є трудомістким або має високу заробітну плату працівників.

Загальновиробничі витрати (накладні) становлять близько 23,33-23,53% структури, що є досить істотною часткою, і може включати витрати на управління виробництвом, амортизацію обладнання тощо.

50% нарахування на заробітну плату засуджених складають близько 2.6-2.7% структури, що логічно пов'язано з високою часткою витрат на оплату праці.

Витрати на збут є найменшою статтею, становлячи від 6,62% до 6,77%. Це може свідчити про ефективну систему збуту або про те, що компанія не вкладає багато ресурсів у маркетинг і продажі.

Структура витрат залишається досить стабільною протягом трьох років, що може вказує на сталість процесів та відсутність значних змін у технології виробництва чи ринкових умовах.

3.2. Вибір та обґрунтування напрямів вдосконалення управління собівартістю продукції ДП «підприємство ДКВС України (№ 65)»

При визначенні векторів удосконалення системи управління доходами, керівництву підприємства необхідно враховувати комплекс взаємопов'язаних факторів. Серед ключових аспектів, які потребують ретельного аналізу, варто виокремити: кон'юнктуру ринку та перспективи його розширення; цінову політику та компетенції конкурентів; вектори споживчих преференцій та трансформації попиту; характер взаємодії з постачальниками; ефективність маркетингових кампаній.

З огляду на вищезазначене, застосування методології SWOT-аналізу є інструментом стратегічного планування, що дозволяє окреслити потенційні напрями розвитку ДП "Підприємство ДКВС України (№ 65)". Результати цього аналізу, систематизовані у таблиці 3.8, дають змогу ідентифікувати комплекс заходів, імплементація яких сприятиме нарощуванню доходної бази підприємства.

Синтез сильних сторін та можливостей підприємства, в поєднанні з мінімізацією впливу слабких сторін та потенційних загроз, формує базис для розробки стратегії збільшення доходів. Зокрема, це може включати:

диверсифікацію асортименту продукції відповідно до запитів державного сектору; підвищення кваліфікації працівників-засуджених для оптимізації виробничих процесів; залучення інвестицій у модернізацію основних фондів; формування партнерств з приватними підприємствами для виходу на нові сегменти ринку.

Таблиця 3.9 – SWOT-аналіз ДП «підприємство ДКВС України (№ 65)»

Сильні сторони	Слабкі сторони
Державна підтримка та гарантоване фінансування як складової пенітенціарної системи.	Обмеження у виборі постачальників та клієнтів через специфіку підприємства.
Стабільний попит на продукцію внаслідок виконання державних замовлень.	Необхідність додаткових витрат на охорону та нагляд за працівниками-засудженими.
Наявність кваліфікованої робочої сили з числа засуджених, що може сприяти їх ресоціалізації.	Потенційно застаріле обладнання та технології виробництва.
Диверсифікований портфель продукції та послуг, що зменшує ризики.	Низька мотивація працівників-засуджених, що може впливати на якість продукції.
Можливість використання виробничих потужностей колоній для розширення діяльності.	Бюрократичні процедури, що ускладнюють оперативне прийняття управлінських рішень.
Можливості	Загрози
Розширення асортименту продукції для потреб державних структур (МВС, ЗСУ)	Зміни в законодавстві, що можуть обмежити діяльність підприємства.
Впровадження програм професійного навчання засуджених, що підвищить якість робочої сили.	Негативне сприйняття суспільством продукції, виробленої засудженими.
Залучення інвестицій для модернізації виробничих потужностей.	Конкуренція з боку приватних підприємств з більш сучасними технологіями.
Створення партнерств з приватними підприємствами для виходу на нові ринки.	Економічна нестабільність, що може вплинути на державне фінансування.
Використання зеленої енергетики для зменшення витрат на комунальні послуги.	ризики, пов'язані з безпекою (втечі засуджених, саботаж виробництва).

ДП "Підприємство ДКВС України (№ 65)" має унікальну позицію на ринку завдяки державній підтримці та стабільному попиту. Однак, для реалізації потенціалу необхідно вирішити проблеми застарілого обладнання, підвищити мотивацію працівників-засуджених та оптимізувати управлінські процеси.

Стратегічний фокус має бути на модернізації виробництва, професійному розвитку засуджених та партнерствах з приватним сектором, одночасно мінімізуючи ризики, пов'язані з безпекою та зміною законодавства.

Оскільки підприємство є частиною системи Державної кримінально-виконавчої служби України (ДКВС), його діяльність часто орієнтована на забезпечення потреб цієї служби, а також на комерційну діяльність, спрямовану на зовнішніх клієнтів.

"ДП "Підприємство ДКВС України (№ 65)" є унікальним суб'єктом господарювання, що функціонує в системі Державної кримінально-виконавчої служби. Воно займає провідні позиції у сфері виробництва різноманітної продукції для державних структур та відіграє важливу роль у процесі ресоціалізації засуджених через залучення їх до продуктивної праці.

Стратегія розвитку підприємства ґрунтується на синергії економічної ефективності та соціальної відповідальності, зокрема, ресоціалізації засуджених через продуктивну працю. Місія підприємства полягає в забезпеченні державних структур якісною продукцією та сприянні реінтеграції засуджених у суспільство шляхом формування у них професійних навичок та трудової етики.

Стратегічні цілі та шляхи їх досягнення:

1. Диверсифікація та підвищення якості продукції: розширення асортименту відповідно до потреб МВС, ЗСУ та інших державних структур; впровадження програм професійного навчання засуджених з акцентом на високотехнологічні галузі; сертифікація за міжнародними стандартами якості (ISO 9001, ISO 14001).

2. Технологічна модернізація: залучення державних та приватних інвестицій для оновлення виробничих потужностей; створення державно-приватних партнерств для трансферу технологій; перехід на екологічно чисті технології виробництва та використання відновлюваних джерел енергії.

3. Підвищення мотивації працівників-засуджених: впровадження системи матеріальних стимулів, пов'язаних з продуктивністю праці; розробка програм психологічної підтримки та коучингу; створення умов для отримання освіти та підвищення кваліфікації.

4. Управлінська оптимізація: автоматизація бізнес-процесів для прискорення прийняття рішень; впровадження системи ключових показників ефективності (KPI) для всіх рівнів управління; створення комітетів стратегічного розвитку із залученням експертів з приватного сектору. [31]

5. Маркетинг та PR: розробка кампанії з підвищення суспільного сприйняття продукції, виробленої засудженими; участь у державних та міжнародних тендерах; співпраця з ЗМІ для висвітлення соціальних аспектів діяльності підприємства.

Ризик-менеджмент: створення резервних фондів для амортизації коливань державного фінансування; розробка планів реагування на надзвичайні ситуації (втечі, саботаж); постійний моніторинг законодавства та участь у розробці нормативних актів.

Реалізація цієї стратегії дозволить ДП "Підприємство ДКВС України (№ 65)" стати флагманом інноваційного розвитку в системі ДКВС, підвищити економічну ефективність та зробити вагомий внесок у соціальну реабілітацію засуджених. Завдяки розширенню асортименту та підвищенню якості продукції, технологічній модернізації, ефективній мотивації працівників, оптимізації управління, активній маркетинговій діяльності та ретельному ризик-менеджменту, підприємство зможе досягти значних успіхів та стати прикладом для наслідування."

З метою вдосконалення процесів управління витратами на ДП "Підприємство ДКВС України (№65)" доцільно розглянути можливість комплексного застосування різних прогресивних методів та концепцій оптимізації витрат у поєднанні з нормативним методом обліку. Адже жодна окрема система не є універсальною панацеєю, а синергетичне поєднання кількох підходів дозволяє максимізувати їх переваги та нівелювати недоліки.

Зокрема, до вже діючого на підприємстві нормативного методу калькулювання собівартості продукції на основі встановлених норм витрат ресурсів можна додати елементи таргет-костингу. Ця концепція передбачає визначення цільової ціни реалізації виходячи з ринкових умов, а потім - розрахунок допустимої собівартості шляхом віднімання від цільової ціни бажаного рівня прибутку. Це дисциплінує виробників і змушує їх постійно шукати резерви для зниження витрат.

Також підприємству варто впровадити принципи системи кайзен-костинг, що передбачає безперервне поступове зниження витрат з року в рік шляхом постійного удосконалення виробничих процесів, оптимізації використання ресурсів, підвищення продуктивності праці.

Незамінним інструментом стане функціонально-вартісний аналіз, за допомогою якого можна оцінити вартість кожної функції виробу та мінімізувати витрати на її реалізацію. [4]

Нарешті, комплексний підхід має включати методи бюджетування та превентивного управління витратами на основі центрів відповідальності, аналіз відхилень фактичних витрат від нормативних та встановлення причин цих відхилень.

Поєднання нормативного методу калькулювання собівартості продукції та методу кайзен костинг (система постійного зниження витрат) може стати ефективним інструментом управління витратами на ДП "Підприємство ДКВС України (№ 65)". Ось як це може виглядати:

1. На основі цього методу підприємство може розраховувати планову нормативну собівартість виробів, встановлюючи нормативи витрат сировини, матеріалів, енергії та трудових ресурсів. Це дасть базу для контролю фактичних витрат порівняно з нормативними та аналізу відхилень.

2. При складанні нормативних калькуляцій нормативи витрат ресурсів мають плануватися з огляду на поступове їх зниження від періоду до періоду відповідно до цілей підприємства щодо скорочення витрат.

3. Згідно з філософією кайзен, на підприємстві має відбуватися постійний пошук можливостей поліпшення виробничих процесів, методів праці,

раціоналізації використання ресурсів тощо з метою поступового зниження витрат.

4. Розроблені удосконалення необхідно невідкладно впроваджувати у виробництво для забезпечення фактичного скорочення витрат відповідно до нових нормативів.

5. Регулярно проводити зіставлення фактичних і нормативних витрат, аналізувати причини відхилень та за потреби переглядати й коригувати нормативи у бік подальшого зниження. [39]

Лише поєднавши передові методики управління витратами в рамках єдиної скоординованої системи, ДП "Підприємство ДКВС України (№ 65)" зможе максимально оптимізувати рівень витрат та забезпечити стійку конкурентоспроможність своєї продукції.

Таке поєднання нормативного калькулювання та системи безперервного вдосконалення кайзен дозволить ДП "Підприємство ДКВС України (№ 65)" постійно знижувати собівартість і підвищувати ефективність виробництва.

Для досягнення ефективного використання виробничих ресурсів на підприємстві необхідно здійснити якісні структурні перетворення у сфері управління ними як невід'ємної складової загальної системи управління витратами. Акцент слід робити не просто на зменшенні обсягів витрат, а на їх ретельній оптимізації. Ключовим завданням є виявлення та мінімізація непродуктивних видатків, оскільки саме вони чинять негативний вплив на фінансові результати діяльності та загальну ефективність господарювання. [10]

Необхідно впроваджувати комплексний підхід до управління витратами, який передбачає перегляд усіх бізнес-процесів на предмет раціоналізації використання ресурсів. Важливо налагодити систему постійного моніторингу, аналізу та контролю витрат за видами діяльності, центрами відповідальності, видами продукції. Це дозволить своєчасно ідентифікувати джерела невиправданих, надлишкових витрат та вживати заходів для їх скорочення.

ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИТРАТ

Заміна застарілого обладнання на більш енергоефективне та продуктивне дозволить знизити витрати на енергоресурси, ремонти та експлуатацію. Впровадження новітніх технологій сприятиме економії матеріалів та підвищенню якості продукції.

Налагодження співпраці з іншими підприємствами, залучення аутсорсингових послуг для непрофільних функцій може бути економічно вигіднішим, ніж утримання відповідних потужностей.

Контроль та оптимізація адміністративних, комунальних та інших постійних витрат, альтернативні джерела енергопостачання (власна генерація).

Розробка гнучкої системи бюджетування дозволить ефективно планувати та контролювати витрати за видами діяльності та центрами відповідальності.

Впровадження ERP, MES та інших систем для автоматизації планування виробництва, обліку та контролю витрат.

Аналіз продуктивності праці, удосконалення систем мотивації та навчання працівників-засуджених, перегляд норм праці - все це може значно знизити витрати на оплату праці.[27]

Посилення контролю за дотриманням норм витрат сировини, матеріалів, енергоресурсів. Виявлення та аналіз причин відхилень від норм з подальшою їх оптимізацією.

Аналіз та вдосконалення логістичних потоків постачання, зберігання та розподілу може скоротити витрати на транспортування, складські операції тощо.

Рисунок 3.6 – Шляхи оптимізації витрат на ДП "Підприємство ДКВС України (№ 65)"

ВИСНОВКИ

Калькулювання собівартості виробленої продукції є одним з найбільш критичних процесів для будь-якого промислового підприємства, адже саме ретельний розрахунок усіх витрат, пов'язаних з випуском того чи іншого виду товарів, дозволяє оцінити реальну ефективність використання виробничих ресурсів та прийняти виважені управлінські рішення щодо оптимізації фінансових результатів діяльності.

Загалом собівартість охоплює сукупність витрат підприємства від закупівлі сировини та матеріалів до реалізації кінцевого продукту кінцевому споживачеві. Точне калькулювання собівартості створює базис для обґрунтованого ціноутворення, дієвого контролю за рівнем витрат та розробки стратегії виробництва і збуту.

Чітке розуміння собівартості конкретних видів продукції допомагає підприємству належним чином управляти грошовими потоками, точно прогнозувати бюджет та адекватно оцінювати економічну доцільність випуску тих чи інших товарів. Це, своєю чергою, дозволяє визначити найбільш прибуткові та перспективні сегменти асортименту та оптимізувати його відповідно до ринкових реалій.

Окрім того, аналіз структури собівартості та виявлення драйверів витрат відкриває можливості для підвищення продуктивності виробничих процесів та зниження рівня невиправданих видатків.

Водночас, у сучасних реаліях швидкозмінних ринкових умов, складних виробничих циклів, залучення широкого кола контрагентів процес калькулювання собівартості стає дедалі складнішим, особливо в частині обліку та розподілу непрямих витрат.

Розв'язати ці проблеми допомагає застосування спеціалізованих інформаційних систем та програмного забезпечення, завдяки яким забезпечується необхідна точність та оперативність калькуляційних розрахунків.

Перспективними напрямками вдосконалення методик калькулювання собівартості є подальша автоматизація на базі сучасних ERP-систем, інтеграція процесів виробництва, логістики, збуту та фінансового менеджменту. Використання аналітичних модулів дозволить здійснювати прогнозування майбутніх витрат та моделювання різних сценаріїв їх оптимізації для підвищення стратегічної обґрунтованості прийнятих рішень.

Отже, калькуляція собівартості є базовою управлінською функцією, що забезпечує основу для фінансового планування, контролю та аналізу діяльності підприємства. Вибір оптимальної методики розрахунку залежить від специфіки виробничих процесів, номенклатури продукції, стратегічних завдань організації. Впровадження новітніх методів та технологій управління витратами дозволяє істотно підвищити ефективність та обґрунтованість процесів калькулювання, що в результаті сприятиме зміцненню конкурентних позицій підприємства.

ГЛОСАРІЙ

Виробнича собівартість — це сукупність витрат на виробництво та реалізацію (збут) продукції. Вони містять витрати, пов'язані з використанням основних засобів, сировини, матеріалів, палива та енергії, трудових ресурсів, а також інші витрати на виробництво та реалізацію продукції.

Собівартість продукції — це загальна сума витрат на виробництво одиниці товару або надання послуги. Простіше кажучи, собівартість продукції — це сума грошей, яку підприємець витрачає на виробництво та продаж товару.

Планування витрат — це попередній розрахунок всіх витрат для виготовлення товару. Планування здійснюється на початку масового виробництва. Воно дозволяє компанії визначити рівень прибутковості виробництва і точку беззбитковості.

Амортизація — поступове зношування основних фондів (обладнання, приміщень, будівель) і перенесення цієї частини їх вартості на собівартість виготовленої за їх участю продукції, наданих послуг з метою нагромадження коштів на поновлення основних фондів (для наступного інвестування заміни обладнання, устаткування замість зношених основних фондів).

Витрати — використання економічних ресурсів підприємства в процесі виробництва та реалізації продукції.

Витрати виробництва — витрати живої та уречевленої праці на виробництво продукції.

Витрати калькуляційні — витрати, обчислені на основі калькуляцій, складених кошторисів, виходячи з реальних, нормативних, планових, прогнозованих витрат у розрахунку на одиницю виробленої продукції, що пов'язані з функціонуванням підприємства.

Витрати непрямі — витрати, які входять у собівартість виробленої продукції опосередковано за допомогою спеціальних розрахунків, розподільних коефіцієнтів (напр. витрати, пов'язані з виготовленням додаткових приладів, або частина витрат на один різновид продукції при одноразовому виготовленні кількох видів виробів). Сюди належать також витрати майбутніх періодів.

Витрати прямі – виробничі витрати, пов'язані з випуском певного виду продукції чи спорудженням конкретного об'єкта. Вони входять безпосередньо у собівартість.

Готова продукція – виготовлена на підприємстві, завершена продукція, підготовлена до відправлення, продажу.

Виробничі фактори – ресурси, які використовуються у виробництві товарів та послуг, включаючи працю, обладнання, сировину та технології.

Економіка підприємства – Вивчення економічних аспектів функціонування підприємства, включаючи виробництво, фінанси, управління ресурсами та маркетинг.

Загальновиробничі витрати – витрати, пов'язані з організацією та управлінням виробництвом, які не можна безпосередньо віднести до конкретного виду продукції.

Калькуляція – один із різновидів структурного (постатейного) розрахунку складових від загальних витрат на одиницю виробничої (товарної) продукції, окремої роботи, послуги. Розраховується у вартісних і натуральних показниках за певною формою. Калькуляція включає такі види структурних постатейних витрат: сировина і матеріали, витрати електроенергії, заробітна плата, податки, відрахування, витрати на технічне обслуговування, на реалізацію, амортизаційні відрахування та ін.

Калькуляційна одиниця – одиниця виміру, за якою калькулюється собівартість продукції.

Матеріальні витрати - частина витрат виробництва, куди входять витрати на сировину, основні та допоміжні матеріали, паливо, енергію та інші види витрат, прирівняних до матеріальних.

Накладні витрати – загальновиробничі та загальногосподарські витрати, розподіляються на собівартість продукції за допомогою бази розподілу.

Об'єкт калькулювання – вид продукції, роботи або послуги, за якою калькулюється собівартість.

Обсяг виробництва - кількість виготовленої продукції та виконаних робіт за певний період часу (рік, півріччя, квартал, місяць) на певному рівні (підприємство, об'єднання, галузь, народне господарство в цілому)

Оптимізація – максимізація чи мінімізація певного показника, такого як прибуток чи витрати, для досягнення оптимальних результатів.

Позавиробничі витрати – витрати, пов'язані з реалізацією продукції.

Прибуток – грошове вираження частини чистого доходу, який створюється на підприємствах і використовується державою та підприємствами для розвитку виробництва і забезпечення соціальних потреб членів колективу.

Пряма калькуляція – метод калькулювання собівартості, при якому прямі витрати відносяться до конкретного виду продукції безпосередньо, а накладні витрати розподіляються за допомогою бази розподілу.

Рентабельність – ефективність, прибутковість, дохідність підприємства або підприємницької діяльності. Кількісно рентабельність обчислюється діленням прибутку на витрати.

Собівартість продукції – виражені в грошовій формі витрати підприємства на виробництво та реалізацію продукції, використовується для оцінки ефективності роботи підприємства, ціноутворення, прийняття управлінських рішень.

Стандартна собівартість – собівартість, розрахована на основі передових норм витрат сировини, матеріалів, праці тощо.

Технологічний процес – сукупність послідовно виконуваних технологічних операцій з виготовлення швейних виробів.

Управління витратами – систематичний процес планування та контролю витрат у підприємстві для досягнення максимальної ефективності та ефективності.

Фактична собівартість – собівартість, розрахована на основі фактичних витрат підприємства на виробництво та реалізацію продукції.

Фактори виробництва – ресурси, необхідні для створення товарів і послуг; зазвичай виділяють працю, землю, капітал та підприємництво.

Ціна – грошова оцінка (вираз) вартості уречевленої в товарі праці, грошове вираження вартості товару, величина його вартості.

Ціноутворення – процес встановлення цін на товари або послуги з урахуванням різних факторів, таких як витрати виробництва, конкуренція та попит на ринку.

Чистий дохід – дохід, одержаний підприємством за вирахуванням сплачених податків, зборів.

Чистий прибуток – прибуток від виробничої чи іншої підприємницької діяльності, який залишається після вирахування витрат, сплати боргових зобов'язань, податків і різних обов'язкових відрахувань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- 1) Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: наказ Міністерства фінансів України від 31.12.99 № 318 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (дата звернення: 20.05.2024).
- 2) Ніпорко Н. І. Поняття системи методів обліку витрат і калькулювання собівартості. Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова. 2017. Т. 19. Вип. 5-6. С. 130-133.
- 3) Краєва Я. В. Методи обліку виробничих витрат і калькулювання собівартості продукції. Держава та регіони. Серія “Економіка та підприємництво”. 2017. № 5. С. 168-171.
- 4) Шматковська Т. О. Альтернативні варіанти вибору методів калькулювання собівартості за стадіями життєвого циклу продукції в системі управління необоротними активами підприємства на інноваційних засадах. Науковий вісник Одеського національного економічного університету. 2016. № 1. С. 189-203.
- 5) Андрющенко І. С. Калькулювання собівартості продукції: теорія і практика. Київ: Фінанси України, 2020. 240 с.
- 6) Білоусова І. А. Управлінський облік і калькулювання собівартості. Харків: ХНЕУ, 2019. 180 с.
- 7) Власюк Т. М. Теорія бухгалтерського обліку: навч. посіб. Київ: КНТЕУ, 2018. 340 с.
- 8) Гнилицька Л. В. Управління витратами підприємства. Київ: КНЕУ, 2021. 320 с.
- 9) Дерій В. А. Облік і аналіз витрат підприємства. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 280 с.
- 10) Жук В. М. Бухгалтерський облік: теорія і практика. Київ: Аграрна наука, 2018. 300 с.
- 11) Задорожний З.-М. В. Управлінський облік: навч. посіб. Київ: Кондор, 2019. 280 с.
- 12) Іванюта П. В. Управління ресурсами та витратами. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.

- 13) Кір'ян С. М. Планування собівартості продукції. Суми: СумДУ, 2021. 200 с.
- 14) Мних Є. В. Економічний аналіз: підручник. Київ: Знання, 2020. 630 с.
- 15) "Світ економічної науки. Випуск 1": матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції економічного спрямування. - Тернопіль, 2018. – 109 -112 с. 158
- 16) Нашкерська Г. В. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: Кондор, 2019. 500 с.
- 17) Олійник О. В. Витрати в системі бухгалтерського обліку. Житомир: ЖДТУ, 2018. 300 с.
- 18) Онищенко О. В., Куренна О. О., Крикуненко А. С. Методи обліку витрат та калькулювання собівартості продукції: вітчизняний та зарубіжний досвід. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2017. № 34. С. 153-157.
- 19) Уткіна Н. В. Облік і калькулювання за центрами відповідальності. Харків: ХНЕУ, 2018. 240 с.
- 20) Хомин П. Я. Облікове забезпечення управління витратами. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 280 с.
- 21) Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз: підручник. Київ: ЦУЛ, 2021. 450 с.
- 22) Чумаченко М. Г. Економічний аналіз: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2017. 300 с.
- 23) Каземирчик М. С. Калькулювання собівартості продукції: огляд методів. Розвиток системи обліку, аналізу та аудиту в Україні: теорія, методологія, організація : збірник тез доповідей учасників ХІХ Всеукраїнської наукової конференції. К. : ДП "Інформ.-аналіт. агентство", 2021. С. 196-200.
- 24) Шевчук В. О. Контроль господарських систем. Київ: КНТЕУ, 2020. 360 с.
- 25) Юрченко К. О. Управління операційними витратами. Харків: ХНЕУ, 2019. 220 с.
- 26) Амоша О. І. Інноваційні технології в управлінні витратами. Економіка промисловості. 2018. № 2. С. 3-15.

- 27) Бондар М. І. Облік і контроль адміністративних витрат. Фінанси України. 2020. № 8. С. 82-91.
- 28) Валуєв Б. І. Системний підхід до організації обліку. Економіка України. 2019. № 6. С. 55-64.
- 29) Голов С. Ф. Управлінський облік у системі управління витратами. Економіка і прогнозування. 2021. № 3. С. 104-115.
- 30) Давидович І. Є. Управління витратами на основі функціонально-вартісного аналізу. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2017. № 4. С. 77-86.
- 31) Єршова Н. Ю. Інформаційно-комунікаційне забезпечення управління витратами. Економічний простір. 2020. № 156. С. 130-135.
- 32) Задорожний З.-М. В. Актуальні проблеми бухгалтерського обліку в Україні. Економічний аналіз. 2019. Т. 29, № 4. С.144-152.
- 33) Іванюта П. В. Оптимізація витрат виробництва. Актуальні проблеми економіки. 2021. № 5. С. 70-79.
- 34) Карпенко О. В. Управлінський облік як інструмент управління. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2018. № 3. С. 174-180.
- 35) Лаговська О. А. Облік витрат на якість продукції. Вісник Житомирського державного технологічного університету. 2020. № 2. С. 35-42.
- 36) Малюга Н. М. Концепція розвитку бухгалтерського обліку в Україні. Бухгалтерський облік і аудит. 2019. № 8. С. 3-9.
- 37) Нападовська Л. В. Управлінський облік у системі гармонізації обліку. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2021. № 2. С. 89-97.
- 38) Пилипенко А. А. Організація системи стратегічного управління витратами. Проблеми економіки. 2020. № 4. С. 195-201.
- 39) Радіонова Н. Й. Методи управління витратами. Економіка та держава. 2019. № 3. С. 37-42.
- 40) Савчук В. К. Аналіз ефективності діяльності підприємства. Економіка АПК. 2021. № 5. С. 55-62.

- 41) Ткаченко Н. М. Удосконалення методології обліку витрат. Економіка: реалії часу. 2018. № 6. С. 105-111.
- 42) Хомин П. Я. Парадигма обліку витрат в управлінні підприємством. Інноваційна економіка. 2020. № 3-4. С. 237-242.
- 43) Череп А. В. Управління витратами суб'єктів господарювання. Вісник Запорізького національного університету. 2019. № 1. С. 175-180.
- 44) Шевців Л. Ю. Логістичні витрати підприємства: формування та оцінювання. Вісник Національного університету "Львівська політехніка". 2021. № 5. С. 86-91.
- 45) Абрамова І. М. Калькулювання собівартості продукції в умовах автоматизації бухгалтерського обліку. Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі. 2018. № 3. С. 129-135.
- 46) Безверхня Ю. В. Облік і аналіз непрямих витрат. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету. 2020. № 1. С. 245-250.
- 47) Дерій В. А. Термінологія бухгалтерського обліку і контролю. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 240 с.
- 48) Іващенко К. В. Калькулювання собівартості за методом АВС. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2020. № 40. С. 146-150.
- 49) Кобилянська О. М. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2018. 400 с.
- 50) Ларіонова К. Л. Управління витратами: інформаційне забезпечення. Вісник Хмельницького національного університету. 2021. № 3. С. 206-210.
- 51) Момот Т. В. Фінансовий менеджмент: підручник. Київ: ЦУЛ, 2019. 420 с.
- 52) Нагірний П. М. Облік витрат на інновації: організаційно-методичні аспекти. Інноваційна економіка. 2018. № 7-8. С. 163-168.
- 53) Олійник О. В. Витрати та собівартість: управлінський аспект. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2020. № 3. С. 24-31.
- 54) Подолянчук О. А. Облік виробничих витрат. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2019. № 1. С. 108-115.

- 55) Рета М. В. Управління витратами: стратегічний вектор. Вісник НТУ "ХПІ". 2021. № 2. С. 15-20.
- 56) Свідерській Д. Є. Облік і аудит: навч. посіб. Київ: Кондор, 2019. 380 с.
- 57) Тлучкевич Н. В. Облікова політика в системі управління витратами. Економічні науки. Серія: Облік і фінанси. 2020. № 17. С. 403-411.
- 58) Фаріон І. Д. Управлінський облік: теорія і практика. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 340 с.
- 59) Хмелевський І. В. Калькулювання собівартості в умовах інноваційних змін. Економіка і організація управління. 2021. № 2. С. 80-89.
- 60) Шмиголь Н. М. Управління витратами підприємства в умовах кризи. Держава та регіони. 2020. № 6. С. 219-223.
- 61) Андросова Т. В. Калькулювання собівартості у торговельних підприємствах. Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. 2019. № 1. С. 250-258.
- 62) Білик М. Д. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2020. 592 с.
- 63) Гаркуша С. А. Облік витрат на виробництво. Вісник Сумського національного аграрного університету. 2018. № 4. С. 31-36.
- 64) Державне підприємство ДП "Підприємство ДКВС № 65" (код ЄДРПОУ – 08680690): офіційний сайт сервісу моніторингу реєстраційних даних українських компаній та судового реєстру для захисту від рейдерських захоплень і контролю контрагентів «Опендатабот». URL: <https://opendatobot.ua/c/00375220> (дата звернення: 24.05.2024).
- 65) Давидюк Т. В. Методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2021. № 1. С. 32-37.
- 66) Германенко Л. М. Витрати як економічна категорія та об'єкт обліку. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації. 2015. № 2. С. 26-33.

Додаток А – Фінансова та статистична звітність ДП «підприємство
ДКВС України (№ 65)» за 2020 рік

Підприємство **Державне підприємство "Підприємство Державної кримінально-виконавчої служби України (№65)"**
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)

КОДИ
2021 01 01

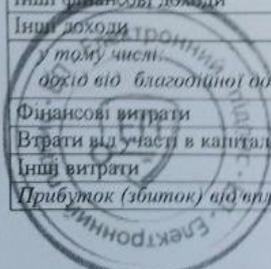
ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за **Рік 2020** р.

Форма №2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	10 024	11 435
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховання	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(7 171)	(8 832)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	2 853	2 603
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	87	82
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(2 473)	(2 250)
Витрати на збут	2150	(-)	(-)
Інші операційні витрати	2180	(391)	(350)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	76	85
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(-)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(3)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	73	85
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(13)	(15)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	60	70
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	60	70

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	992	819
Витрати на оплату праці	2505	5 161	5 569
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 047	1 172
Амортизація	2515	48	64
Інші операційні витрати	2520	2 255	3 621
Разом	2550	9 503	11 245

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

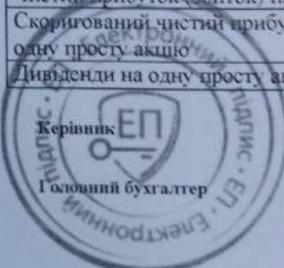
Керівник

Головний бухгалтер

ЕП БАЦМАН
ГАЛИНА
МИКОЛАЇВНАЕП АНДРОСЕВА
АЛЛА РОМАНІВНА

Бацман Галина Миколаївна

Куль Тетяна Олександрівна

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

ДОКУМЕНТ ВЕРИФІЦІЙНО

Підприємство Державне підприємство "Підприємство Державної кримінально-виконавчої служби України (№65)" Дата (рік, місяць, день) 2021 01 01
 Територія ПОЛТАВСЬКА за ЄДРПОУ 08680690
 Організаційно-правова форма господарювання Державне підприємство за КОАТУУ 5324083502
 Вид економічної діяльності Виробництво готових текстильних виробів, крім одягу за КОПФГ 140
 Середня кількість працівників 1 23 за КВЕД 13.92
 Адреса, телефон вулиця Паркова, буд. 14, с. БОЖКІВСЬКЕ, ПОЛТАВСЬКИЙ РАЙОН, ПОЛТАВСЬКА обл., 38734 0532554718

Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2020** р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	864	864
первісна вартість	1001	864	864
накопичена амортизація	1002	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	339	324
первісна вартість	1011	2 119	2 142
знос	1012	1 780	1 818
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	406	485
Усього за розділом I	1095	1 609	1 673
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 110	791
Виробничі запаси	1101	444	455
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	252	111
Товари	1104	414	225
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	132	101
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	706	513
з бюджетом	1135	16	4
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	32	21
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	326	410
Готівка	1166	1	2
Рахунки в банках	1167	325	408
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1180 1181	- -	- -

резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	2 322	1 840
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	3 931	3 513

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (паісовий) капітал	1400	144	144
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	41	37
Додатковий капітал	1410	864	864
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2 188	2 200
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	3 237	3 245
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	386	186
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	386	186
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань	1532	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1533	-	-
резерв незароблених премій	1534	-	-
інші страхові резерви	1535	-	-
Інвестиційні контракти	1540	-	-
Призовий фонд	1545	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1595	386	186
Усього за розділом II	1595	386	186
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	-	12
розрахунками з бюджетом	1620	20	54
у тому числі з податку на прибуток	1621	15	13
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	280	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	8	16
Усього за розділом III	1695	308	82
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість акцій недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Усього за розділом V	1900	3 931	3 513

Головний бухгалтер

Керівник

Головний бухгалтер

ЕП БАЦМАН
ГАЛІНА
МИКОЛАЇВНАЕП Андреева
Алла Романівна

Бацман Галина Миколаївна

Куль Тетяна Олександрівна

1 Власність у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток Б – Фінансова та статистична звітність ДП «підприємство ДКВС
України (№ 65)» за 2021 рік

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Підприємство **Державне підприємство "Підприємство Державної кримінально-виконавчої служби України (№65)"** Дата (рік, місяць, день) **2022 01 01**
за ЄДРПОУ **08680690**
Територія **ПОЛТАВСЬКА** за КАТОТТГ **1**
Організаційно-правова форма господарювання **Державне підприємство** за КОПФГ **140**
Вид економічної діяльності **Виробництво готових текстильних виробів, крім одягу** за КВЕД **13.92**
Середня кількість працівників **2 20**
Адреса, телефон **вулиця Паркова, буд. 14, с. БОЖКІВСЬКЕ, ПОЛТАВСЬКИЙ РАЙОН, ПОЛТАВСЬКА обл., 38734** **554718**

08680690
UA53080330000062155
140
13.92

Одиниця виміру: тис. грн. без десятикового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "у" у відповідній клітинці):
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2021** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	864	864
первісна вартість	1001	864	864
накопичена амортизація	1002	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	324	356
первісна вартість	1011	2 142	2 134
знос	1012	1 818	1 778
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебиторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	485	535
Усього за розділом I	1095	1 673	1 755
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	791	547
виробничі запаси	1101	455	328
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	111	99
товари	1104	225	120
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебиторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	101	71
Дебиторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	513	561
з бюджетом	1135	4	35
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебиторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебиторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебиторська заборгованість	1155	21	12
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	410	306
готівка	1166	2	2
рахунки в банках	1167	408	304
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1180 1181	- -	- -

резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	1 840	1 532
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	3 513	3 287

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	144	144
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	37	11
Додатковий капітал	1410	864	864
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2 200	2 227
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Видучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	3 245	3 246
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податки зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	186	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	186	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань		-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	186	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	12	-
розрахунками з бюджетом	1620	54	20
у тому числі з податку на прибуток	1621	13	6
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	16	21
Усього за розділом III	1695	82	41
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Абож вартість активів удержаного пенсійного фонду	1800	-	-
Пасив	1900	3 513	3 287

Головний бухгалтер
ЕП НЕЩАДИМ
РУСЛАН
СЕРГІЙОВИЧ

Нещадим Руслан Сергійович
Куль Тетяна Олександрівна

1. Конфідальність забезпечено територіальних одиниць та територій територіальних громад.
2. Визначенося в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство Державне підприємство "Підприємство Державної кримінально-виконавчої служби України (№65)"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)

КОДИ
2022 01 01

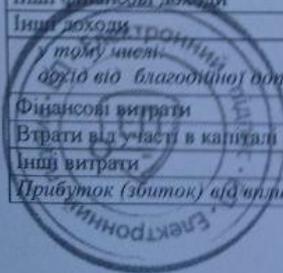
ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2021 р.

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	9 010	10 024
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(6 359)	(7 171)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	2 651	2 853
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	28	87
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(2 395)	(2 473)
Витрати на збут	2150	(-)	(-)
Інші операційні витрати	2180	(150)	(391)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	134	76
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(-)	(-)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(101)	(3)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	33	73
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(6)	(13)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	27	60
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	27	60

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1 189	992
Витрати на оплату праці	2505	5 016	5 161
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 080	1 047
Амортизація	2515	45	48
Інші операційні витрати	2520	1 412	2 255
Разом	2550	8 742	9 503

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивиденди на одну просту акцію	2650	-	-

ЕП НЕЩАДИМ
РУСЛАН
СЕРГІЙОВИЧ
ЕП Андрєєва
Алла Романівна

Нещадим Руслан Сергійович

Куль Тетяна Олександрівна

Додаток В – Фінансова та статистична звітність ДП «підприємство ДКВС
України (№ 65)» за 2022 рік.

Підприємство **Державне підприємство "Щиринське Державної кримінально-виконавчої служби України (№65)"** Дата (рік, місяць, день) **2022 01 01**
 Територія **ПОЛТАВСЬКА** за СДРІСОУ **08680690**
 Організаційно-правова форма господарювання **Державне підприємство** за КАТОТТГ **1**
 Вид економічної діяльності **Виробництво готових текстильних виробів, крім одягу** за КОПФГ **1**
 Середня кількість працівників **21** за КВЕД **140**
 Адреса, телефон **вулиця Паркова, буд. 14, с. БОЖКІВСЬКЕ, ПОЛТАВСЬКИЙ РАЙОН, ПОЛТАВСЬКА обл., 38734** **554718**

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО		
08680690	01	01
UA33080330000002155		
140		
13.92		

Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
 Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
 за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2022** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи			
первісна вартість	1000	864	864
накопичена амортизація	1001	864	864
Незавершені капітальні інвестиції	1002	-	-
Основні засоби	1005	-	-
первісна вартість	1010	356	1 805
знос	1011	2 134	3 659
Інвестиційна нерухомість	1012	1 778	1 854
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1015	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1016	-	-
1017	-	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств			
інші фінансові інвестиції	1030	-	-
1035	-	-	-
Довгострокова дебиторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвил	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	535	498
II. Оборотні активи			
Запаси			
виробничі запаси	1100	547	417
незавершене виробництво	1101	328	216
готова продукція	1102	-	-
товари	1103	99	201
1104	120	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахованих	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебиторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	71	96
Дебиторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами			
з бюджетом	1130	561	-
у тому числі з податку на прибуток	1135	35	2
Дебиторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1136	-	-
Дебиторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1140	-	-
Інша поточна дебиторська заборгованість	1145	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1155	12	5
Гроші та їх еквіваленти	1160	-	-
готівка	1165	306	477
рахунки в банках	1166	2	2
Витрати майбутніх періодів	1167	304	475
Частка перестраховика у страхових резервах	1170	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1180	-	-
1181	-	-	-

резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	1 532	997
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	3 287	4 164

Позив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	144	144
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	11	10
Додатковий капітал	1410	864	864
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2 227	2 244
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Видучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	3 246	3 262
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	824
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	824
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань	1532	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1533	-	-
резерв незароблених премій	1534	-	-
інші страхові резерви	1535	-	-
Інвестиційні контракти	1540	-	-
Призовий фонд	1545	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1546	-	-
Усього за розділом II	1595	-	824
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	-	-
розрахунками з бюджетом	1620	20	68
у тому числі з податку на прибуток	1621	6	19
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комбійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	21	10
Усього за розділом III	1695	41	78
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Льгота вартість акцій державного пенсійного фонду	1800	-	-
Ітого	1900	3 287	4 164

Керівник

Головний бухгалтер

ЕП НЕЩАДИМ
РУСЛАН
СЕРГІЙОВИЧ

ЕП Андреева
Алла Романівна

Нещадим Руслан Сергійович

Куль Тетяна Олександрівна

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць за територій територіальних громад

² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство Державне підприємство "Підприємство Державної кримінально-виконавчої служби України (№65)"

Дата (рік, місяць, число) 2023 01 01

КОДИ

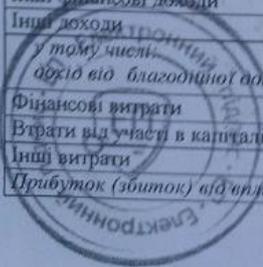
ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2022 р.

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	17 373	9 010
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховання	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(14 277)	(6 359)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	3 096	2 651
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	51	28
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(2 689)	(2 395)
Витрати на збут	2150	(-)	(-)
Інші операційні витрати	2180	(353)	(150)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	105	134
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(-)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(101)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	105	33
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(19)	(6)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	86	27
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

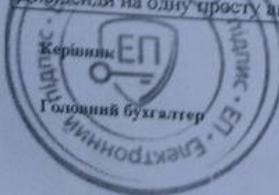
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	86	27

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	2 048	1 189
Витрати на оплату праці	2505	7 795	5 016
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 710	1 080
Амортизація	2515	92	45
Інші операційні витрати	2520	5 423	1 412
Разом	2550	17 068	8 742

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ЕП Нецадим
РУСЛАН
СЕРГІЙОВИЧ

ЕП адреса
Алла Романівна

Нецадим Руслан Сергійович

Куль Тетяна Олександрівна

Додаток Г – Ілюстраційний матеріал.

Рисунок Г.1 - Класифікація собівартості продукції

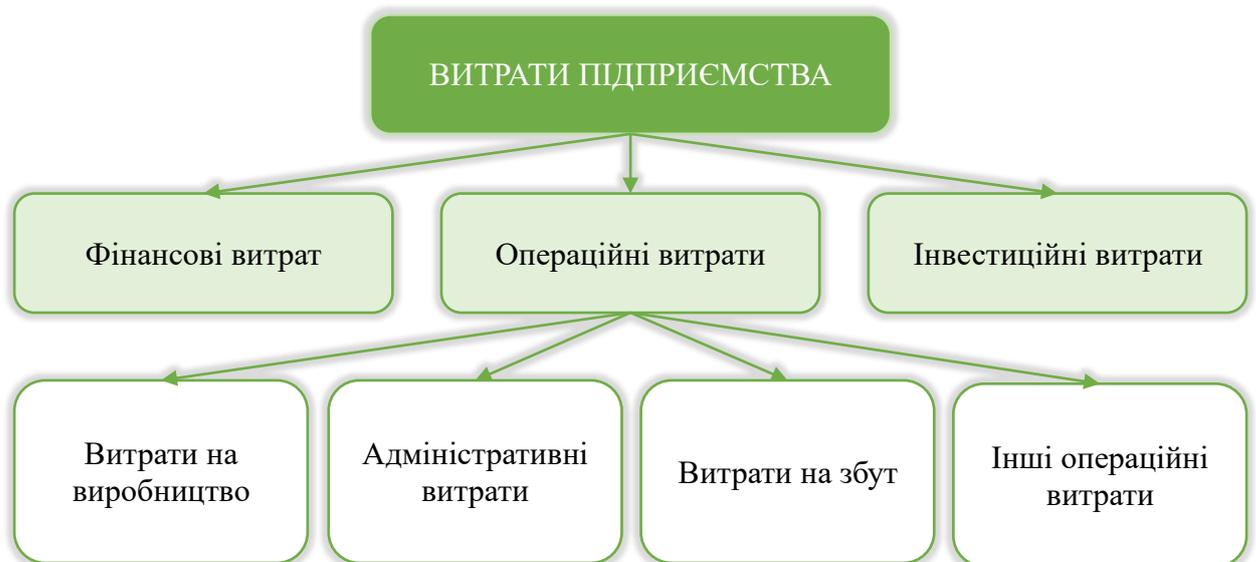

Рисунок Г.2 - Структура витрат підприємства.

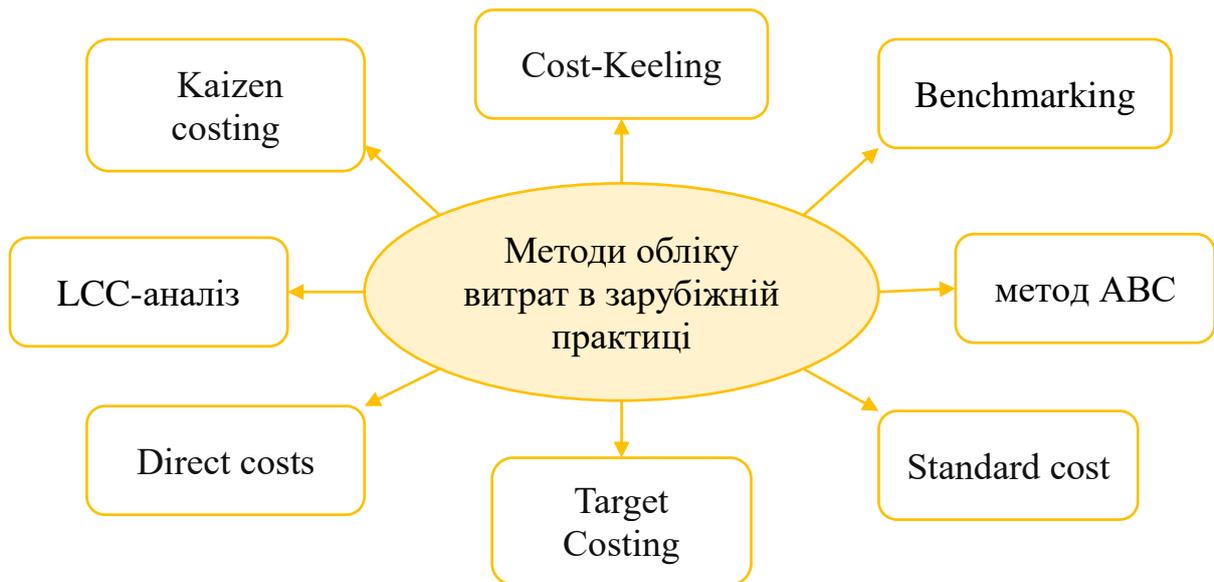

Рисунок Г.4 - Методи обліку витрат в зарубіжній практиці.

Рисунок Г.5 - Динаміка зміни кількості підприємств легкої промисловості за 2013 - 2022 роки

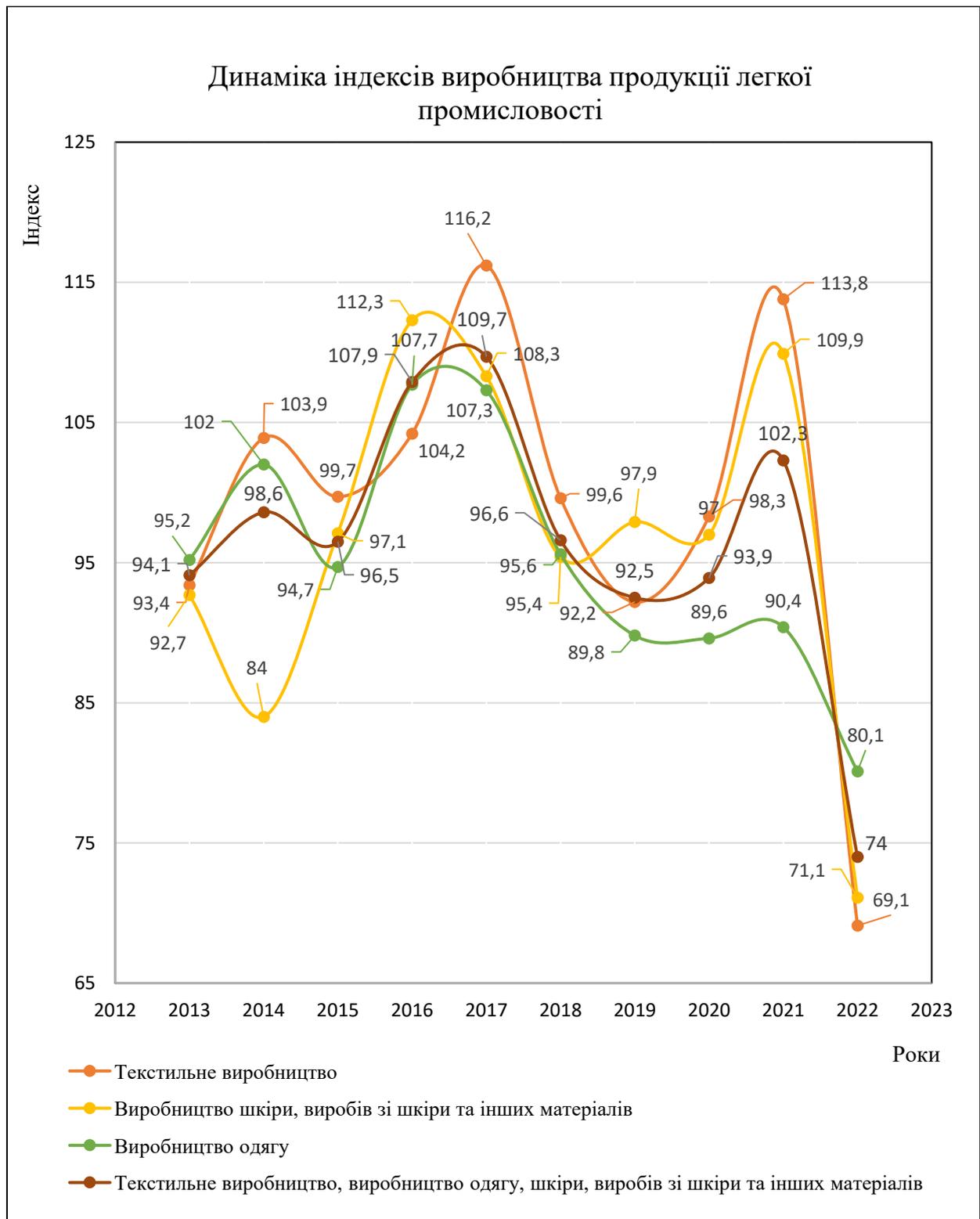

Рисунок. Г.6 - Динаміка індексів виробництва продукції легкої промисловості у відсотках до попереднього року за період 2013 - 2022 роки

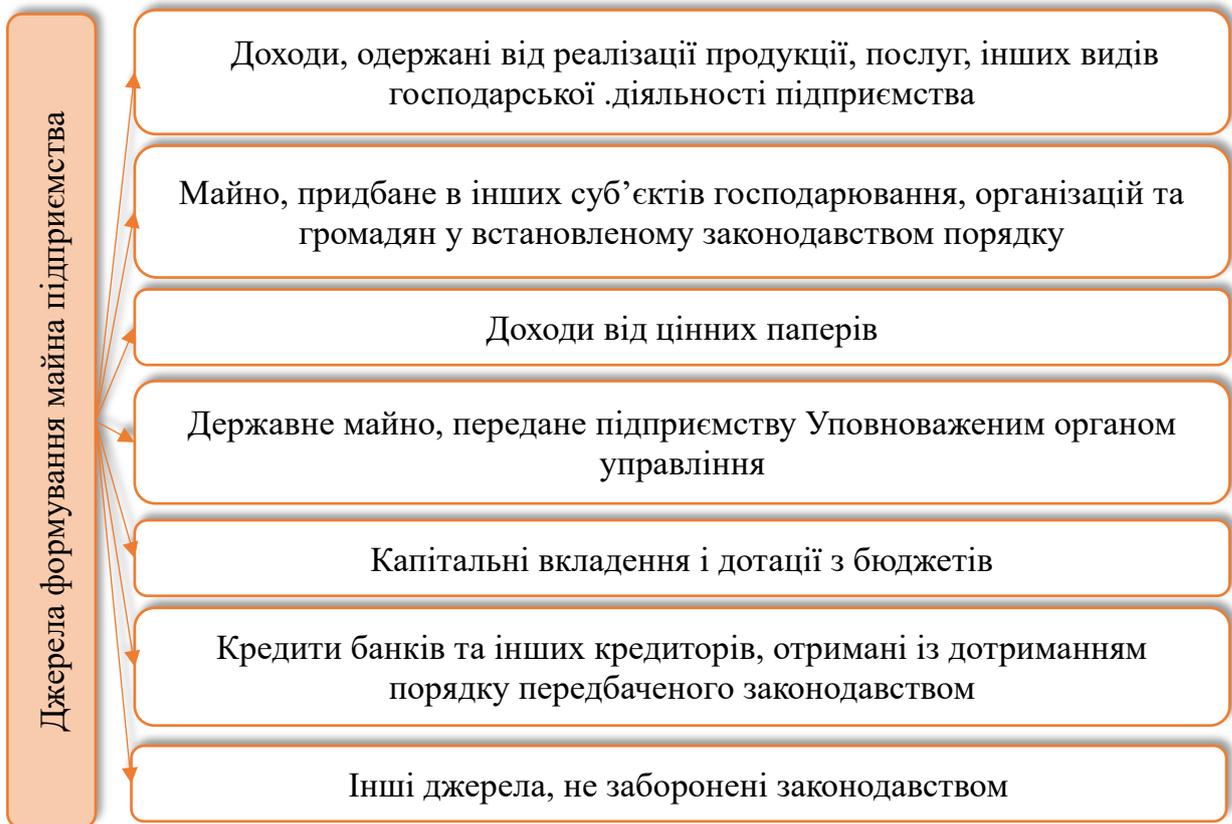

Рисунок Г.6 - Джерела формування майна ДП «Підприємство ДКВС України (№65)»

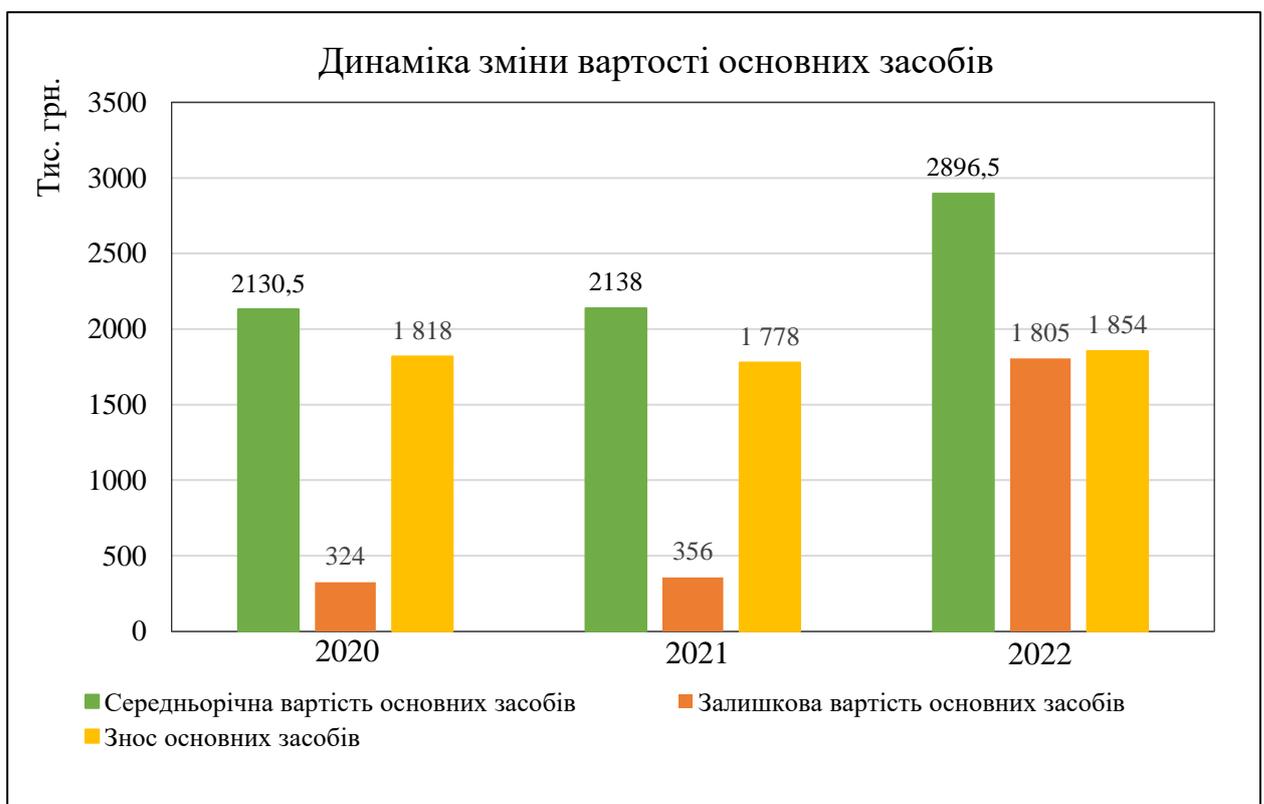

Рисунок Г.7 - Динаміка зміни вартості основних засобів на ДП «ДКВС № 65» за 2020 -2022 роки.

Проблеми легкої промисловості в Україні

1. Нерівні умови конкуренції на зовнішньому та внутрішньому ринках.

2. Невизначеність та недостатня стабільність у податковому законодавстві.

3. Дефіцит кадрів з необхідною кваліфікацією та низька продуктивність праці.

4. Недостатній вибір сировини для виробництва.

5. Існування так званого «тіньового» виробництва та імпорту, перенасиченість внутрішнього ринку імпортними товарами, такими як секондхенд (як приклад, за даними ДССУ обсяг внутрішнього ринку приблизно становить 40 млрд грн, однак за експертними розрахунками його обсяг – не менше 120 млрд грн, тобто можна стверджувати, що український ринок вкрай «тонізований»; за офіційними даними імпорту продукції легкої промисловості становить лише 5%, але близько 80% товарів привозять саме нелегально).

6. Вкрай низький рівень інвестицій як вітчизняних, так й іноземних та недовіра іноземних інвесторів через політичну та економічну нестабільність.

7. Відсутність купівлі нового обладнання, високий відсоток ступеня зносу старого обладнання тощо.

Обсяг реалізованої продукції легкої промисловості у 2013–2022 рр.

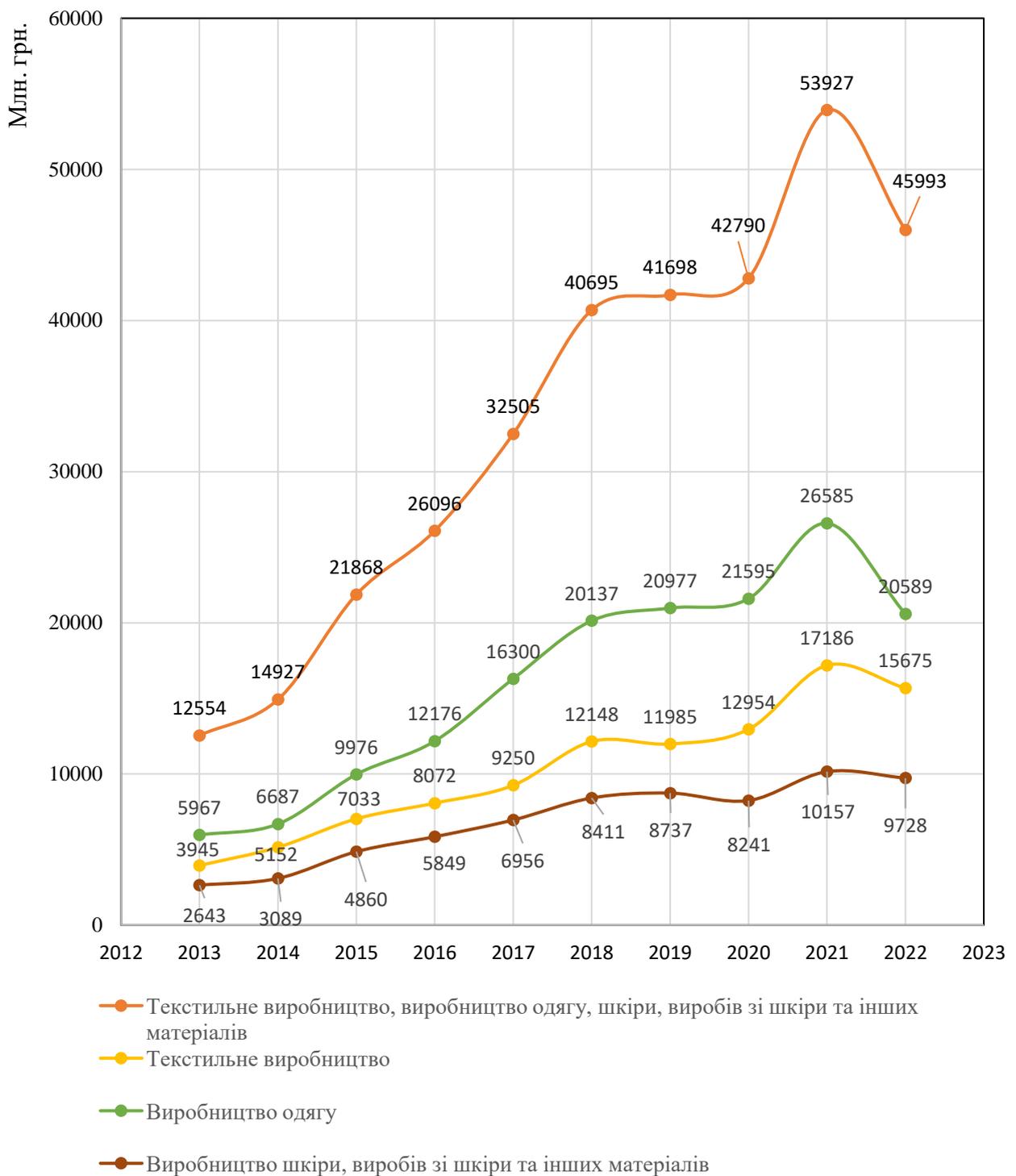

Рисунок Г.10 - Динаміка обсягу реалізованої продукції легкої промисловості у 2013–2022 роках

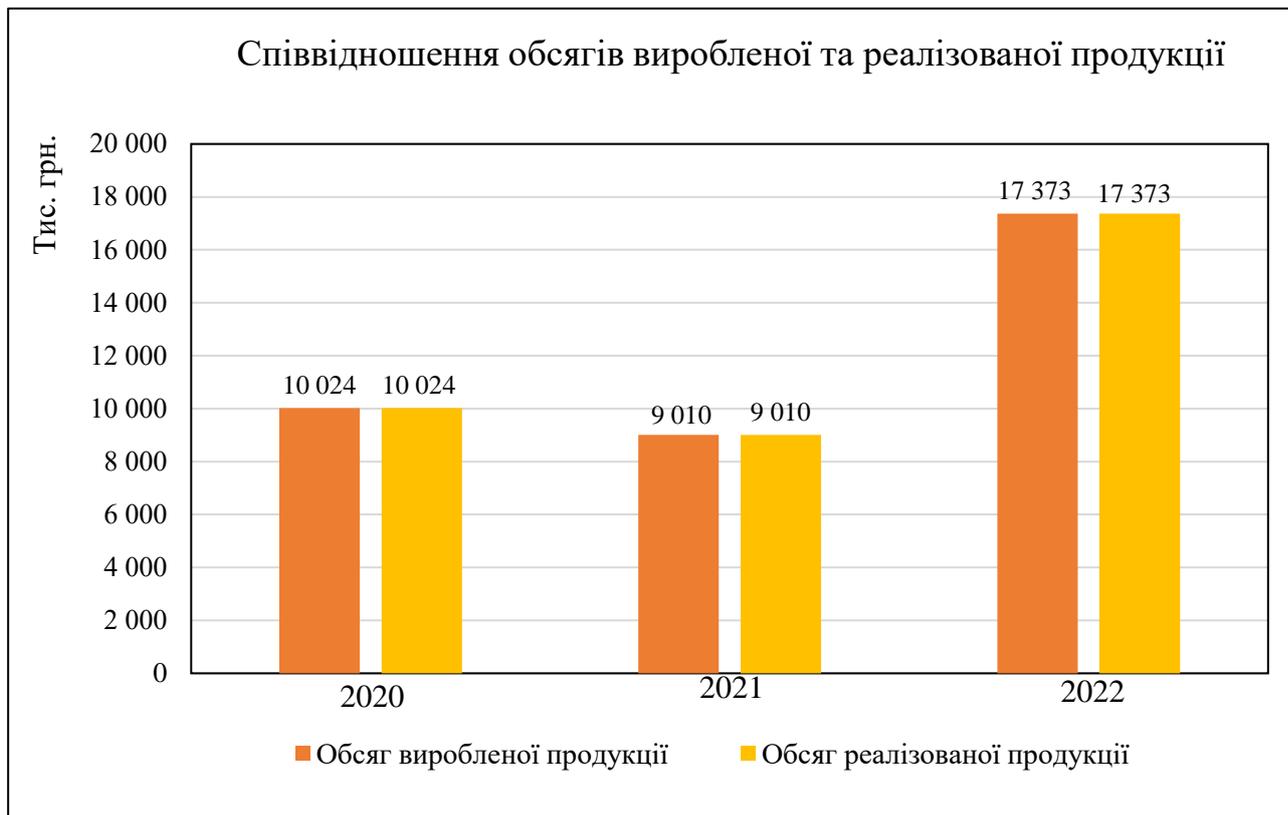

Рисунок Г.11 – Співвідношення обсягів виробленої та реалізованої продукції
ДП «ДКВС № 65» за 2020 - 2022 роки

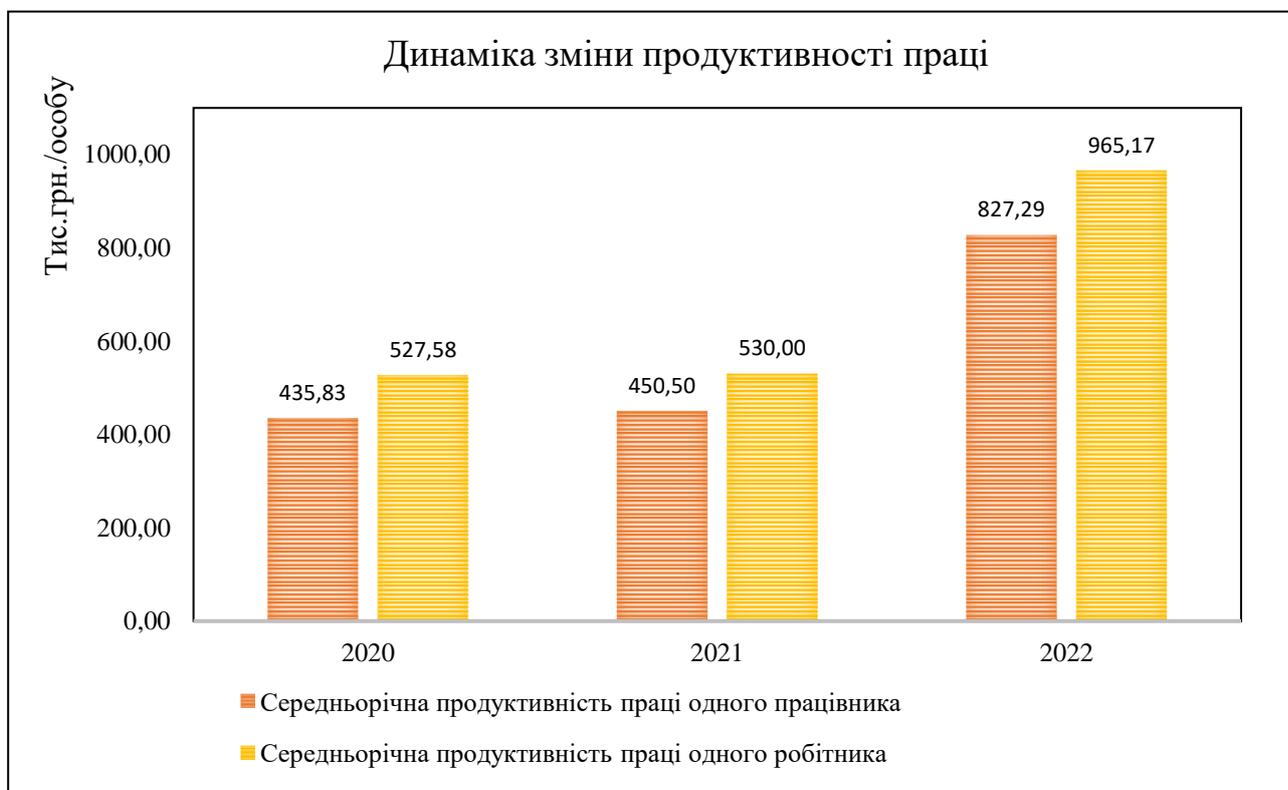

Рисунок Г.12 - Динаміка зміни продуктивності праці 1-го працівника та 1-го
робітника за 2020 – 2022 роки

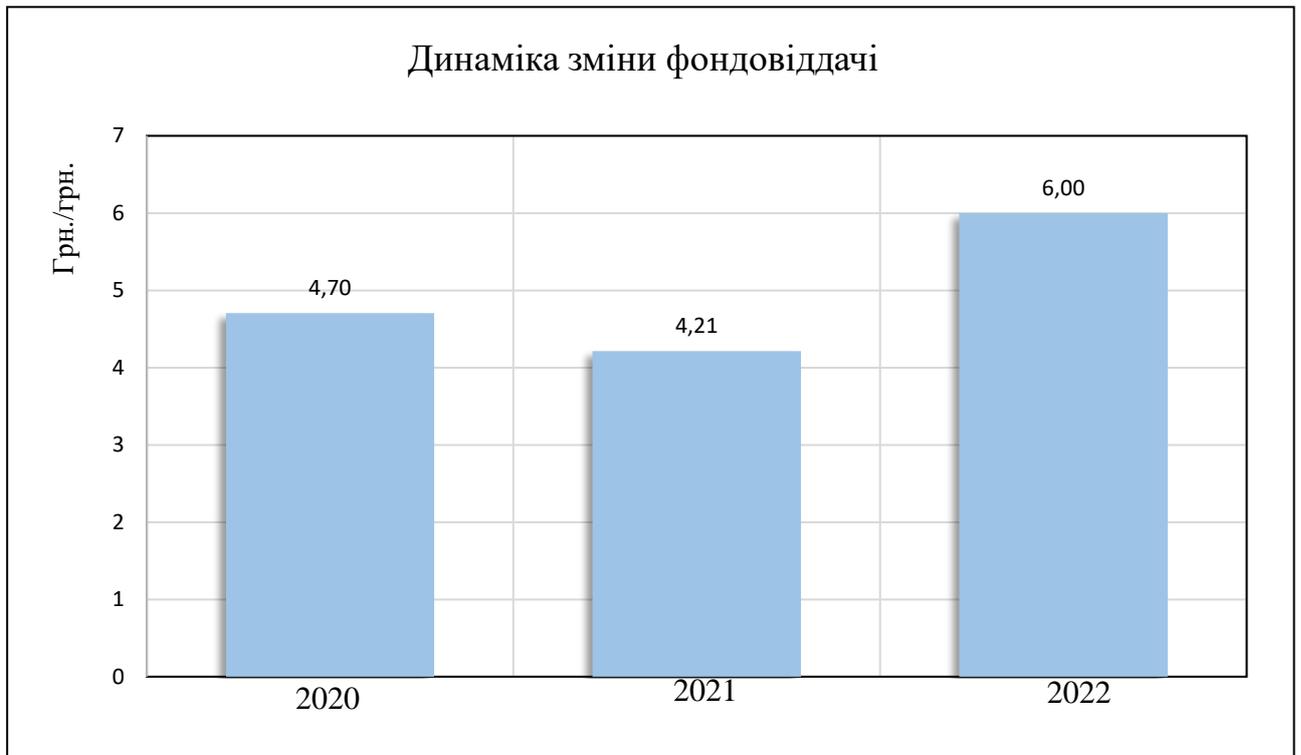

Рисунок Г.13 - Зміна рівня фондівіддачі за 2020 - 2022 роки

Рисунок Г.14 - Динаміка показників прибутку ДП «ДКВС №65» за 2020 - 2022 роки

Рисунок Г.15 - Динаміка показників прибуткової діяльності ДП «ДКВС №65» за 2020 - 2022 роки

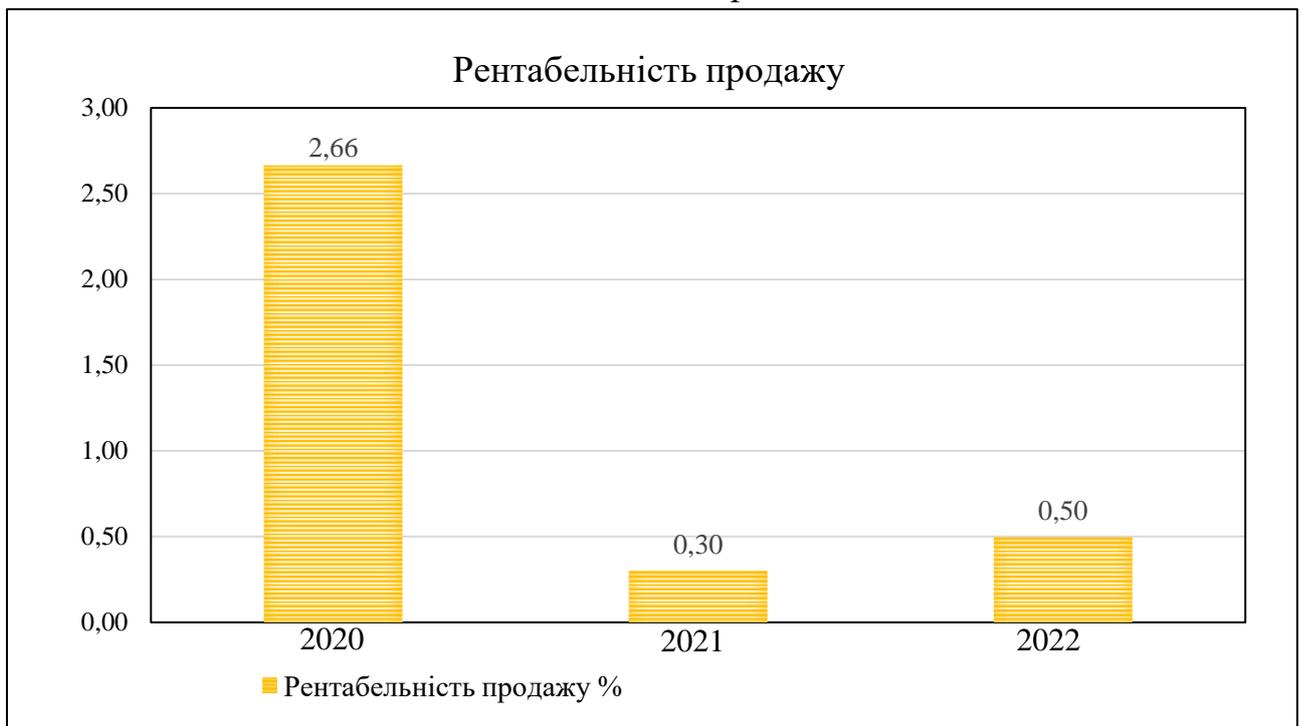

Рисунок Г.16 - Динаміка рентабельності продажу ДП «ДКВС №65» за 2020 - 2022 роки

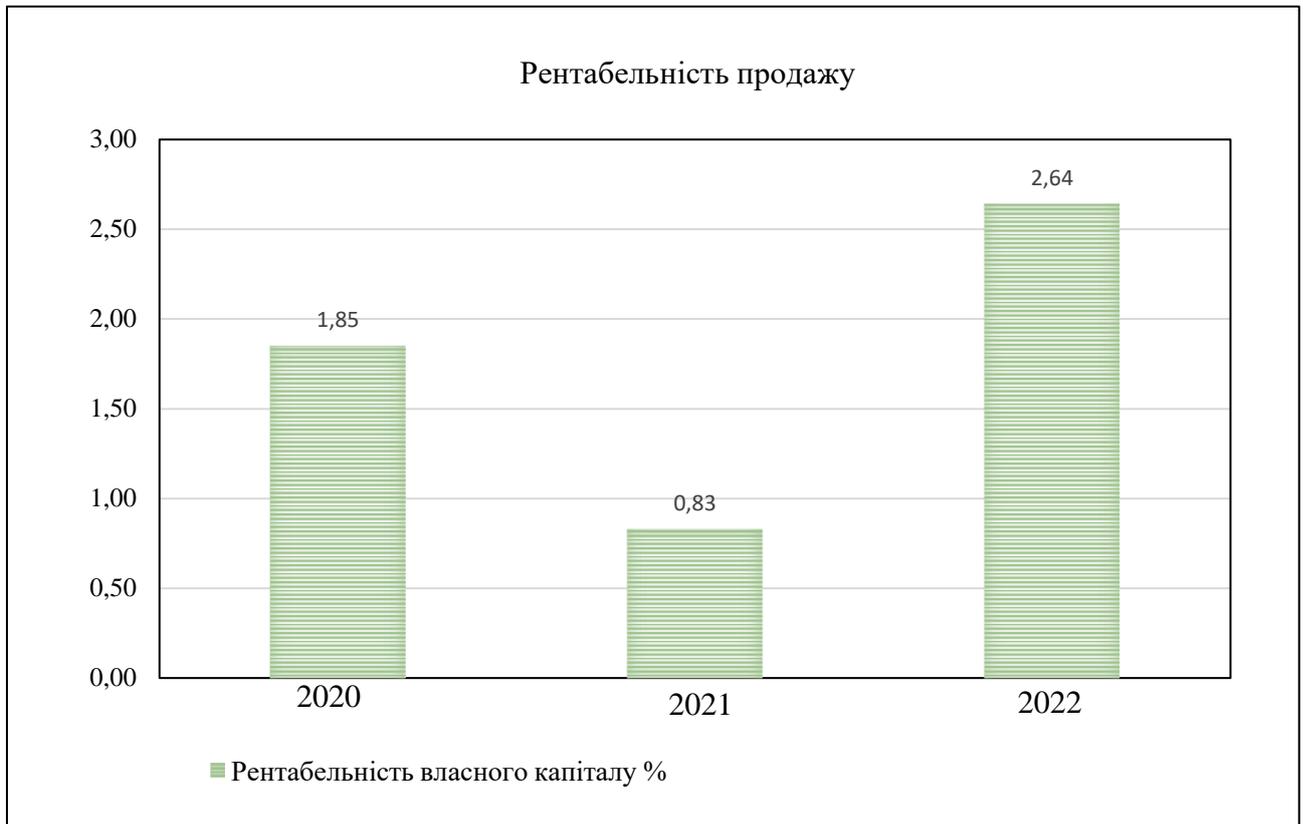

Рисунок Г.17 - Динаміка рентабельності власного капіталу ДП «ДКВС №65» за 2020 - 2022 роки

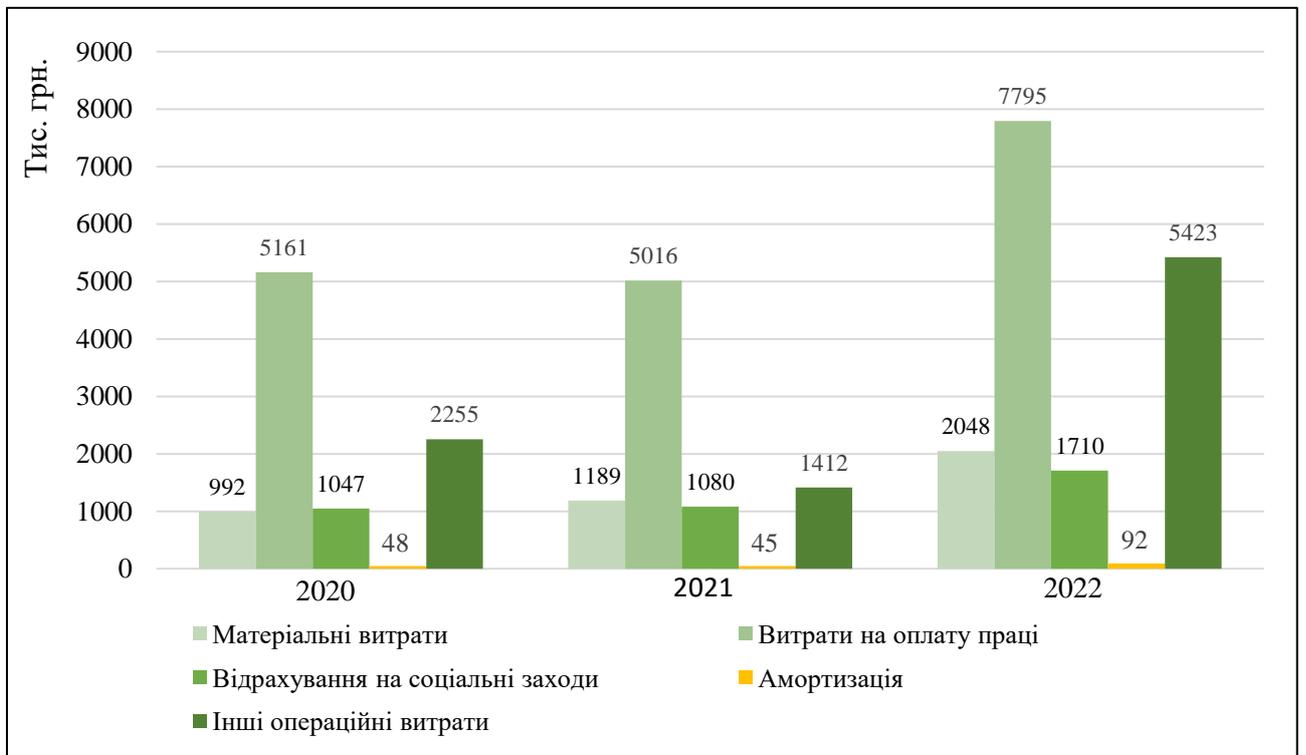

Рисунок Г.18 - Динаміка елементів операційних витрат, за 2020 - 2022 роки, тис.грн.

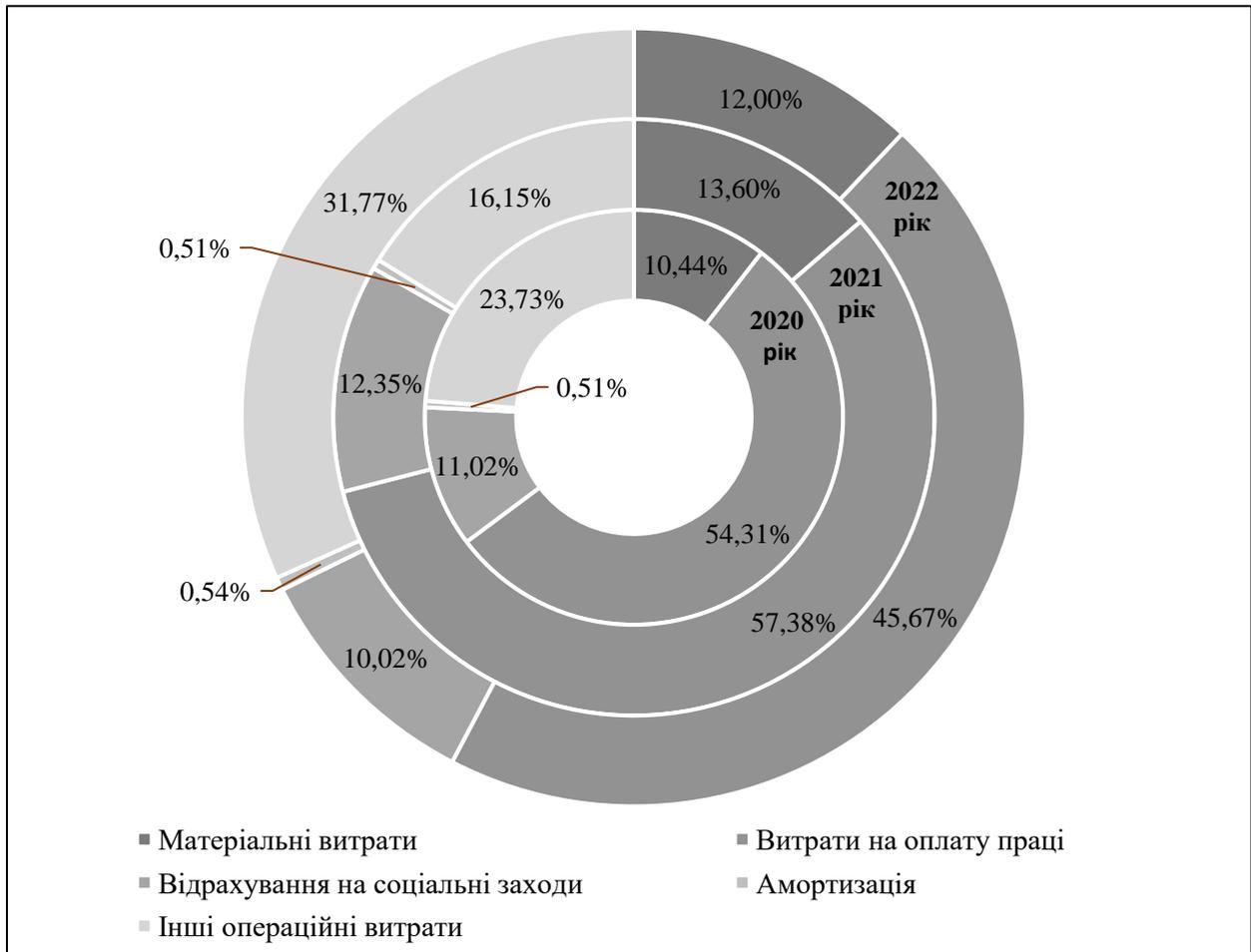

Рисунок Г.19 - Склад та структура операційних витрат, тис.грн.

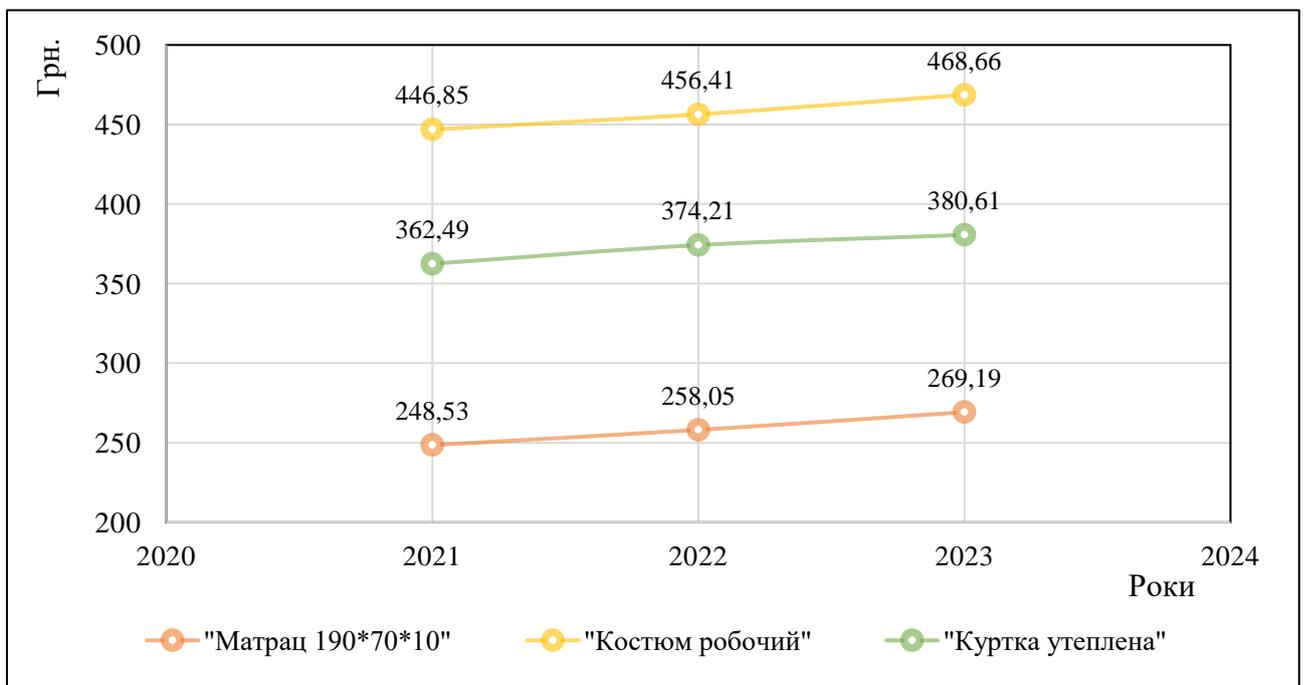

Рисунок Г.20 - Динаміка зміни повної собівартості одиниці продукції на ДП «підприємство ДКВС України (№ 65)» по видах продукції за 2021-2023 роки

Таблиця Г.1 – Аналіз продуктивності праці підприємства за 2020-2022 роки

Показники	Роки			Відхилення			
	2020	2021	2022	2022 до 2020		2022 до 2021	
				Абсолютне	Темп приросту,	Абсолютне	Темп приросту,
Обсяг виробництва продукції, робіт, послуг	10 024	9 010	17 373	7 349	73,31	8363	92,82
Середньооблікова чисельність працівників	23	20	21	-2	-8,70	1,00	5,00
Середньооблікова чисельність робітників	19	17	18	-1	-5,26	1,00	5,88
Питома вага у складі персоналу підприємства	82,61	85,00	85,71	3	3,76	0,71	0,84
Фонд оплати праці усіх працівників	1994	1641	1897	-97	-4,86	256	15,60
- одного працівника	435,83	450,50	827,29	391,46	89,82	391,46	83,64
- одного робітника	527,58	530,00	965,17	437,59	82,94	437,59	82,11
Середньомісячна заробітна плата одного працівника	7,22	6,84	7,53	0,30	4,20	0,30	10,10

Таблиця Г.2 – Динаміка джерел формування майна підприємства на кінець 2020 - 2022 роки

Показники	Відхилення			Показники			
	2021	2021	2020	2022 до 2020		2022 до 2021	
				Абсолютне	Темп приросту, %	Абсолютне	Темп приросту, %
1. Джерела формування майна	3 513	3 287	4 164	651	18,53	877	26,68
1.1. Власний капітал	3 245	3 246	3 262	17	0,52	16	0,49
1.1.1. Пайовий капітал	144	144	144	0	0	0	0
1.1.2. Додатковий капітал	864	864	864	0	0	0	0
1.2.2. Нерозподілений прибуток	2 200	2 227	2 244	44	2	17	0,76

1.2. Позиковий капітал	268	41	902	634	236,57	861	22
1.2.1. Довгострокові позики	186	0	824	638	343,01	824	-
1.2.2. Кредиторська заборгованість за товари	12	0	0	-12	-100	0	9
1.2.3. Кредиторська заборгованість за розрахунками	54	20	68	14	25,93	48	240

Таблиця Г.3 - Аналіз показників ефективності використання основних засобів підприємства за 2020-2022 роки

Показники	Роки			Відхилення			
	2020	2021	2022	2022 до 2020		2022 до 2021	
				Абсолютне	Темп приросту, %	Абсолютне	Темп приросту, %
1. Чистий дохід від реалізації	10 024	9 010	17 373	7 349	73,31	8 363	92,82
2. Прибуток від операційної діяльності	76	134	105	29	38,16	-29	-21,64
3. Середньорічна вартість основних засобів	2130,5	2138	2896,5	766	35,95	759	35,48
4. Середньоспискова чисельність працівників	23	20	21	-2	-8,70	1	5,00
5. Фондовіддача	4,71	4,21	5,99	1	27,48	2	42,33
6. Фондомісткість	0,21	0,24	0,17	0	-21,56	0	-29,74
7. Фондоозброєність праці	92,63	106,90	137,93	45	48,90	31	29,03
8. Рентабельність основних засобів	3,57	6,27	3,63	0	1,62	-3	-42,16

Таблиця Г.4 - Аналіз структури операційних витрат за 2020-2022 роки

Показники	Значення по роках						Відхилення в питомій вазі	
	2020		2021		2022		Третій до першого	Третій до другого
	Всього, тис.грн.	Питома вага, %	Всього, тис.грн.	Питома вага, %	Всього, тис.грн.	Питома вага, %		
Операційні витрати реалізованої продукції	9503	100	8742	100	17068	100	-	-
Матеріальні витрати	992	10,44	1189	13,60	2048	12,00	1,56	-1,60
Витрати на оплату праці	5161	54,31	5016	57,38	7795	45,67	-8,64	-11,71
Відрахування на соціальні заходи	1047	11,02	1080	12,35	1710	10,02	-1,00	-2,34
Амортизація	48	0,51	45	0,51	92	0,54	0,03	0,02

Таблиця Г.5 - Калькуляція собівартості одиниці продукції «Костюм робочий» на ДП «підприємство ДКВС України (№ 65)» на 2023 рік

Шифр рядка	Найменування статті калькуляції	На од прод. (грн. та коп.)
1	Матеріальні витрати, всього в тому числі:	265,38
1,1	Сировина та основні матеріали	265,38
1,2	Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби, роботи і послуги виробничого характеру сторонніх підприємств та організацій	-
1,3	Паливо та енергія	-
1,4	Зворотні відходи (враховуються)	-
2	Основна заробітна плата виробничих працівників	49,75
3	Додаткова заробітна плата	-
4	Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування вільнонайманих виробничих робітників	-
5	50% нарахування на заробітну плату засуджених	12,44
6	Загальновиробничі витрати	109,35
7	Виробнича собівартість	436,92
8	Адміністративні витрати	31,74
9	Витрати на збут	-
10	Повна собівартість	468,66
11	Прибуток	93,84
12	Відпускна ціна	562,5
13	Податок на додану вартість	112,5
14	Повна ціна	675

Таблиця Г.6 - Калькуляція собівартості одиниці продукції «Матрац 190*70*10» на ДП «підприємство ДКВС України (№ 65)» на 2023 рік

Шифр рядка	Найменування статті калькуляції	На од прод. (грн. та коп.)
1	Матеріальні витрати, всього в тому числі:	138,18
1,1	Сировина та основні матеріали	138,18
1,2	Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби, роботи і послуги виробничого характеру сторонніх підприємств та організацій	-
1,3	Паливо та енергія	-
1,4	Зворотні відходи (враховуються)	-
2	Основна заробітна плата виробничих працівників	28,4
3	Додаткова заробітна плата	-
4	Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування вільнонайманих виробничих робітників	-
5	50% нарахування на заробітну плату засуджених	7,1
6	Загальновиробничі витрати	67,59
7	Виробнича собівартість	241,27
8	Адміністративні витрати	23,91
9	Витрати на збут	-
10	Повна собівартість	265,19
11	Прибуток	9,81
12	Відпускна ціна	275
13	Податок на додану вартість	55
14	Повна ціна	330

Таблиця Г.7 - Калькуляція собівартості одиниці продукції «Куртка утеплена» на ДП «підприємство ДКВС України (№ 65)» на 2023 рік

Шифр рядка	Найменування статті калькуляції	На од прод. (грн. та коп.)
1	Матеріальні витрати, всього в тому числі:	-
1,1	Сировина та основні матеріали	224,09
1,2	Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби, роботи і послуги виробничого характеру сторонніх підприємств та організацій	-
1,3	Паливо та енергія	-
1,4	Зворотні відходи (враховуються)	-
2	Основна заробітна плата виробничих працівників	35
3	Додаткова заробітна плата	-
4	Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування вільнонайманих виробничих робітників	-
5	50% нарахування на заробітну плату засуджених	8,75
6	Загальновиробничі витрати	83,3
7	Виробнича собівартість	351,14
8	Адміністративні витрати	29,47
9	Витрати на збут	-

10	Повна собівартість	380,61
11	Прибуток	94,38
12	Відпускна ціна	475
13	Податок на додану вартість	95
14	Повна ціна	570

Таблиця Г.8 – SWOT-аналіз ДП «підприємство ДКВС України (№ 65)»

Сильні сторони	Слабкі сторони
Державна підтримка та гарантоване фінансування як складової пенітенціарної системи.	Обмеження у виборі постачальників та клієнтів через специфіку підприємства.
Стабільний попит на продукцію внаслідок виконання державних замовлень.	Необхідність додаткових витрат на охорону та нагляд за працівниками-засудженими.
Наявність кваліфікованої робочої сили з числа засуджених, що може сприяти їх ресоціалізації.	Потенційно застаріле обладнання та технології виробництва.
Диверсифікований портфель продукції та послуг, що зменшує ризики.	Низька мотивація працівників-засуджених, що може впливати на якість продукції.
Можливість використання виробничих потужностей колоній для розширення діяльності.	Бюрократичні процедури, що ускладнюють оперативне прийняття управлінських рішень.
Можливості	Загрози
Розширення асортименту продукції для потреб державних структур (МВС, ЗСУ)	Зміни в законодавстві, що можуть обмежити діяльність підприємства.
Впровадження програм професійного навчання засуджених, що підвищить якість робочої сили.	Негативне сприйняття суспільством продукції, виробленої засудженими.
Залучення інвестицій для модернізації виробничих потужностей.	Конкуренція з боку приватних підприємств з більш сучасними технологіями.
Створення партнерств з приватними підприємствами для виходу на нові ринки.	Економічна нестабільність, що може вплинути на державне фінансування.
Використання зеленої енергетики для зменшення витрат на комунальні послуги.	Ризики, пов'язані з безпекою (втечі засуджених, саботаж виробництва).